

BOSNA I HERCEGOVINA
DRŽAVNA REGULATORNA KOMISIJA
ZA ELEKTRIČNU ENERGIJU

IZVJEŠTAJ O RADU 2025

Bosna i Hercegovina
**DRŽAVNA REGULATORNA KOMISIJA
ZA ELEKTRIČNU ENERGIJU**

**IZVJEŠTAJ O RADU
DRŽAVNE REGULATORNE KOMISIJE ZA ELEKTRIČNU ENERGIJU
U 2025. GODINI**

Tuzla, decembar 2025. godine

Izveštaj o radu Državne regulatorne komisije za električnu energiju slijedi pristup izvještavanja regulatornih tijela u Evropskoj uniji i zahtjeve Energetske zajednice, s prilagođavanjima koja izražavaju specifičnosti regulatornog okvira u Bosni i Hercegovini.

Pozivaju se korisnici Izveštaja da prilikom upotrebe podataka obavezno navedu izvor.

“Složeni problemi mogu se i trebaju riješiti raščlanjivanjem na niz elementarnih koraka.”
Al-Khwarizmi (Al-Hvarizmi)ⁱ

ⁱ Al-Khwarizmi, *Al-Kitāb al-Mukhtaṣar fī Ḥisāb al-Jabr wal-Muqābalah* (u prevodu: *Sažeta knjiga o računanju metodom upotpunjavanja i uravnoteženja*, engl. *The Compendious Book on Calculation by Completion and Balancing*, lat. *Liber Algebræ et Almucabola*), obično skraćeno *Al-Jabr* ili *Algebra*, djelo je iz 820. godine, po kojem je algebra dobila svoj naziv. Al-Khwarizmi je zaslužan za uvođenje hindu-arapskih brojeva u praktičnu upotrebu. Riječ *algoritam* potiče od riječi *Algoritmi*, latinske transkripcije njegovog imena.

Sadržaj

1.	UVOD.....	1
2.	SASTAV I ORGANIZACIJA RADA DRŽAVNE REGULATORNE KOMISIJE.....	3
3.	KLJUČNE AKTIVNOSTI	7
3.1	Pravila i dokumenta DERK-a.....	7
3.2	Dokumenta koja odobrava DERK	15
3.3	Postupci licenciranja i izdavanja prethodnih dozvola.....	24
3.4	Praćenje aktivnosti licenciranih subjekata	26
3.5	Tehnički aspekt rada elektroenergetskog sistema	29
3.6	Postupci određivanja tarifa.....	34
3.7	Tržište električne energije	38
3.8	Energetska statistika.....	53
3.9	Sudski i drugi sporovi	56
3.10	Ostale ključne aktivnosti	56
4.	AKTIVNOSTI U MEĐUNARODNIM INSTITUCIJAMA.....	59
4.1	Energetska zajednica.....	59
4.2	Regionalna asocijacija energetske regulatora – ERRA	65
4.3	Asocijacija mediteranskih energetske regulatora – MEDREG.....	67
4.4	Balkanska energetska škola – BES	68
4.5	Vijeće evropskih energetske regulatora – CEER.....	68
4.6	Međunarodna konfederacija energetske regulatora – ICER.....	69
5.	REVIZIJSKI IZVJEŠTAJ	71
6.	OSNOVNI PRAVCI AKTIVNOSTI U 2026. GODINI	73
PRILOZI		
A:	Osnovni podaci o elektroenergetskom sistemu Bosne i Hercegovine	77
B:	Karta elektroenergetskog sistema Bosne i Hercegovine.....	79
C:	Bilansne veličine elektroenergetskog sektora Bosne i Hercegovine.....	81
D:	Elektroenergetski pokazatelji Bosne i Hercegovine	83
E:	Acquis Energetske zajednice	85

1. UVOD

Energetski sistemi Evropske unije i ugovornih strana Energetske zajednice prolaze kroz duboku transformaciju, potaknutu imperativima dekarbonizacije, digitalizacije i strukturne reforme energetskeg sektora. U ovom dinamičnom okruženju operativna rješenja trebaju omogućiti veću fleksibilnost te osigurati efikasnost i otpornost neophodnu za održivu energetske budućnost.

Umjetna inteligencija sve češće se prepoznaje kao koristan alat u razvoju novih ideja, kreiranju rješenja i originalnih sadržaja koji mogu potaknuti inovacije u različitim područjima, uključujući elektroenergetiku. Međutim, korištenje njenog punog potencijala zahtijeva snalaženje u složenoj interakciji tehnološkog napretka, političkih okvira, etičkih principa i saradnje među dionicima.

Energetska tranzicija podrazumijeva optimalno i cjelovito korištenje elektroenergetskog sistema. Zavisnost proizvodnje od vremenskih uvjeta, potreba za aktivnim upravljanjem potrošnjom i integracija tržišta dovode do intenzivnijeg korištenja mreže. U tom kontekstu, prioritet je uspostava operativnih preduvjeta za optimizaciju korištenja sistema i ostvarivanje jedinstvenog evropskog tržišta električne energije.

Pred energetskim sektorom Bosne i Hercegovine i dalje stoje brojni, višestruko složeni i međusobno povezani izazovi, koji zahtijevaju značajne promjene u tempu i načinu dosadašnjeg djelovanja. Na svim administrativnim nivoima, a prema ustavnim nadležnostima, neophodan je nastavak usklađivanja i provođenja zakonodavstva o energiji s pravnom stečevinom Evropske unije i Energetske zajednice. U tom smislu, bez daljnjeg odlaganja potrebno je donositi hrabre i promišljene odluke.

Državna regulatorna komisija za električnu energiju je tokom 2025. godine nastavila svoju misiju regulatora u sektoru, razvijajući uvjete za slobodnu trgovinu i pouzdano snabdijevanje električnom energijom. I ovogodišnji Izvještaj o radu ističe redovne regulatorne aktivnosti, uključujući donošenje podzakonskih akata, odobravanje dokumenata koje predlažu regulirani subjekti, postupke licenciranja i određivanja tarifa, regulatorni nadzor nad radom licenciranih subjekata, kao i praćenje funkcioniranja tržišta električne energije i tehničkih parametara rada elektroenergetskog sistema. DERK je i u protekloj godini sarađivao s velikim brojem institucija Bosne i Hercegovine, njenih entiteta i Distrikta, kao i s brojnim međunarodnim institucijama čiji se rad odnosi na elektroenergetski sektor.

Elektroenergetski sistem Bosne i Hercegovine je tokom protekle godine radio stabilno i bez većih poteškoća. Svim korisnicima sistema omogućen je funkcionalan rad u skladu s definiranim standardima kvaliteta. Svi planirani, kao i naknadno zahtijevani radovi u prijenosnoj mreži u funkciji održavanja, izvršeni su u potpunosti.

Državna regulatorna komisija za električnu energiju (DERK) je nezavisna institucija Bosne i Hercegovine, koja djeluje u skladu s principima objektivnosti, transparentnosti i ravnopravnosti, i ima jurisdikciju i odgovornosti nad prijenosom električne energije, operacijama prijenosnog sistema i međunarodnom trgovinom električnom energijom, kao i nad proizvodnjom, distribucijom i snabdijevanjem električnom energijom kupaca u Brčko Distriktu BiH.

DERK je neprofitna institucija i finansira se iz regulatornih naknada koje plaćaju licencirani subjekti.

Realizirano je više ugovora o izgradnji prijenosnih objekata, čime je dodatno unaprijeđena sigurnost i pouzdanost snabdijevanja kupaca. U rad je pušten niz novih trafostanica, što je omogućilo priključenje i početak rada novih proizvodnih kapaciteta iz obnovljivih izvora energije – solarnih fotonaponskih elektrana i vjetroelektrana.

Ukupna proizvodnja električne energije u izvještajnoj godini iznosila je 14.540,2 gigavatsati (GWh), što predstavlja smanjenje od 13,4 GWh u odnosu na 2024. godinu. Drugu godinu zaredom zabilježeni su izrazito nepovoljni hidrološki uvjeti, što je rezultiralo smanjenjem proizvodnje u većim hidroelektranama za 6,3%, na 4.432,6 GWh. Proizvodnja u termoelektranama iznosila je 7.933,9 GWh, što je najmanja vrijednost od 2006. godine. Istovremeno, evidentiran je značajan rast proizvodnje iz obnovljivih izvora energije. Proizvodnja u vjetroelektranama povećana je za 65,1% i iznosila je 648,4 GWh, a u solarnim elektranama priključenim na elektroprijenosni sistem za 127% i dostigla je 474,2 GWh. Proizvodnja u manjim obnovljivim izvorima energije (male hidroelektrane, solarne elektrane i elektrane na biogoriva priključene na distributivni sistem) povećana je za 46,8% i iznosila je 1.042,4 GWh. Industrijski proizvođači ostvarili su proizvodnju od 8,6 GWh.

Ukupna potrošnja električne energije iznosila je 12.330,4 GWh, što je povećanje od 1,6% u odnosu na prethodnu godinu. Više od njene polovine (53,5%) pokriveno je proizvodnjom iz obnovljivih izvora, koja je u zbiru iznosila 6.597,6 GWh. Potrošnja kupaca priključenih na prijenosni sistem smanjena je za 24,4% i iznosila je 650,1 GWh, dok je distributivna potrošnja povećana za 3,2%, dostižući 11.252,2 GWh.

Maksimalno satno opterećenje elektroenergetskog sistema u protekloj godini, u iznosu od 2.209 megavata (MW), zabilježeno je 31. decembra 2025. godine u osamnaestom satu. Time je premašen raniji historijski maksimum od 2.207 MW iz istog sata i dana 2014. godine. Minimalno satno opterećenje od 591 MW zabilježeno je u četrnaestom satu 14. maja 2025. godine, što je za 6 MW manje od ranijeg najmanjeg satnog opterećenja u nekoliko prethodnih decenija, koje je ostvareno u četvrtom satu 12. juna 2023. godine.

Ukupna električna energija na prijenosnoj mreži iznosila je 18.126,1 GWh, što je 1,83% manje nego u 2024. godini. Prijenosni gubici iznosili su 350,0 GWh, odnosno 1,93% od ukupne energije u prijenosnom sistemu. U 2025. godini distributivni gubici su iznosili 914,6 GWh ili 8,13% u odnosu na ukupnu distributivnu potrošnju, što je najniži nivo u historiji elektroenergetskog sektora Bosne i Hercegovine.

U 2025. godini izvezeno je 5.137 GWh električne energije, što je 13,5% više nego u prethodnoj godini. Istovremeno, uvoz je povećan za 39,0% i iznosio je 2.810 GWh.

Državnu regulatornu komisiju za električnu energiju osnovala je Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine donošenjem Zakona o prijenosu, regulatoru i operatoru sistema električne energije u BiH te imenovanjem članova Komisije.

2. SASTAV I ORGANIZACIJA RADA DRŽAVNE REGULATORNE KOMISIJE

Članovi Komisije iz Federacije Bosne i Hercegovine su:

- Suad Zeljković, s mandatom od pet godina (od 11. juna 2016. godine) i
- Nikola Pejić, s drugim mandatom od pet godina (od 11. juna 2016. godine).

Član Komisije iz Republike Srpske je

- Branislava Milekić, s mandatom od pet godina (od 5. augusta 2020. godine).

Uočljivo je da je istekao drugi petogodišnji mandat jednom članu Komisije iz Federacije Bosne i Hercegovine i da je prvi petogodišnji mandat istekao ostalim članovima Komisije. Imajući u vidu da je *Zakonom o prijenosu, regulatoru i operatoru sistema električne energije u BiH* definirano da Komisija radi u punom sastavu i da odluke donosi konsenzusom, Suad Zeljković, Nikola Pejić i Branislava Milekić i dalje obavljaju funkciju člana Komisije do završetka postupaka imenovanja članova Komisije u skladu sa Zakonom.¹

Od uspostave Državne regulatorne komisije za električnu energiju njeni članovi se na ravnopravnom osnovu rotiraju na funkciji predsjedavajućeg svake godine. Ovu funkciju do 30. juna 2025. godine obavljala je Branislava Milekić. Suad Zeljković je aktuelni predsjedavajući Komisije do 30. juna 2026. godine.

DERK je Zakonom uspostavljen kao nezavisna i neprofitna institucija Bosne i Hercegovine, uz obavezu djelovanja u skladu s principima objektivnosti, transparentnosti i ravnopravnosti. Navedeni principi ugrađeni su u sva akta DERK-a i provode se u svim postupcima. Takav način rada uvažava međunarodne primjere dobre prakse i sadržaj *Smjernica Sekretarijata Energetske zajednice o nezavisnosti nacionalnih regulatornih tijela*. Ugrađena u pravila i permanentno praktično primjenjivana nezavisnost DERK-a pokazuje se i dokazuje u svim sferama, uključujući političku, pravnu, sociološku i finansijsku dimenziju.

Energetski propisi Evropske unije, koji putem mehanizama uspostavljenih prema *Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju* i *Ugovoru o uspostavi Energetske zajednice* postaju obavezujući

¹ U vrijeme izrade ovog Izvještaja postupak izbora dva člana Komisije iz Federacije Bosne i Hercegovine nalazi se u proceduri u Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine. Prethodno je Vlada Federacije BiH utvrdila svoje prijedloge koje je potvrdio Parlament Federacije BiH. U februaru 2023. godine Vijeće ministara Bosne i Hercegovine predložilo je imenovanje članova Komisije Parlamentarnoj skupštini BiH. Predstavnički dom je na 4. sjednici, održanoj 23. februara 2023. godine, usvojio Odluku o imenovanju članova Državne regulatorne komisije za električnu energiju iz Federacije BiH.

Izvještaj o radu Državne regulatorne komisije za električnu energiju u 2024. godini dostavljen je Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine (PS BiH) 27. marta 2025. godine.

Izvještaj je jednoglasno prihvaćen na 15. sjednici Komisije za vanjsku trgovinu i trgovinsku politiku, carine, saobraćaj i komunikacije Doma naroda PS BiH te na 26. sjednici Komisije za saobraćaj i komunikacije Predstavničkog doma PS BiH, koje su održane 14. aprila 2025. godine.

Izvještaj je razmatran i usvojen na 27. sjednici Predstavničkog doma PS BiH održanoj 15. aprila 2025. godine. Dom naroda PS BiH u 2025. godini nije razmatrao dostavljeni Izvještaj na svojim sjednicama.

za BiH, posebno naglašavaju korelaciju regulatorne nezavisnosti i provođenja reformi te uvode povećana ovlaštenja regulatora.

U skladu sa Zakonom, temeljne odredbe o nadležnosti, organizaciji i načinu rada, finansiranju, transparentnosti rada i zaštiti povjerljivih informacija regulira *Statut Državne regulatorne komisije za električnu energiju*, donesen 2003. godine, neposredno po osnivanju DERK-a, uz izmjene iz 2004., 2009. i 2017. godine. Statutom je propisana isključiva organizacijska i protokolarna funkcija predsjedavajućeg Komisije, bez ikakvih dodatnih ovlaštenja u predstavljanju, zastupanju ili donošenju odluka u odnosu na druga dva člana Komisije.

Rad Državne regulatorne komisije organiziran je u četiri sektora:

- Sektor za tarife i tržišta,
- Sektor za licence i tehničke poslove,
- Sektor za pravne poslove i
- Sektor za finansijsko-administrativne poslove.

U funkciji efikasnijeg obavljanja poslova u DERK-u se po potrebi uspostavljaju tematski radni timovi, u čijem radu učestvuju zaposlenici iz različitih sektora.

Ciljevi ključnih poslovnih procesa iz nadležnosti svake od organizacijskih jedinica čine osnovu za razvoj sistema finansijskog upravljanja i kontrole zasnovanog na upravljanju rizicima. Uz edukaciju i upute Centralne harmonizacijske jedinice Ministarstva finansija i trezora BiH (CHJ) nastavljena je provedba mjera sadržanih u strateškim dokumentima Bosne i Hercegovine iz ove oblasti. Značajan dio planiranih aktivnosti, sadržanih u *Akcionom planu za unapređenje sistema internih finansijskih kontrola za 2025. godinu*, uspješno je realiziran. Nakon pregleda *Registra rizika*, koji je prvi put formiran 2021. godine, i analize efekata primjene usvojenih procedura zadržana je prethodna procjena izloženosti rizika za rad DERK-a. Najznačajniji rizici su svrstani u kategoriju rizika sa srednjim prioritetom.

Intenzivirana digitalna komunikacija naglasila je značaj pouzdanosti opreme i povećanja zaštite informacijsko-komunikacijskih sistema. Uz poštovanje relevantnih standarda i smjernica Vijeća ministara BiH, DERK je tokom 2025. godine dio računarske opreme zamijenio novom, pri čemu se vodilo računa o energetskim svojstvima uređaja i dobroj praksi koju u izvještajima o reviziji učinka preporučuje Ured za reviziju institucija Bosne i Hercegovine.

Sredstva elektronske komunikacije korištena su i za nadgradnju znanja i iskustva, odnosno jačanje stručnih kapaciteta, čime DERK prati zahtjeve regulatorne prakse. Nova znanja stjecana su na različitim strukovnim savjetovanjima, konferencijama i tematskim seminarima. Sistematičnost obuke radi kontinuiranog usklađivanja znanja, vještina i prakse s potrebama i očekivanjima

institucije ostvaruje se i kroz stručne radionice Energetske zajednice, obrazovne programe Regionalne asocijacije energetske regulatora (ERRA), Asocijacije mediteranskih energetske regulatora (MEDREG), Balkanske energetske škole (BES) i Vijeća evropskih energetske regulatora (CEER). Doprinos stručnom usavršavanju dat je i kroz projekt Vlade Sjedinjenih Američkih Država – Asistencija energetske sektoru (EPA) te aktivnosti Njemačkog društva za međunarodnu saradnju (GIZ) u regiji i Bosni i Hercegovini.

DERK će i dalje biti posvećen osiguranju kontinuiranog profesionalizma osoblja kroz već afirmirane ali i nove metode edukacije. Opravdanost ovog opredjeljenja potvrđuje i komunikacijska i prezentacijska kompetencija zaposlenika, koji svoja znanja i iskustva uspješno izlažu na domaćim i međunarodnim strukovnim skupovima. Pored stručnog usavršavanja svojih zaposlenika, DERK je na adekvatan način informirao i prenosio iskustva iz regulatorne prakse zaposlenicima reguliranih kompanija, a učestvovao je i u stručnom usavršavanju drugih regulatornih tijela u svijetu. Također, pružao je kvalitetne stručne informacije o energetske sektoru, ne samo specijalistima iz sektora nego i široj javnosti.

Prepoznajući važnost slobodnog pristupa informacijama, kao suštinskog obilježja transparentnog i odgovornog rada bilo kojeg javnog organa, i ostajući opredijeljen da trajno djeluje u tom pravcu, DERK omogućava široj javnosti puni uvid u rad i procese odlučivanja, ne zadržavajući se samo u okvirima obaveza na ovom polju koje stipulira *Zakon o slobodi pristupa informacijama na nivou institucija Bosne i Hercegovine*. Ova svoja nastojanja DERK realizira pravovremenim objavljivanjem svih relevantnih informacija na zvaničnoj internet prezentaciji, ali i u pisanim medijima, kroz prezentacije nacrtu svojih akata, kao i obavijesti i pozive javnosti da učestvuje u njihovom kreiranju.

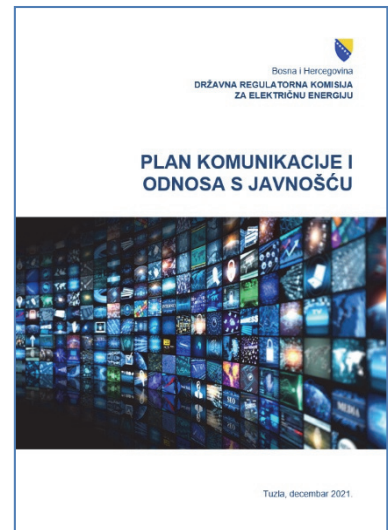
Pored proaktivnog djelovanja kao općeprihvaćenog standarda u radu, DERK djeluje i reaktivno, postupajući u zakonom predviđenim rokovima po podnijetim zahtjevima za pristup informacijama, polazeći od stava da javni interes u svakom konkretnom slučaju mora imati prevagu u odnosu na ograničenja koja predviđa navedeni Zakon i privatne interese bilo koje vrste. *Izvještaj Državne regulatornoj komisiji za električnu energiju o provođenju Zakona o slobodi pristupa informacijama na nivou institucija Bosne i Hercegovine u 2025. godini* posebno naglašava da je tokom protekle godine dostavljen samo jedan takav zahtjev. Međutim, dostavljen je značajan broj novinarskih upita kojim su traženi različiti podaci iz energetske sektora ili mišljenja i stavovi o aktuelnim temama, na koje je odgovarano istog ili najkasnije sljedećeg dana. DERK će u narednom periodu ispunjavati i ostale obaveze koje nalaže navedeni Zakon, poštivajući propisane rokove i akte koje usvoji Vijeće ministara BiH te nastaviti praksu izvještavanja svih relevantnih institucija na propisan način.

Komunikacija s javnošću ima značajnu ulogu u kreiranju percepcije društva, odnosno načina razumijevanja djelovanja svih institucija od strane javnosti. Način komunikacije ima poseban značaj u vremenu reformskih procesa i strukturalnih promjena. Procesi liberalizacije i tranzicije sektora, deregulacije i otvaranja tržišta električne energije nužno zahtijevaju, kako pravovremeno informiranje javnosti o ključnim fazama, tako i kontinuiranu komunikaciju i edukaciju svih ključnih aktera o reformi i načinu funkcioniranja sektora u cjelini.

Dobra je praksa regulatornih komisija da provode aktivnosti komunikacije s javnošću kako bi objasnile i pojasnile promjene u sektoru energije. Shodno tome i u Bosni i Hercegovini Državna regulatorna komisija za električnu energiju (DERK), Regulatorna komisija za energiju u Federaciji Bosne i Hercegovine (FERK) i Regulatorna komisija za energetiku Republike Srpske (RERS), kao nepristrasne organizacije koje regulirajući odnose u sektoru i na tržištu energije štite interese kupaca, imaju jednu od ključnih uloga u podizanju svijesti javnosti o promjenama u sektoru i aktivnostima regulatora u procesu liberalizacije. I tokom 2025. godine DERK je postupao u skladu s *Planom komunikacije i odnosa s javnošću*, čineći dodatni iskorak da se složene teme energetskega sektora predstave na jednostavan i razumljiv način svim zainteresiranim stranama.

U radu Državne regulatorne komisije za električnu energiju nastaju velike količine raznovrsne dokumentacije. Broj dokumenata i informacija je u stalnom porastu. Čuvanje, vrednovanje, izlučivanje i zaštitu registraturske građe DERK kao njen stvaralac organizira pod stručnim nadzorom Arhiva Bosne i Hercegovine. Ovakva kooperacija omogućava da se ovi procesi odvijaju po strukovnim principima, znanjima i preporukama i kroz međusobno upoznavanje dviju institucija.

U izvještajnom periodu DERK je koristio mogućnost da u svom radu primijeni savremeni način organizacije uredskog poslovanja, te je, uz poštovanje propisanih standarda i pravila Vijeća ministara BiH, nastavio vođenje elektronskog protokola. Pored efikasnog unosa i pretraživanja, kao i pohranjivanja velikog broja dokumenata u digitalnom obliku, uvedeni sistem je stvorio pretpostavke za savremeno upravljanje poslovnim procesima, kao i za integraciju s drugim poslovnim sistemima. Pri tome se vodi računa o dobroj praksi koju u izvještajima o reviziji učinka preporučuje Ured za reviziju institucija Bosne i Hercegovine.

3. KLJUČNE AKTIVNOSTI

Tokom 2025. godine Državna regulatorna komisija za električnu energiju održala je 21 redovnu sjednicu, 27 internih sastanaka i organizirala 18 javnih rasprava, od čega je 15 imalo opći, a tri formalni karakter.

U izvještajnom periodu, na transparentan način i uz vođenje adekvatnih javnih rasprava, u kojim su pored subjekata iz elektro-energetskog sektora svoje komentare mogli davati i zainteresirani članovi javnosti, Komisija je provodila aktivnosti na usvajanju i odobravanju niza dokumenata, određivanju tarifa, izdavanju licenci, i realizirala druge aktivnosti od kojih su najznačajnije grupisane u područja navedena u nastavku.

Otvorenost prema javnosti kroz konsultacije i komunikaciju sa svim zainteresiranim članovima stručne ali i šire javnosti temeljna je orijentacija Komisije koja pomaže provjeri ispravnosti predloženih rješenja prije njihovog konačnog usvajanja. Praksu međusobne razmjene pribavljenih komentara javnosti, u istim ili sličnim postupcima, primjenjuju sva tri regulatorna tijela koja djeluju u energetsom sektoru Bosne i Hercegovine.

3.1 Pravila i dokumenta DERK-a

Pravilnik o priključku

Državna regulatorna komisija za električnu energiju je 17. oktobra 2025. godine usvojila novi *Pravilnik o priključku*. Ovim dokumentom propisuje se procedura za priključak novog objekta proizvođača, kupca, postrojenja za skladištenje električne energije ili hibridnog postrojenja² na prijenosnu mrežu naponskog nivoa 400, 220 i 110 kV, priključak na srednjenaponski nivo 35, 20, 10 i 6 kV u trafostanicama 110/x kV Elektroprijenos Bosne i Hercegovine, kao i za postojeći objekt u slučaju povećanja priključne snage, dogradnje ili rekonstrukcije objekta.

U prethodnom periodu prepoznata je potreba za inoviranjem Pravilnika o priključku, posebno u svjetlu interesa i potrebe investicija u obnovljive izvore i postrojenja za skladištenje električne energije. Realizacija izraženog javnog interesa za izgradnjom i proširenjem proizvodnih i prijenosnih kapaciteta korisnika potakla je uključivanje većeg broja subjekata u pripremi odgovarajućih procedura za priključenje ovih kapaciteta na elektroprijenosnu mrežu BiH kojom upravlja i koju održava, gradi i proširuje Kompanija za prijenos električne energije – Elektroprijenos Bosne i Hercegovine. Opća javna rasprava u

Na redovnim sjednicama Državne regulatorne komisije za električnu energiju razmatraju se i utvrđuju akta iz regulatorne nadležnosti u skladu sa zakonom propisanim ovlaštenjima, a na internim sastancima se razmatraju pitanja i usvajaju akti organizacijsko-administrativne prirode.

U cilju pribavljanja komentara zainteresiranih lica i javnosti na pravila i propise, ili bilo koji drugi dokument, DERK organizira opću javnu raspravu. Tehnička javna rasprava održava se u cilju rješavanja tehničkih pitanja u toku postupka i obrade proceduralnih ili suštinskih pitanja. U cilju utvrđivanja odlučujućih činjenica na osnovu kojih bi DERK mogao riješiti spor ili određene zahtjeve, održava se formalna javna rasprava.

Redovne sjednice i sve vrste javnih rasprava otvorene su za javnost.

² Hibridno postrojenje označava postrojenje za proizvodnju i/ili potrošnju električne energije u kojem se koristi više različitih tehnologija, uključujući i postrojenje za skladištenje električne energije, a priključeno je u istu pristupnu tačku mreže.

postupku donošenja ovog dokumenta održana je 24. jula 2025. godine. Tom prilikom predstavljeni su različiti interesi i pogledi o načinima i uvjetima priključenja.

Državna regulatorna komisija za električnu energiju je tekst Pravilnika o priključku u najvećoj mogućoj mjeri usaglasila s definicijama i ključnim odredbama pravila i smjernica za rad mreža (engl. *Network codes and guidelines*),³ prije svega *Pravila o priključivanju*, koja uključuju slijedeće uredbe:

- Uredba Komisije (EU) 2016/631 od 14. aprila 2016. o uspostavljanju mrežnih pravila za zahtjeve za priključivanje proizvođača električne energije na mrežu,
- Uredba Komisije (EU) 2016/1388 od 17. augusta 2016. o uspostavljanju mrežnih pravila za priključak kupca i
- Uredba Komisije (EU) 2016/1447 od 26. augusta 2016. o uspostavljanju mrežnih pravila za zahtjeve za priključivanje na mrežu sistema za prijenos istosmjernom strujom visokog napona i istosmjerno priključenih modula elektroenergetskog parka.

Pravila i smjernice za rad mreža su tehnički propisi donijeti u cilju utvrđivanja zajedničkih pravila za siguran rad sistema te funkcioniranje i integraciju tržišta. Ovi pravni akti predstavljaju ključni element za efikasno funkcioniranje panevropskog tržišta, koje u prvi plan stavlja kupce energije. Oni dopunjuju postojeći *acquis* Evropske unije o električnoj energiji i direktno se primjenjuju u njenim članicama. Odlukama Ministarskog vijeća i Stalne grupe na visokom nivou (PHLG) u *acquis* (pravni okvir, pravna stečevina) Energetske zajednice, uz potrebna prilagođenja, uključena su prethodno navedena Pravila o priključenju, kao i *Pravila o tržištu* – tri uredbe Komisije i *Pravila o radu sistema* – dvije uredbe Komisije.

Metodologija za izradu tarifa za usluge prijenosa električne energije, nezavisnog operatora sistema i pomoćne usluge

U nastavku svojih aktivnosti vezanih za razvoj tarifnih pravila Državna regulatorna komisija za električnu energiju je 24. septembra 2025. godine donijela *Metodologiju za izradu tarifa za usluge prijenosa električne energija, nezavisnog operatora*

³ Harmonizacija, odnosno jednoznačno uređenje cijelog skupa pravila za rad mreža prepoznato je u Trećem energetsom paketu Evropske unije (vidjeti član 6. Uredbe (EZ) br. 714/2009, odnosno Uredbe (EZ) br. 715/2009). Shodno tome, države članice Evropske unije, kroz puno angažiranje Agencije za saradnju energetske regulatora (ACER), Evropske mreže operatora prijenosnog sistema za električnu energiju (ENTSO-E) i Evropske mreže operatora prijenosnog sistema za gas (ENTSO-G), provele su kompleksnu aktivnost donošenja pravila i smjernica za rad mreža (engl. *Network codes and guidelines*).

Skup ovih pravila u domenu električne energije uključuje pravila o tržištu, radu sistema, priključivanju i kibernetičkoj sigurnosti, koja su detaljno opisana u prethodnim izvještajima o radu DERK-a.

*“Zbog nedostatka prijenosa *acquis-a* (pravne stečevine) u zakone, Državna regulatorna komisija za električnu energiju (DERK) trenutno nema potrebne nadležnosti za provedbu Paketa za integraciju tržišta električne energije (EIP)... Bosna i Hercegovina se poziva da prenese pravnu stečevinu Energetske zajednice, uključujući EIP... DERK treba biti ovlašten da usvoji regulatorna pravila za integraciju tržišta, uključujući i prirodni gas.”*

(Iz Godišnjeg izvještaja o provedbi Sekretarijata Energetske zajednice, Beč, 1. novembra 2025.)

sistema i pomoćne usluge. Ovom Metodologijom se utvrđuje struktura tarifa i način njihovog određivanja za usluge prijenosa električne energije, za rad i sistemsku uslugu nezavisnog operatora sistema i za pomoćne usluge.

Metodologija se zasniva se na metodi tradicionalne regulacije (‘trošak usluge’ – engl. *cost of service*) u kojoj regulator reguliranoj kompaniji odobrava potreban godišnji prihod dovoljan da pokrije opravdane troškove. Primjena Metodologije osigurava da odobrene tarife budu transparentne, nediskriminirajuće i zasnovane na opravdanim troškovima rada i održavanja (engl. *cost reflected*), da podstiču energetska efikasnost, stvaraju stabilne odnose na tržištu električne energije, podstiču razvoj regulirane djelatnosti, uvažavaju zaštitu okoliša i da odražavaju standarde uobičajene u međunarodnoj praksi.

Opća javna rasprava u postupku donošenja Metodologije održana je 29. jula 2025. godine. Sadržaj Metodologije je u najvećoj mogućoj mjeri usaglašen sa sadržajem slijedećih *Pravila o tržištu*:

- Uredba Komisije (EU) 2015/1222 od 24. jula 2015. o uspostavljanju smjernica za dodjelu kapaciteta i upravljanje zagušenjima,
- Uredba Komisije (EU) 2016/1719 od 26. septembra 2016. o uspostavljanju smjernica za dugoročnu dodjelu kapaciteta i
- Uredba Komisije (EU) 2017/2195 od 23. novembra 2017. o uspostavljanju smjernica za električnu energiju uravnoteženja,

kao i *Pravila o radu sistema*:

- Uredba Komisije (EU) 2017/1485 od 2. augusta 2017. o uspostavljanju smjernica za pogon elektroenergetskog prienosnog sistema i
- Uredba Komisije (EU) 2017/2196 od 24. novembra 2017. o uspostavljanju mrežnog kodeksa za poremećeni pogon i ponovnu uspostavu elektroenergetskih sistema.

Metodologija je koherentna s rješenjima iz Pravilnika o priključku, kao i sa sadržajem dokumenata koje donosi Nezavisni operator sistema u Bosni i Hercegovini (NOS BiH) i odobrava DERK: *Mrežni kodeks*, *Tržišna pravila* i *Procedure za pomoćne usluge* (vidjeti dio 3.2).

U skladu s Metodologijom DERK određuje koeficijente i granične cijene pomoćnih usluga. Tokom primjene tržišnog modela balansiranja elektroenergetskog sistema BiH uočene su određene tendencije, te se, u skladu s ponašanjem učesnika i trendovima koji su prisutni na tržištu, javila potreba inoviranja određenih koeficijenata i graničnih cijena za pomoćne usluge. DERK je *Odluku o određivanju koeficijenata i graničnih cijena za pomoćne usluge* donio 17. oktobra 2025. godine, koja je izmjenjena 11. decembra 2025. godine.

Pravila o pomoćnim i sistemskim uslugama i uravnoteženju elektroenergetskog sistema BiH

Državna regulatorna komisija za električnu energiju u svom radu kontinuirano prati i podupire proces razvoja tržišta električne energije u Bosni i Hercegovini. Siguran i pouzdan rad elektroenergetskog sistema, uz postojanje funkcionalnog načina pružanja pomoćnih usluga, je osnovni preduvjet za daljnji razvoj tržišta i kvalitetno snabdijevanje kupaca električne energije. Efikasno balansno tržište mora se zasnivati na transparentnim odnosima između svih učesnika na tržištu električne energije.

Tržišni način pružanja pomoćnih usluga i balansiranja (uravnoteženja) elektroenergetskog sistema Bosne i Hercegovine DERK je ustanovio u saradnji s Nezavisnim operatorom sistema u BiH i drugim elektroprivrednim kompanijama, korištenjem temeljnih rješenja koja su definirana u martu 2014. godine utvrđivanjem *Koncepta pomoćnih usluga za balansiranje elektroenergetskog sistema Bosne i Hercegovine*.

Brojne aktivnosti DERK-a i NOS-a BiH, detaljno opisane u prethodnim izvještajima o radu regulatorne komisije, rezultirale su skupom pravila i odluka kojim su tržišni principi od 1. januara 2016. godine uvedeni u ranije potpuno regulirani način pružanja pomoćnih usluga i uravnoteženja elektroenergetskog sistema BiH. Time je povećana svrhovitost otvorenog veleprodajnog i maloprodajnog tržišta električne energije u BiH (vidjeti dio 3.7).

Balansno tržište električne energije u Bosni i Hercegovini je od tada uspješno funkcioniralo i primjer je uspješnog modela u jugoistočnoj Evropi. I pored toga, DERK kontinuirano analizira balansno tržište i razvoj energetske propisa Evropske unije koji putem mehanizama Energetske zajednice postaju obavezujući i za BiH, te koordinira svoje djelovanje s aktivnostima NOS-a BiH, koji u razvoju svojih akata postupaju u skladu s djelovanjem Evropske mreže operatora prijenosnog sistema za električnu energiju (ENTSO-E).

U tom smislu tokom 2025. godine inovirana je *Metodologija za izradu tarifa za usluge prijenosa električne energije, nezavisnog operatora sistema i pomoćne usluge*, odobrena su *Tržišna pravila* i *Procedure za pomoćne usluge* (vidjeti dio 3.2) i donošeni niz pratećih odluka.

Nastavkom uspješnog razvoja balansnog tržišta povećana je ponuda usluga, te su, izuzimajući kapacitet za automatsku rezervu za ponovnu uspostavu frekvencije u nevršnom periodu, sve pomoćne usluge za 2026. godinu nabavljene na godišnjim javnim natječajima, koje je u decembru 2025. godine organizirao NOS BiH.

Rezerva za održanje frekvencije (FCR) je nabavljena za sve sate u 2026. godini u potrebnoj količini 15 MW/h, uz prosječnu cijenu 7,15 KM/MW/h, što je 5% manje nego u prethodnoj godini.

Kapacitet za automatsku rezervu za ponovnu uspostavu frekvencije (aFRR) je nabavljen po cijenama koje su nešto niže od cijena postignutih na prethodnoj godišnjoj tržišnoj nabavci ove usluge. Pri tome je za nevršni period (od 0 do 6 sati) ostvarena cijena bila 42,87 KM/MW/h (42,95 KM/MW/h u 2025. godini) i vrlo je bliska graničnoj od 43 KM/MW/h, dok je za vršni period (od 6 do 24 sata) prosječna cijena iznosila 41,04 KM/MW/h (41,13 KM/MW/h u 2025. godini). Rezerva aFRR-a u vršnom periodu je nabavljena za sve sate u godini u potrebnim količinama. Međutim, prilikom nabavke na godišnjem nivou, potrebne količine rezerve aFRR-a u nevršnom periodu nabavljene su samo za mart, april i maj, pa će nedostajuće količine (nedostaje 14,6% od ukupno potrebnog godišnjeg obima) biti predmetom nabavki na mjesečnom nivou tokom 2026. godine.

Kapacitet za ručnu rezervu za ponovnu uspostavu frekvencije (mFRR) je nabavljen po cijeni koja je manja u odnosu na prethodnu godinu, i za smjer 'nagore' i za smjer 'nadolje'. Prosječna cijena je smanjena za 4,8% za smjer 'nagore' (sa 5,46 KM/MW/h na 5,20 KM/MW/h) i 17,3% za smjer 'nadolje' (sa 1,04 KM/MW/h na 0,86 KM/MW/h). Rezerva mFRR-a u smjeru 'nagore' nabavljena je u potrebnom obimu 196 MW/h za sve mjesece. Rezerva mFRR-a u smjeru 'nadolje' je također nabavljena za cjelokupni godišnji period u potrebnom fizičkom obimu 75 MW/h.

Nabavka električne energije za pokrivanje gubitaka u prijenosnom sistemu tokom 2026. godine planirana je u iznosu 334 GWh. Okvirna vrijednost nabavke određena je u skladu sa odredbama *Metodologije za izradu tarifa za usluge prijenosa električne energije, nezavisnog operatora sistema i pomoćne usluge* te *Odluke o određivanju koeficijenata i graničnih cijena za pomoćne usluge*, odnosno korištenjem cijena *futures* proizvoda Evropske energetske berze – *EEX-PXE Hungarian Power Futures* uvećanih za 25%, čime je dobivena vrijednost 262,50 KM/MWh. Na ovom javnom natječaju, na kojem su učestvovala četiri ponuđača, nabavljene su sve potrebne količine. Postignuta je prosječna cijena od 203,88 KM/MWh (104,24 €/MWh), čime planirani trošak nabavke električne energije za pokrivanje gubitaka u prijenosnom sistemu iznosi 69.095.785 KM.

Cjelovitost i transparentnost veleprodajnog tržišta

Električna energija, proizvedena u elektranama, prije nego što bude isporučena krajnjem kupcu, često se kupuje i prodaje više puta na veleprodajnom tržištu. Te transakcije električne energije se uobičajeno odvijaju u velikim količinama i uključuju proizvođače energije, trgovce, snabdjevače, velike kupce energije, pa čak i investicijske banke. Na sličan način se trguje i prirodnim gasom. U Evropi je nekoliko stotina kompanija uključeno u trgovinu na veliko električnom energijom i gasom, koje na tržištu svakodnevno obavljaju preko deset hiljada transakcija.

Veleprodajne cijene su vrlo osjetljive na raspoložive mogućnosti proizvodnje i prijenosa, jer se energija mora proizvesti kad je to potrebno. Na cijene može utjecati širenje lažnih podataka o raspoloživosti tih mogućnosti ili smanjenje proizvodnje.

Budući da se velikim količinama energije trguje i preko granica, tradicionalno je teško otkriti eventualne manipulacije cijenama ove vrste, jer nacionalni regulatori nisu imali pristup prekograničnim podacima. Kao odgovor na ove činjenice, u Evropskoj uniji donesena je *Uredba (EU) br. 1227/2011 Evropskog parlamenta i Vijeća od 25. oktobra 2011. o cjelovitosti i transparentnosti veleprodajnog tržišta energije* (REMIT). Ova uredba uvodi jedinstveni evropski okvir na veleprodajnim tržištima za:

- definiranje zloupotrebe tržišta u pogledu manipulacije tržištem, pokušaja manipulacije tržištem i trgovanja na temelju povlaštenih informacija,
- uvođenje eksplicitne zabrane zloupotrebe tržišta,
- osnivanje novog okvira za nadzor veleprodajnih tržišta u cilju otkrivanja i sprečavanja manipulacije tržištem i trgovanja na temelju povlaštenih informacija i
- definiranje zabrana i provođenja kažnjavanja na nacionalnom nivou u slučaju otkrivanja zloupotrebe tržišta.

REMIT uredba se odnosi na sve tržišne učesnike čije aktivnosti utječu na veleprodajna tržišta energije, odnosno na sva fizička ili pravna lica (uključujući i operatore prijenosnih sistema) koja obavljaju ili provode trgovačke transakcije na jednom ili više veleprodajnih tržišta energije. Ovoj uredbi podliježu svi učesnici na tržištu koji imaju sjedište u bilo kojoj zemlji Evropske unije, kao i učesnici koji imaju sjedište u zemljama izvan EU-a, ako trguju ili daju naloge za trgovinu na jednom ili više tržišta unutar EU-a.

Odlukom Ministarskog vijeća od 29. novembra 2018. godine, u *acquis* Energetske zajednice je uključena *Uredba (EU) o cjelovitosti i transparentnosti veleprodajnog tržišta energije*, uz potrebna prilagođenja i definiranje obaveze da ista bude provedena do 29. maja 2020. godine.

Povodom obaveza koje za nacionalna regulatorna tijela definira REMIT uredba, ističe se da nadležnosti DERK-a, shodno članu 4.2. tačka k) *Zakona o prijenosu, regulatoru i operateru sistema električne energije u Bosni i Hercegovini*, uključuju stvaranje i održavanje konkurentnih tržišta te prevenciju i kažnjavanje pohlepnog, odnosno protukonkurentnog ponašanja. Polazeći od obaveza nacionalnih regulatornih tijela statuiranih ovom Uredbom, a na temelju navedenih zakonskih ovlaštenja, DERK je pravovremeno proveo brojne aktivnosti na njenom prijenosu i provođenju u oblasti električne energije. U tom smislu usvojene su *Odluka o prijenosu Uredbe o cjelovitosti i transparentnosti veleprodajnog tržišta energije*, *Pravilnik o cjelovitosti i transparentnosti veleprodajnog tržišta električne energije* te

*Uredba (EU) 2024/1106
Evropskog parlamenta i
Vijeća od 11. aprila 2024. o
izmjeni uredbi (EU) br.
1227/2011 i (EU) 2019/942
u pogledu poboljšanja zaštite
Unije od manipulacije
tržištem na veleprodajnom
tržištu energije stupila je na
snagu u Evropskoj uniji
7. maja 2024. godine.
Revidirani REMIT uvodi
nove mjere za bolju zaštitu
građana i preduzeća od
zloupotrebe tržišta energije.
Prilagođenje i uključenje
revidiranog REMIT-a u
acquis Energetske zajednice
očekuje se do kraja 2026.
godine.*

Odluka o Registru učesnika na veleprodajnom tržištu električne energije s pripadajućim obrascima koji su dostupni u okviru internet prezentacije DERK-a.

Posebna pažnja u domenu primjene REMIT Uredbe posvećena je edukaciji predstavnika svih relevantnih institucija i učesnika na tržištu.

DERK je prvi regulator u Energetskoj zajednici koji je uspostavom *Registra učesnika na veleprodajnom tržištu električne energije* uspješno realizirao aktivnosti na prijenosu i provedbi prilagođene REMIT Uredbe u sektoru električne energije. Tokom 2025. godine ovaj Registar je redovno ažuriran i na kraju godine sadrži sve potrebne podatke o 29 učesnika na veleprodajnom tržištu električne energije u Bosni i Hercegovini.

Dodatni iskorak u razvoju transparentnosti tržišta donosi primjena *Uredbe Komisije (EU) br. 543/2013 od 14. juna 2013. o dostavi i objavi podataka na tržištima električne energije i o izmjeni Priloga I Uredbe (EZ) br. 714/2009 Evropskog parlamenta i Vijeća* (Uredba o transparentnosti). DERK je s posebnom pažnjom pratio aktivnosti NOS-a BiH u tom domenu.

NOS BiH prikuplja i obrađuje temeljne elektroenergetske i tržišne podatke bosanskohercegovačkog regulacijskog područja radi njihove dostave Evropskoj mreži operatora prijenosnog sistema za električnu energiju (ENTSO-E), koja vrši prikupljanje i objavljivanje podataka i informacija o proizvodnji, transportu i potrošnji električne energije za panevropsko tržište. Svi podaci objavljuju se na *Centralnoj informacijskoj platformi za transparentnu objavu podataka* (engl. *ENTSO-E Transparency Platform*) u skladu s obavezama koje proizlaze iz Uredbe Komisije (EU) br. 543/2013.

U Bosni i Hercegovini dostignut je visoki nivo usklađenosti sa zahtjevima ove Uredbe. Ipak, u narednom periodu predstoji daljnja digitalizacija poslovnih procesa i razvoj odgovarajućih softverskih rješenja. Također, potrebno je uspostaviti određene procedure koje se odnose na sedmičnu i mjesečnu prognozu opterećenja te ponovnu otpremu (*redispatching*) radi ublažavanja fizičkog zagušenja, a zatim objavljivati podatke koji se generiraju.

Kibersigurnost

Sigurnost snabdijevanja je jedan od osnovnih domena djelovanja regulatorâ u elektroenergetskom sektoru i imperativ je prilikom kreiranja, usvajanja i primjene regulatornih pravila i propisa. Kibersigurnost (engl. *cybersecurity*) je u uzročno-posljedičnoj vezi sa sigurnošću snabdijevanja, te svaka kibernetička prijetnja i rizik predstavljaju bitan utjecajni faktor na sigurnost snabdijevanja. Prepoznavanje potrebe pravovremenog provođenja odgovarajućih mjera za prevenciju, detekciju i odgovor na sigurnosne izazove iz kibernetičkog prostora ima ključnu važnost za pouzdan

rad sistema i zaštitu podataka u elektroenergetskom sektoru. Odsustvo strateškog okvira i sistemskog normiranja ovog pitanja regulatore ne oslobađa obaveze da donošenjem svojih pravila i preduzimanjem odgovarajućih mjera rade na zaštiti elektroenergetske infrastrukture, a time i sigurnosti snabdijevanja.

Državna regulatorna komisija za električnu energiju je u prethodnom periodu dala značajan doprinos u pripremi više dokumenata iz ove oblasti, uključujući *Pregled kapaciteta kibernosigurnosti u Bosni i Hercegovini* i *Smjernice za strateški okvir kibernosigurnosti u Bosni i Hercegovini*.

Od 2019. godine DERK je aktivno učestvovao u različitim regionalnim projektima i aktivnostima više radnih grupa za kibernosigurnost te podržavao rad Tima za odgovor na računarske incidente za institucije BiH (CERT). Učešćem u navedenim aktivnostima i u više radionica koje su obrađivale razne aspekte kibernosigurnosti, stekle su se pretpostavke da DERK pripremi *Smjernice za strateški okvir regulatornog djelovanja za kibernosigurnost u elektroenergetskom sektoru Bosne i Hercegovine*.

Državna regulatorna komisija za električnu energiju je posebnu pažnju posvetila tretmanu investicija u kibernosigurnost i dala značajan doprinos u pripremi *Nacrta mape puta za sigurnost mrežnih i informacijskih sistema u energetskom sektoru BiH*. Ovaj dokument identifikira okvirne korake za unapređenje kibernosigurnosti u sektoru i daje upute za prijenos i provedbu relevantnih direktiva Evropske unije (Direktiva NIS 1: *Direktiva (EU) 2016/1148 Evropskog parlamenta i Vijeća od 6. jula 2016. o mjerama za visoki zajednički nivo sigurnosti mrežnih i informacijskih sistema širom Unije* te Direktiva NIS 2: *Direktiva (EU) 2022/2555 Evropskog parlamenta i Vijeća od 14. decembra 2022. o mjerama za visoki zajednički nivo kibernosigurnosti širom Unije, izmjeni Uredbe (EU) br. 910/2014 i Direktive (EU) 2018/1972 i stavljanju van snage Direktive (EU) 2016/1148*).

U proteklom periodu pripremljen je *Protokol za koordinaciju djelovanja tokom kibernetičkih incidenata*, koji sadrži praktična i detaljna uputstva o tome kako odgovoriti na ovakav incident, kao i smjernice za komunikaciju s drugim komisijama i dionicima u sektoru energije.

Državna regulatorna komisija za električnu energiju je pratila aktivnosti institucija Evropske unije i Evropske mreže operatora prijenosnog sistema za električnu energiju (ENTSO-E), koje su rezultirale donošenjem *Delegirane uredbe Komisije (EU) 2024/1366 od 11. marta 2024. o dopuni Uredbe (EU) 2019/943 Evropskog parlamenta i Vijeća uspostavljanjem mrežnog kodeksa sa sektorskim pravilima za kibernetičkosigurnosne aspekte prekograničnih tokova električne energije*, koja je u EU-u stupila na snagu u maju 2024. godine. Ovaj dokument, čije prilagođenje i uključanje u pravnu stečevinu Energetske zajednice se očekuje 2026. godine, sadrži pravila za procjenu kibernetičkog rizika,

zajedničke minimalne zahtjeve, certificiranje kibernetičke sigurnosti proizvoda i usluga, praćenje, izvještavanje i upravljanje kriznim situacijama, uz jasnu definiciju uloga i odgovornosti različitih dionika za svaku aktivnost.

Uz uvažavanje složene strukture elektroenergetskog sektora i specifičnog regulatornog okvira u Bosni i Hercegovini, neophodnim se nameće daljnje koordinirano djelovanje državne s entitetskim regulatornim komisijama u uspostavljanju efikasnog regulatornog pristupa u oblasti kibersigurnosti. Cilj je zaštititi informacijsko-komunikacijske sisteme subjekata u sektoru i održavati kibersigurnost u regulatornim tijelima.

3.2 Dokumenta koja odobrava DERK

Mrežni kodeks

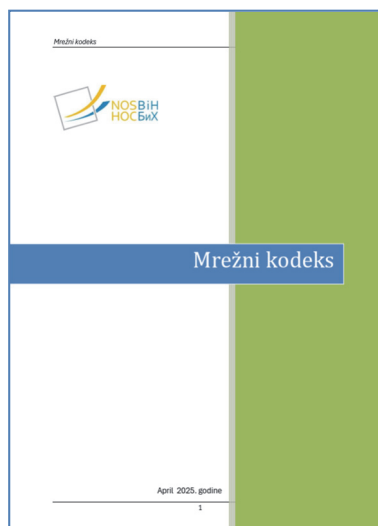
Mrežni kodeks je jedan od ključnih dokumenata za funkcioniranje elektroenergetskog sistema i tržišta električne energije u Bosni i Hercegovini. Njime se uređuje način planiranja i razvoja prijenosnog sistema, uvjeti za priključenje (procedure, ugovori, kriteriji), način operativnog planiranja (predviđanje potrošnje, upravljanje mrežnim ograničenjima) i operativnog rada (dispečing, procedure, komunikacije), mjere u nepredviđenim situacijama (kontrola potrošnje, obnova rada sistema nakon potpunog ili djelimičnog raspada), način na koji se obavlja obračunsko mjerenje u elektroenergetskom sistemu i ostale neophodne tehničke mjere za kvalitetan i pouzdan rad prijenosnog sistema.

Cilj Mrežnog kodeksa je da definiše elemente za sigurno i pouzdano funkcioniranje elektroenergetskog sistema BiH te da omogućiti razvoj, održavanje i upravljanje prijenosnom mrežom u skladu s primjenjivim pravilima i dobrom evropskom praksom.

U prethodnom periodu prepoznata je potreba za inoviranjem Mrežnog kodeksa, posebno u svjetlu interesa i potrebe investicija u obnovljive izvore, koje prate problemi upravljanja elektroenergetskim sistemom i balansnim tržištem Bosne i Hercegovine. Rješenje dijela ovih problema prepoznato je u priključenju postrojenja za skladištenje električne energije, čime bi se olakšalo upravljanje sistemom BiH i omogućilo otklanjanje zagušenja koja potencijalno mogu nastati kao posljedica istovremene proizvodnje solarnih elektrana u podnevnim satima.

Mrežni kodeks, koji je tokom 2025. godine pripremio Nezavisni operator sistema u Bosni i Hercegovini, uz pribavljanje komentara učesnika na tržištu putem odgovarajuće Tehničke komisije, dostavljen je DERK-u na odobrenje 23. aprila 2025. godine.

DERK je 12. maja 2025. godine donio *Odluku o odobravanju i primjeni Mrežnog kodeksa*.

Tržišna pravila

Tržišnim pravilima uređuju se odnosi između NOS-a BiH i licenciranih učesnika na tržištu električne energije. Cilj pravila je kreiranje uvjeta za siguran rad elektroenergetskog sistema BiH, uključujući efikasnu nabavku pomoćnih usluga i pružanje systemske usluge, uravnoteženje sistema BiH uz što manje troškove te efikasno funkcioniranje i daljnji razvoj veleprodajnog i maloprodajnog tržišta električne energije u BiH.

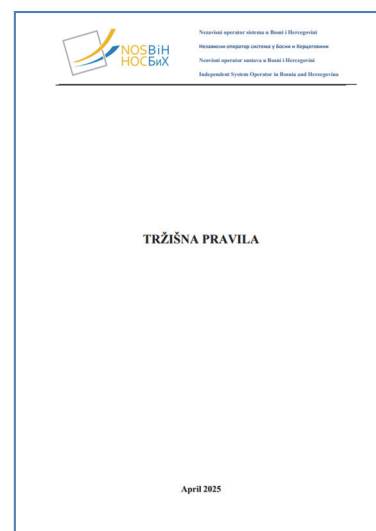
Tržišna pravila su izuzetno zahtjevan tehnički dokument koji uključuje osnovni koncept dizajniranja tržišta, normativno-pravni regulatorni okvir uređenja tržišta, tehničke preduvjete za funkcioniranje tržišta i navodi niz procedura kojim se uređuju tehnički i komercijalni odnosi među učesnicima na tržištu.

Prva Tržišna pravila pripremljena su i odobrena 2006. godine. Od januara 2016. godine, kada je ustanovljen tržišni način pružanja pomoćnih usluga i balansiranja elektroenergetskog sistema Bosne i Hercegovine, do 31. decembra 2021. godine u primjeni su bila Tržišna pravila odobrena u maju 2015. godine. Tržišna pravila koja je DERK odobrio 13. oktobra 2021. godine su se efektivno primjenjivala od 1. januara 2022. godine.

Nezavisni operator sistema u Bosni i Hercegovini je početkom novembra 2024. godine Državnoj regulatornoj komisiji za električnu energiju dostavio inovirana Tržišna pravila. DERK, prilikom odobravanja dokumenata koja donosi regulirani subjekt, analizira i postupak njihovog donošenja kako bi se u normativnoj proceduri ispoštovao jedan od temeljnih principa i standarda važećeg zakonodavstva – transparentnost u radu te omogućilo konstruktivno učešće svih relevantnih subjekata u kreiranju propisa i doprinos kvalitetnijem tekstu. Imajući u vidu prethodno navedeno, uz pretpostavku da je NOS BiH na zakonom propisani način realizirao postupak donošenja Tržišnih pravila te dokumentirao provedene radnje, DERK je, pozdravljajući aktivnost inoviranja Tržišnih pravila, krajem novembra 2024. godine, zatražio informacije o provedenom postupku. Tražene informacije dostavljene su sredinom marta 2025. godine. NOS BiH je novi tekst Tržišnih pravila dostavio DERK-u na odobrenje 23. aprila 2025. godine. Nakon provedenih analiza sadržaja dokumenta, DERK je 11. juna 2025. godine donio *Odluku o odobravanju i primjeni Tržišnih pravila*.

U pripremi Tržišnih pravila NOS BiH je, kao član ENTSO-E-a, postupao u skladu s djelovanjem ove organizacije u pogledu operativnog rada u sinhronom području kontinentalne Evrope (vidjeti dio 3.1).

NOS BiH ima obavezu pripreme pratećih akata uz Tržišna pravila i neophodnih softverskih alata. U tom smislu se posebno izdvaja *Odluka o privremenom modelu kojim se omogućuje nediskriminatoran i slobodan pristup jedinstvenom tržištu električne*

energije u BiH elektranama priključenim na distributivnu mrežu, koju je donio NOS BiH 11. aprila 2022. godine. Sastavni element ove Odluke je Instrukcija za provedbu privremenog modela pristupa 'virtualne elektrane' tržištu električne energije u BiH, koja je u nekoliko navrata inovirana (17. oktobra 2022. godine, 28. decembra 2022. godine, 30. novembra 2023. godine i 8. decembra 2025. godine).

Predstavnici DERK-a su aktivno učestvovali u kompleksnom procesu uspostavljanja koncepta 'virtualne elektrane'. Ovaj privremeni model je formiran u okviru aktivnosti u kojim su zajednički učestvovali svi relevantni subjekti koji su involvirani u rad tržišta električne energije u Bosni i Hercegovini, i to u njegovim različitim segmentima – veleprodajnom, maloprodajnom i balansnom tržištu. Dakle, učesnici u formiranju navedenog modela su tri regulatorne komisije u Bosni i Hercegovini (DERK, FERK i RERS), NOS BiH, mali proizvođači, snabdjevači električnom energijom i operatori distributivnog sistema, odnosno elektroprivrede. Svi ovi subjekti su aktivno učestvovali u kreiranju modela putem svojih predstavnika na sastancima namjenski formirane radne grupe.

Model pristupa 'virtualne elektrane' tržištu električne energije je uspostavljen zbog njegovog značaja za podsticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora, poboljšanje usluga na veleprodajnom i lokalnom distributivnom tržištu, optimizacije proizvodnje iz obnovljivih izvora s potrebama elektroenergetskog sistema, ali i zakonom ustanovljenog prava proizvođača na slobodan pristup tržištu električne energije. Također, ovdje se radi o postepenom prihvatanju koncepta otkupa električne energije iz obnovljivih izvora koji je tržišno orijentiran, umjesto prethodnog koncepta zasnovanog na shemama podsticaja i garantiranom otkupu koji gubi na značaju zbog smanjenja cijena proizvodne tehnologije, a time i većoj konkurentnosti obnovljivih izvora u odnosu na izvore koji koriste fosilna goriva.

Od 16. maja 2022. godine, kada se u elektroenergetskom sistemu Bosne i Hercegovine pojavila prva 'virtualna elektrana' sa svega nekoliko megavata agregiranih proizvodnih kapaciteta, njihov broj je značajno povećan. U decembru 2025. godine ukupna instalirana snaga svih proizvodnih pogona koji imaju pristup tržištu električne energije u BiH kroz šest 'virtualnih elektrana' iznosila je 401,56 MW (od čega je u fotonaponskim elektranama 278,11 MW, malim hidroelektranama 109,99 MW, elektranama na biomasu i biogas 2,46 MW te 11,00 MW u industrijskim elektranama).

Procedure za pomoćne usluge

Za sve svoje obaveze navedene u *Metodologiji za izradu tarifa za usluge prijenosa električne energija, nezavisnog operatora sistema i pomoćne usluge* (vidjeti dio 3.1), Nezavisni operator

sistema u Bosni i Hercegovini na transparentan način donosi procedure kako bi osigurao nesmetano i pravovremeno odvijanje aktivnosti u svojoj nadležnosti. U tom smislu posebno se ističu *Procedure za pomoćne usluge*. Ovaj dokument korelira i s Mrežnim kodeksom i Tržišnim pravilima. Njim se detaljno definiraju pojedine aktivnosti i njihov vremenski slijed, kao i prava i obaveze uključenih strana u procesu nabavke, angažiranja i obračuna pomoćnih usluga za balansiranje elektroenergetskog sistema BiH, pokrivanje gubitaka u prijenosnom sistemu, eliminiranje neželjenih odstupanja regulacijskog područja frekvencije i snage razmjene BiH te regulacija napona i reaktivne snage.

NOS BiH je inovirane Procedure za pomoćne usluge dostavio 13. oktobra 2025. godine. Odluku o odobravanju ovog dokumenta Državna regulatorna komisija za električnu energiju je donijela 17. oktobra 2025. godine.

Indikativni plan razvoja proizvodnje

Indikativni plan razvoja proizvodnje se izrađuje svake godine za desetogodišnji period. Svrha plana je da informira sadašnje i buduće korisnike elektroenergetskog sistema o potrebama i postojećim projektima izgradnje novih proizvodnih kapaciteta. Istovremeno, ovaj plan se koristi i kao jedan od osnova za izradu *Dugoročnog plana razvoja prijenosne mreže* u Bosni i Hercegovini, koji se, obuhvatajući i problematiku novih prekograničnih vodova, također, izrađuje svake godine pokrivajući desetogodišnji period.

Osnovni cilj Indikativnog plana razvoja proizvodnje je analiza bilansa snage i energije na prijenosnoj mreži za narednih deset godina. Izrada ovog dokumenta je i u funkciji ispunjavanja obaveza prema Evropskoj mreži operatora prijenosnog sistema za električnu energiju (ENTSO-E).

Nezavisni operator sistema u BiH, kao i svi drugi operatori sistema udruženi u ENTSO-E, ima obavezu da da svoj doprinos u izradi *Evropskog plana razvoja prijenosne mreže za narednih deset godina* (TYNDP) koji se, u skladu s Uredbom (EU) 2019/943 o unutrašnjem tržištu električne energije, priprema svake druge godine.⁴ U tom smislu, NOS BiH ima obavezu dostavljanja planova razvoja elektroenergetskog sistema Bosne i Hercegovine baziranih na potrošnji i proizvodnji koja uključuje i nove izvore, kao i planiranim pojačanjima interne prijenosne mreže i interkonekcija. Navedene aktivnosti pretpostavljaju i podrazumijevaju punu koordinaciju na regionalnom nivou, uz analizu mogućih zagašenja na internoj mreži i prekograničnim vodovima.

⁴ Nakon javnih konsultacija, u prvom kvartalu 2025. cijeli paket TYNDP 2024 dostavljen je Agenciji za saradnju energetskih regulatora (ACER), koja je 26. maja 2025. godine objavila svoje mišljenje. ENTSO-E je pozvan da razmotri date preporuke za finaliziranje ovog i budućih izdanja Plana.

NOS BiH je 21. maja 2025. godine DERK-u na odobrenje dostavio *Indikativni plan razvoja proizvodnje za period 2026. – 2035. godina*, prije čega je 29. aprila 2025. godine organizirao javnu raspravu o Nacrtu dokumenta. Državna regulatorna komisija za električnu energiju je 11. juna 2025. godine donijela *Odluku o odobrenju Indikativnog plana razvoja proizvodnje za period 2026. – 2035. godina*.

DERK očekuje da će naredni Indikativni plan, čija izrada je otpočela u novembru 2025. godine, biti inoviran sa svim aktuelnim i relevantnim podacima i informacijama koje budu dostupne tokom njegove izrade.

Dugoročni plan razvoja prijenosne mreže

Prema važećim zakonskim odredbama, Dugoročni plan razvoja prijenosne mreže izrađuje se svake godine i pokriva naredni desetogodišnji period. Dugoročni plan treba biti dostavljen DERK-u na odobrenje do kraja oktobra. Značaj pripreme Dugoročnog plana ogleda se u činjenici da Elektroprijenos Bosne i Hercegovine na osnovu ovog plana izrađuje svoj godišnji investicijski plan i dostavlja ga DERK-u na odobrenje do kraja novembra za narednu godinu. Izradom Dugoročnog plana omogućava se i kvalitetnije ispunjavanje obaveza prema Evropskoj mreži operatora prijenosnog sistema za električnu energiju (ENTSO-E) u pogledu doprinosa izradi Evropskog plana razvoja prijenosne mreže za narednih deset godina.

Dugoročni plan razvoja prijenosne mreže treba definirati potrebna pojačanja postojećih i izgradnju novih objekata prijenosne mreže kako bi se pravovremeno pokrenule aktivnosti na projektiranju, izgradnji i puštanju u pogon infrastrukture neophodne za kontinuirano snabdijevanje i pouzdan i stabilan rad prijenosnog sistema. Prijenosna mreža planirana na ovaj način osigurava jednake uvjete za već priključene korisnike i one koji će se priključiti na prijenosnu mrežu. To podrazumijeva ujednačene uvjete vezane za stanje prijenosne mreže po pitanju starosti i obnavljanja opreme, izgradnje novih objekata i pogonske spremnosti objekata u funkciji prijenosa električne energije.

Dinamika razvoja elektroenergetskog sektora nameće potrebu permanentne analize i godišnje aktuelizacije kriterija za opredjeljivanje strukture investiranja kroz dugoročni plan, kako bi se pojedinačne investicije predviđene odgovarajućim planovima usmjerile i konkretizirale na identificirane prioritete.

Državna regulatorna komisija za električnu energiju je 18. maja 2021. godine donijela *Odluku o odobravanju Dugoročnog plana razvoja prijenosne mreže za period 2021. – 2030. godina*. Tom prilikom Elektroprijenos Bosne i Hercegovine je obavezan da, u cilju rješavanja problema previsokih napona u elektroenergetskom sistemu BiH, odredi sve neophodne parametre potrebne za

realizaciju investicija u prigušnice iz odobrenog Dugoročnog plana razvoja prijenosne mreže.

Tokom 2021., 2022. i 2023. godine Elektroprijenos Bosne i Hercegovine nije dostavljao nove Dugoročne planove razvoja prijenosne mreže NOS-u BiH na pregled, reviziju i odobrenje koje prethodi konačnom odobrenju DERK-a. Tek 9. maja 2024. godine NOS-u BiH je dostavljen *Dugoročni plan razvoja prijenosne mreže za period 2024. – 2033. godina*. Nakon pregleda i revizije, 9. jula 2024. godine NOS BiH je uputio svoje komentare Elektroprijenosu BiH. Nakon nekoliko obraćanja NOS-u BiH za dostavu podataka potrebnih za korekcije, Elektroprijenos BiH je 6. decembra 2024. godine NOS-u BiH dostavio korigovani, odnosno inovirani *Dugoročni plan razvoja prijenosne mreže za period 2024. – 2033. godina*.

Prepoznajući značaj ovog dokumenta, *Uvjetima za korištenje Licence za aktivnosti nezavisnog operatora sistema i Uvjetima za korištenje licence za obavljanje djelatnosti prijenosa električne energije* DERK je propisao obavezu organiziranja javne rasprave o revidiranom Dugoročnom planu, čime se zainteresiranoj javnosti omogućava uvid i iznošenje komentara i primjedbi na pripremljeni materijal. Druga rasprava ove vrste, održana 11. aprila 2025. godine, privukla je značajnu pažnju učesnika u sektoru i pokazala svoju punu opravdanost.

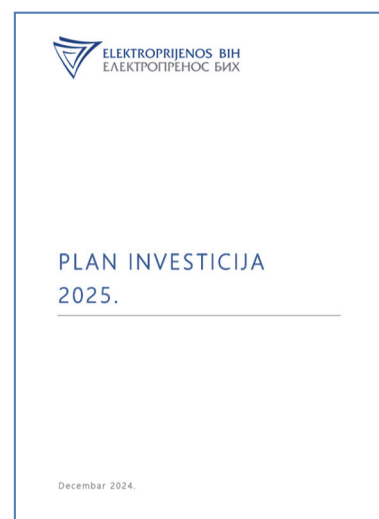
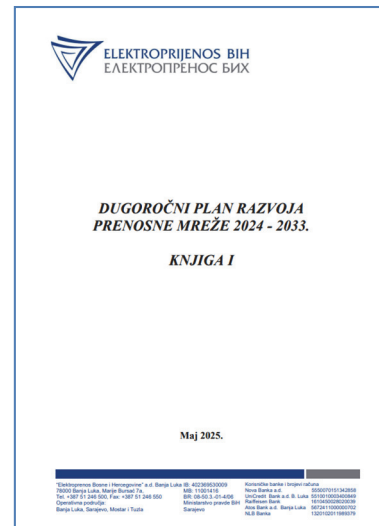
Upravni odbor Nezavisnog operatora sistema u Bosni i Hercegovini je 23. juna 2025. godine odobrio *Dugoročni plan razvoja prijenosne mreže za period 2024. – 2033. godina*, koji je Državnoj regulatornoj komisiji za električnu energiju na konačno odobrenje dostavljen tek 30. oktobra 2025. godine.

Državna regulatorna komisija za električnu energiju je 12. novembra 2025. godine donijela *Odluku o odobravanju Dugoročnog plana razvoja prijenosne mreže za period 2024. – 2030. godina*.

Mada je normirano da je Elektroprijenos BiH dužan da na osnovu Dugoročnog plana izradi godišnji investicijski plan i dostavi ga DERK-u na odobrenje do kraja novembra za narednu godinu, *Plan investicija za 2025. godinu* dostavljen je tek 13. marta 2025. godine, te je evidentno pripremljen bez osnove u Dugoročnom planu za period 2025. – 2034. godine, o kojem DERK u vrijeme izrade ovog Izvještaja nema nikakvu informaciju.

Ovo je posebno naglašeno u obraćanju DERK-a svim upravljačkim tijelima Elektroprijenosa BiH upućenom 23. decembra 2025. godine. Tom prilikom DERK je konstatirao da mu još uvijek nisu dostavljeni *Dugoročni plan za period 2026. – 2035. godina*, niti *Plan investicija za 2026. godinu*.

DERK je 26. marta 2025. godine donio *Odluku o odobravanju Plana investicija Elektroprijenosa Bosne i Hercegovine za 2025. godinu*.

Pravila za dodjelu prekograničnih prijenosnih kapaciteta

Ured za koordinirane aukcije u jugoistočnoj Evropi (SEE CAO) čije sjedište je u Podgorici, formalno je uspostavljen 27. marta 2014. godine, uz početak operativnog djelovanja od 27. novembra 2014. godine, kada su organizirane godišnje aukcije na granicama Bosne i Hercegovine s Crnom Gorom i Hrvatskom.

Tokom 2025. godine SEE CAO je svoj rad organizirao u skladu s pravilima za dodjelu prekograničnih prijenosnih kapaciteta koja su svojim pojedinačnim odlukama odobrili nadležni regulatori u regiji, uključujući DERK. Ova pravila uključuju:

- Usklađena pravila za dodjelu dugoročnih prava prijenosa shodno članu 51. Uredbe Komisije (EU) 2016/1719 o uspostavljanju smjernica za dugoročnu dodjelu kapaciteta, sa izmjenama i dopunama iz 2022. godine,
- Posebni aneks Usklađenih pravila za dodjelu dugoročnih prava prijenosa na granicama zone trgovanja koje opslužuje Ured za koordinirane aukcije u jugoistočnoj Evropi (SEE CAO), sa izmjenama i dopunama iz 2022. godine,
- Pravila za eksplicitnu dnevnu dodjelu prijenosnih kapaciteta na granicama zone trgovanja koje opslužuje SEE CAO, sa izmjenama i dopunama iz 2022. godine,
- Sporazum o učešću, između Ureda za koordinirane aukcije u jugoistočnoj Evropi d.o.o. Podgorica (Platforma za dodjelu) i registriranog učesnika,
- Finansijski uvjeti za učešće u postupcima koje organizira Platforma za dodjelu u skladu sa Sporazumom o učešću,
- Pravila nominacije SEE CAO i
- Pravila o informacijskom sistemu SEE CAO.

S obzirom na to da Srbija ne učestvuje u radu ovog Ureda, i dalje postoji potreba reguliranja pravila za raspodjelu prijenosnih kapaciteta na zajedničkoj granici BiH i Srbije, i to na godišnjem, mjesečnom i dnevnom nivou. U tom smislu primjenjuju se

- *Pravila za godišnje i mjesečne aukcije za raspodjelu prijenosnih kapaciteta na granici između zona trgovanja EMS AD Beograd (EMS) i Nezavisnog operatora sistema u Bosni i Hercegovini (NOS BiH), koja je DERK, na zahtjev NOS-a BiH, odobrio 20. novembra 2024. godine i*
- *Pravila za dnevne aukcije za raspodjelu prijenosnih kapaciteta na granici između zona trgovanja EMS AD Beograd (EMS) i Nezavisnog operatora sistema u Bosni i Hercegovini (NOS BiH), koja je DERK, na zahtjev NOS-a BiH, odobrio 17. novembra 2021. godine.*

Kako rad Ureda za koordinirane aukcije u jugoistočnoj Evropi ne pokriva unutar dnevnu dodjelu prekograničnih prijenosnih

kapaciteta, to su na zahtjeve NOS-a BiH odlukama koje je DERK donio 4. novembra 2020. godine i 17. novembra 2021. godine odobrena:

- *Pravila za unutardnevnu dodjelu prijenosnih kapaciteta na granici regulacijskih područja Nezavisnog operatora sistema u Bosni i Hercegovini (NOS BiH) i Crnogorskog elektro-prenosnog sistema AD (CGES),*
- *Pravila za unutardnevnu raspodjelu prijenosnih kapaciteta na granici između zona trgovanja Nezavisnog operatora sistema u Bosni i Hercegovini (NOS BiH) i EMS AD Beograd (EMS), i*
- *Pravila za unutardnevnu dodjelu prekograničnih prijenosnih kapaciteta između regulacijskih područja / Hrvatski operator prijenosnog sustava (HOPS) i Nezavisni operator sistema u Bosni i Hercegovini (NOS BiH).*

Raspodjelu prijenosnih kapaciteta i u 2026. godini na granici sa Srbijom putem godišnjih, mjesečnih i dnevnih aukcija provodit će Elektromreža Srbije (EMS), a unutardnevne aukcije NOS BiH. Unutardnevne aukcije na granici s Hrvatskom provodit će HOPS, a na granici s Crnom Gorom NOS BiH.

Operativni sporazum SHB regulacijskog bloka frekvencije i snage razmjene

Državna regulatorna komisija za električnu energiju je 9. novembra 2021. godine donijela *Odluku o odobrenju zaključenja Operativnog sporazuma SHB regulacijskog bloka frekvencije i snage razmjene*, između operatora prijenosnih sistema Slovenije, Hrvatske i Bosne i Hercegovine, u tekstu o kojem su se strane složile.

Regulacijski blok frekvencije i snage razmjene (LFC blok – engl. *Load Frequency Control Block*) je dio sinhronog područja, koje se sastoji od jednog ili više LFC područja, s mjernim mjestima na fizičkim interkonekcijama s drugim LFC blokovima, kojim upravlja jedan ili više operatora sistema, unutar kojeg se vrši regulacija frekvencije i snage razmjene. Sporazum definira rad tri operatora sistema (ELES – Sistemski operator prijenosne mreže Slovenije, HOPS – Hrvatski operator prijenosnog sistema i NOS BiH – Nezavisni operator sistema u Bosni i Hercegovini), u dijelu koji se odnosi na rad relevantnog LFC bloka.

Operativni sporazum SHB regulacijskog bloka frekvencije i snage razmjene (LFC blok SHB), koji je usklađen s Uredbom Komisije (EU) 2017/1485 o uspostavljanju smjernica za pogon elektroenergetskog prijenosnog sistema, potpisan je u januaru 2022. godine. Tokom 2025. godine NOS BiH je postupao u skladu s odredbama Sporazuma, uz objavljivanje potrebnih informacija.

Prekogranična razmjena energije ručne rezerve za ponovnu uspostavu frekvencije

Tokom 2017. godine NOS BiH je sa susjednim operatorima sistema pokrenuo aktivnosti na uspostavi modela koji omogućava prekograničnu razmjenu energije ručne rezerve za ponovnu uspostavu frekvencije (ranije korišteni termin: *tercijarna regulacijska električna energija*). Nakon što je u tom smislu registriran virtualni prekogranični dalekovod, NOS BiH je podnio DERK-u na odobrenje *Ugovor o međusobnoj isporuci prekogranične tercijarne regulacijske električne energije radi osiguravanja sistemskih usluga iz inostranstva za elektroenergetske sisteme Bosne i Hercegovine i Srbije*. Državna regulatorna komisija za električnu energiju odobrila je ovaj Ugovor 11. oktobra 2017. godine. Početkom 2018. godine pripremljen je *Ugovor o međusobnoj isporuci prekogranične tercijarne regulacijske električne energije radi osiguravanja sistemskih usluga iz inostranstva za elektroenergetske sisteme Bosne i Hercegovine i Crne Gore*, koji je DERK odobrio 13. marta 2018. godine.

Predmet ovih ugovora je pružanje pomoći u vidu međusobne isporuke prekogranične energije ručne rezerve za ponovnu uspostavu frekvencije, u cilju povećanja sigurnosti i pouzdanosti rada susjednih elektroenergetskih sistema. Na ovaj način se formalizira prekogranična razmjena jednog od proizvoda na balansnom tržištu.

Za obračun transakcija koristi se virtualni dalekovod registriran na SCADA sistemima dva operatora sistema preko kojeg se simulira razmjena, što je u skladu s odredbama *Operativnog priručnika ENTSO-E-a za kontinentalnu Evropu*. Za potrebe razmjene energije u fizičkom smislu koristi se preostali raspoloživi prekogranični kapacitet, nakon završetka unutardnevne alokacije kapaciteta.

DERK je tokom 2025. godine pratio prekograničnu razmjenu energije ručne rezerve za ponovnu uspostavu frekvencije (mFRR). U skladu s potpisanim dokumentima NOS BiH je isporučio ukupno 719 MWh pozitivne balansne energije (energije regulacije ‘nagore’) u vrijednosti 598.426 KM, od čega Hrvatskom operatoru prijenosnog sustava (HOPS) 450 MWh u vrijednosti 400.500 KM, Elektromreži Srbije (EMS) 171 MWh u vrijednosti 135.957 KM i Crnogorskom elektroprenosnom sistemu (CGES) 98 MWh u vrijednosti 61.969 KM.

U istom periodu isporučeno je 19 MWh negativne balansne energije (energije regulacije ‘nadolje’) po negativnoj cijeni, što se evidentira kao prihod NOS-a BiH u vrijednosti 7.500 KM. Partner u ovoj transakciji bio je Sistemski operator prijenosne mreže Slovenije (ELES). Od HOPS-a je nabavljeno 156 MWh negativne balansne energije po negativnoj cijeni u vrijednosti 35.178 KM, što se evidentira kao rashod NOS-a BiH.

NOS BiH je nabavio pozitivnu balansnu energiju u količini od 884 MWh i vrijednosti 684.263 KM, od čega od EMS-a 587 MWh (230.659 KM), od CGES-a 160 MWh (85.274 KM) i od HOPS-a 137 MWh (368.330 KM). Time je u saldu prekogranične razmjene regulacijske energije zabilježen uvoz u vrijednosti od 113.515 KM.

Prekogranična razmjena električne energije ručne rezerve za ponovnu uspostavu frekvencije s HOPS-om i ELES-om se odvijala u skladu s *Operativnim sporazumom SHB regulacijskog bloka frekvencije i snage razmjene*.

3.3 Postupci licenciranja i izdavanja prethodnih dozvola

Tokom 2025. godine DERK je izdao više licenci, a u vrijeme izrade ovog Izvještaja, intenzivno radi na rješavanju zahtjeva za izdavanje licence za djelatnost međunarodne trgovine koje je podnio GEN-I d.o.o., Sarajevo.

Zbog isteka roka važenja prethodno izdatih licenci za djelatnost međunarodne trgovine električnom energijom provedeni su postupci i obnovljene licence s periodom važenja od pet godina sljedećim subjektima:

- Petrol BH Oil Company d.o.o., Sarajevo (februar 2025. godine),
- Disam BH d.o.o., Sarajevo (februar 2025. godine),
- ENNA Next BH d.o.o., Sarajevo (oktobar 2025. godine),
- HEP Energija d.o.o., Mostar (oktobar 2025. godine),
- Danske Commodities BH d.o.o., Sarajevo (novembar 2025. godine) i
- Interenergo d.o.o., Sarajevo (novembar 2025. godine)

Privremena licence za obavljanje djelatnosti međunarodne trgovine električnom energijom s periodom važenja od dvije godine dodijeljena je pravnom licu

- Renewable Energy Solutions BH d.o.o., Banja Luka (septembar 2025. godine).

Sve licence za djelatnost međunarodne trgovine koriste se u skladu sa *Standardnim uvjetima za korištenje licence za obavljanje djelatnosti međunarodne trgovine električnom energijom*. Donošenjem ovih uvjeta, kao standardnog i unaprijed poznatog skupa regula o pravima i obavezama vlasnika licence (čije se prihvatanje potvrđuje podnošenjem pisane izjave već uz sam zahtjev za dobijanje licence), DERK je dodatno pojednostavio i ubrzao postupak izdavanja ove vrste licence koji je u praksi najbrojniji. Time je značajno reducirana i količina dokumenata koja je ranije iz formalno-proceduralnih razloga cirkulirala kako unutar DERK-a tako i u komunikaciji s podnosiocem zahtjeva i

zainteresiranim trećim licima. Standardnim uvjetima propisano je da je vlasnik licence, tokom njenog korištenja, dužan permanentno ispunjavati opće i specifične kriterije utvrđene Pravilnikom o licencama, na osnovu kojih mu je licenca i izdata, te o tome DERK-u podnositi odgovarajuće dokaze.

Nakon prijave izvršenih promjena sjedišta i adrese, osnivača, osnivačkog kapitala, kao i osoba ovlaštenih za zastupanje pravne osobe, u septembru 2025. godine, nakon provedenog odgovarajućeg postupka, donesena je Odluka o izmjeni Odluke o izdavanju licence za djelatnost međunarodne trgovine električnom energijom za Green Energy Trading – Trgovina zelenom energijom d.o.o., Čitluk.

U januaru 2025. godine, zbog promjene naziva subjekta, donijeta je Odluka o nastavku korištenja privremene licence za djelatnost međunarodne trgovine za Koksara d.o.o., Lukavac (raniji naziv Global Ispat koksna industrija d.o.o., Lukavac).

Na zahtjev vlasnika licence, u maju 2025. godine donesena je Odluka o suspenziji privremene licence za djelatnost međunarodne trgovine za Koksara d.o.o., Lukavac do 12. maja 2026. godine. Uvažavajući činjenicu da je nad imovinom Koksare u novembru 2025. godine otvoren stečajni postupak, što je van svake sumnje ozbiljna indikacija da je vlasnik licence prestao ispunjavati kriterij finansijske sposobnosti, DERK je u decembru 2025. godine pokrenuo postupak ukidanja privremene licence izdate ovom pravnom licu. Ovaj postupak se provodi na isti način kao i postupak izdavanje licence, što podrazumjeva upoznavanje javnosti o planiranim radnjama u postupku i održavanju opće javne rasprave u cilju pribavljanja komentara javnosti i zainteresiranih lica.

DERK je 25. decembra 2025. godine obaviješten da pravno lice Interenergo d.o.o., Sarajevo nastavlja poslovanje pod nazivom Kelag International d.o.o., Sarajevo, te će nakon analize dostavljenih podataka razmotriti donošenje odluke o nastavku korištenja ranije izdate licence za djelatnost međunarodne trgovine pod novim nazivom subjekta.

U Registru važećih licenci, 31. decembra 2025. godine za djelatnost međunarodne trgovine bila su registrirana sljedeća 23 pravna lica: Interenergo d.o.o., Sarajevo; GEN-I d.o.o., Sarajevo; Alpiq Energija BH d.o.o., Sarajevo; Elektrane Stanari d.o.o., Stanari; HSE BH Energetsko preduzeće d.o.o., Sarajevo; JP Elektroprivreda Hrvatske zajednice Herceg Bosne d.d., Mostar; JP Elektroprivreda Bosne i Hercegovine d.d., Sarajevo; MH Elektroprivreda Republike Srpske – Matično preduzeće, a.d., Trebinje; Energy Financing Team d.o.o., Bileća; Winter Wind d.o.o., Tomislavgrad; Hifa-Oil d.o.o., Tešanj; Wasserkraft d.o.o., Banja Luka; Lager d.o.o., Posušje; Green Energy Trading – Trgovina zelenom energijom d.o.o., Čitluk; Axpo BH d.o.o., Mostar; Energy Financing Team SE Bileća d.o.o., Bileća; MET Energy

BH d.o.o., Banja Luka; Petrol BH Oil Company d.o.o., Sarajevo; Disam BH, d.o.o. Sarajevo; Renewable Energy Solutions BH d.o.o., Banja Luka; ENNA Next BH d.o.o., Sarajevo; HEP Energija d.o.o., Mostar i Danske Commodities BH d.o.o., Sarajevo.

Licencu za aktivnosti nezavisnog operatora sistema posjeduje Nezavisni operator sistema u Bosni i Hercegovini, Sarajevo, a za obavljanje djelatnosti prijenosa električne energije Elektroprijenos Bosne i Hercegovine a.d., Banja Luka. JP Komunalno Brčko d.o.o., Brčko, pored licence za obavljanje djelatnosti trgovine i snabdijevanja električnom energijom na teritoriji BiH, u posjedu je i licence za obavljanje djelatnosti distribucije električne energije u Brčko Distriktu BiH.

Elektroprijenos Bosne i Hercegovine je svake godine, pa i ove, u odnosu na stanje iz prethodne godine ažurirao i prijavljivao promjene u pregledima objekata koje koristi u obavljanju djelatnosti prijenosa električne energije, kao i u pregledima dalekovoda koji nisu u njegovom vlasništvu i nisu u funkciji prijenosa električne energije u BiH, o čemu je DERK u martu 2025. godine donio odgovarajuće zaključke.

Krajem aprila 2025. godine donesen je *Zaključak o ažuriranju priloga Uvjeta za korištenje Licence za djelatnost distribucije električne energije*, odnosno pregleda objekata koji se koriste za tu djelatnost u Brčko Distriktu BiH.

U oktobru 2025. godine završeni su postupci izdavanja prethodne dozvole za izgradnju elektroenergetskog objekta za proizvodnju električne energije na području Brčko Distrikta BiH za:

- Ekoenergija d.o.o., Brčko (FNE Brezovo Polje),
- SE-Solar Energy d.o.o., Zavidovići (FNE Ivakičke),
- Ekoenergija d.o.o., Brčko (FNE Donji Rahić – Kladje) i
- Yavuz Company d.o.o., Srebrenik (FNE Vitanovići).

3.4 Praćenje aktivnosti licenciranih subjekata

Državna regulatorna komisija za električnu energiju kontinuirano prati usklađenost rada licenciranih subjekata s propisanim uvjetima korištenja licenci. Praćenje aktivnosti vrši se analizom redovnih i vanrednih izvještaja koje podnose svi licencirani subjekti, kao i putem posjeta vlasnicima licenci. Vlasnici licenci podnose godišnje, polugodišnje, mjesečne i dnevne izvještaje o pojedinim aktivnostima, kako onim finansijske, tako i tehničke i organizacijske prirode. Također, dostupni su i izvještaji vlasnika licenci o vanrednim pogonskim događajima u sistemu.

Posjete stručnog osoblja DERK-a reguliranim subjektima omogućavaju direktan uvid u njihove dokumente i aktivnosti što ima veliki značaj, naročito prilikom analize finansijske pozicije subjekata

sa stanovišta primjene odobrenih tarifa, kao i uočavanje eventualnih devijacija u radu koje se ne mogu prepoznati u izvještajima.

Tokom oktobra 2025. godine obavljene su posjete sljedećim reguliranim subjektima:

- Nezavisni operator sistema u Bosni i Hercegovini,
- Elektroprijenos Bosne i Hercegovine i
- JP Komunalno Brčko.

Provođenje obaveza Nezavisnog operatora sistema u Bosni i Hercegovini koje su detaljno navedene u *Uvjetima za korištenje Licence za aktivnosti nezavisnog operatora sistema* predmet su posebne pažnje DERK-a. Kontinuirani regulatorni nadzor pokazuje da se odredbe ovih Uvjeta u velikoj mjeri poštuju. Prirodno, posebno je analizirano postupanje u slučajevima poremećaja u elektroenergetskom sistemu BiH, uključujući ispade proizvodnih objekata, beznaponska stanja sabirnica i pojavu previsokih napona u elektroenergetskom sistemu BiH.

NOS BiH je pozvan da, na Uvjetima propisan način, pravovremeno dostavlja izvještaje o ulasku u pogon novih i trajni izlazak iz pogona postojećih objekata. Ovo je posebno aktuelizirano zbog ubrzane dinamike izgradnje i puštanja u pogon objekata za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora, ali i očekivanog izlaska iz pogona proizvodnih objekata koji kao primarni izvor energije koriste ugalj.

NOS-u BiH je ukazano da, prema pravilima koja se se odnose na *Registar učesnika na veleprodajnom tržištu električne energije u BiH* (REMIT registar), tržišni učesnik ne smije prijaviti vozni red i ne može ući u dnevni raspored ukoliko nije registriran u ovom Registru koji vodi DERK.

U okviru regulatornog nadzora konstatovano je da je tokom 2025. godine NOS BiH inovirao više dokumenata, uključujući Mrežni kodeks, Tržišna pravila i Procedure za pomoćne usluge, koje je svojim odlukama odobrio DERK. Inoviranje ovih dokumenata izvršeno je u svjetlu interesa i potrebe investicija u obnovljive izvore i priključenja postrojenja za skladištenje električne energije i hibridnih postrojenja na prijenosnu mrežu.

DERK u okviru regulatornog nadzora posebnu pažnju posvećuje razmatranju finansijskih pokazatelja rada NOS-a BiH, o čemu se očituje prilikom odlučivanja u postupcima određivanja tarife za rad nezavisnog operatora sistema i tarifa za sistemsku i pomoćne usluge (vidjeti dio 3.6).

U okviru regulatornog nadzora prevashodno se ističu obaveze Elektroprijenosa Bosne i Hercegovine u izradi i pravovremenoj dostavi planskih dokumenata svake godine – dugoročnih planova razvoja prijenosne mreže za period od deset godina, kao i izradi i usvajanju godišnjih planova investicija (vidjeti dio 3.2). Zakonom normirana obaveza Elektroprijenosa BiH je da omogući

kontinuirano snabdijevanje električnom energijom po definiranim standardima kvaliteta. Posebno je istaknuta neophodnost planiranja razvoja prijenosne mreže i izgradnje novih prijenosnih vodova u oblastima gdje se očekuje intenzivna izgradnja objekata za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora.

DERK već duži niz godina ukazuje da su naponske prilike u elektroenergetskom sistemu BiH često iznad propisanih vrijednosti. Ovo je jedan od najozbiljnijih problema s kojim se susreće prijenosna mreža u Bosni i Hercegovini. U tom smislu neophodan je aktivniji angažman Elektroprijenosa BiH u nabavci i ugradnji kompenzacijskih postrojenja, odnosno prigušnica. DERK od Elektroprijenosa BiH traži urgentno rješavanje ovog problema te pravovremene i potpune informacije o svim aktivnostima u okviru ove izuzetno značajne aktivnosti.

Elektroprijenos BiH je ponovo pozvan da donošenjem odgovarajućeg pravilnika uspostavi novi pristup klasificiranja neplaniranih zastoja u njegovoj nadležnosti. Naime, osim zbirnih pokazatelja, koji se prate i na nivou Kompanije redovno dostavljaju DERK-u, potrebno je njihovo diferenciranje do nivoa operativnih područja, odnosno terenskih jedinica. Time bi se na adekvatan način identificirali objekti slabije pouzdanosti, što bi moglo usmjeriti investicije na potrebne lokacije.

U okviru regulatornog nadzora DERK posebnu pažnju posvećuje razmatranju finansijskih pokazatelja rada Elektroprijenosa BiH, o čemu se očituje prilikom odlučivanja u postupcima određivanja tarifa za usluge prijenosa električne energije (vidjeti dio 3.6).

U okviru regulatornog nadzora JP Komunalno Brčko, DERK je prepoznao nedavni razvoj zakonskog okvira o električnoj energiji u Brčko Distriktu BiH. DERK podržava reguliranu kompaniju koja u okviru svojih zakonskih i drugih mogućnosti daje evidentan doprinos primjeni i provođenju usvojenih akata. Međutim, *Zakon o izmjeni Zakona o obnovljivim izvorima energije i efikasnoj kogeneraciji Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine*, koji je Skupština Brčko Distrikta BiH usvojila 15. oktobra 2025. godine, nije u skladu s odredbama člana 4.2. *Zakona o prijenosu, regulatoru i operateru sistema električne energije u Bosni i Hercegovini* kojima je definirana nadležnost DERK-a u pogledu Brčko Distrikta BiH. DERK je o ovoj neusklađenosti upoznao Skupštinu Brčko Distrikta BiH i pozvao je da u svoje planske aktivnosti za 2026. godinu prioritetno uključi ponovne izmjene Zakona o obnovljivim izvorima energije i efikasnoj kogeneraciji Brčko Distrikta BiH, kako bi se otklonila navedena neusklađenost.

DERK je kontinuirano ukazivao na izostanak reguliranja međusobnih vlasničko-pravnih odnosa između institucija Brčko Distrikta BiH i JP Komunalno Brčko u pogledu imovine koja je u funkciji distribucije i snabdijevanja električnom energijom. Naglašavana je neophodnost potpunog računovodstvenog međusobnog razdvajanja djelatnosti distribucije i snabdijevanja te

njihovo razdvajanje od drugih djelatnosti koje nisu vezane za elektroenergetski sektor (proizvodnja i distribucija vode, održavanje i uređenje javnih površina te prikupljanje, odvoz i deponiranje komunalnog otpada).

DERK u okviru regulatornog nadzora posebnu pažnju posvećuje razmatranju finansijskih pokazatelja rada JP Komunalno Brčko, o čemu se očituje prilikom odlučivanja u postupcima određivanja tarifnih stavova za usluge distribucije električne energije i tarifnih stavova za snabdijevanje električnom energijom u okviru univerzalne usluge u Brčko Distriktu BiH (vidjeti dio 3.6).

3.5 Tehnički aspekt rada elektroenergetskog sistema

Elektroenergetski sistem BiH je tokom protekle godine radio stabilno i bez većih poteškoća. Svim korisnicima sistema omogućen je funkcionalan rad u skladu s definiranim standardima kvaliteta. Svi planirani, kao i naknadno zahtijevani radovi u prijenosnoj mreži u funkciji održavanja, izvršeni su u potpunosti.

Konačni izvještaj o incidentu u elektroenergetskoj mreži u jugoistočnoj Evropi koji se dogodio 21. juna 2024. godine (vidjeti Izvještaj o radu DERK-a u 2024. godini) nadležno Stručno vijeće, koje je osnovao ENTSO-E, objavilo je 25. februara 2025. godine. Izvještaj je pripremljen u skladu s dokumentom ENTSO-E-a *Skala klasifikacije incidenata* i (prilagođenom) *Uredbom Komisije (EU) 2017/1485 o uspostavljanju smjernica za pogon elektroenergetskog prijenosnog sistema*. Prema objavljenom Izvještaju, do regionalnog raspada sistema doveli su ispadi dva 400 kV dalekovoda (DV Podgorica 2 – Ribarevine i DV Zemblak – Kardia) zbog kratkih spojeva uzrokovanih skraćanjem rastojanja između faznih vodiča i vegetacije ispod dalekovoda. Tokom 2025. godine desila su se dva ozbiljna incidenta u sinhronom području kontinentalne Evrope.⁵

⁵ 28. aprila 2025. godine, u 12:33 došlo je do potpunog raspada elektroenergetskih sistema Španije i Portugala, koji je trajao 10 sati. Malo područje u Francuskoj blizu španske granice također je doživjelo prekid u napajanju u ograničenom trajanju. Ovo je bio najozbiljniji incident koji se dogodio u evropskom elektroenergetskom sistemu u više od 20 godina.

18. maja 2025. godine, u 04:59, u elektroenergetskom sistemu Sjeverne Makedonije došlo je do odvajanja naponskih nivoa 400 kV i 110 kV, što je dovelo do gubitka stabilnosti, napajanja i 100% opterećenja u prijenosnoj mreži 110 kV, dok je prijenosna mreža 400 kV ostala u funkciji. Tog dana, bugarsko kontrolno područje bilo je u stanju pripravnosti osam sati zbog previsokih napona u zapadnom dijelu njihovog sistema. Obnova sistema završena je do 07:47 istog dana.

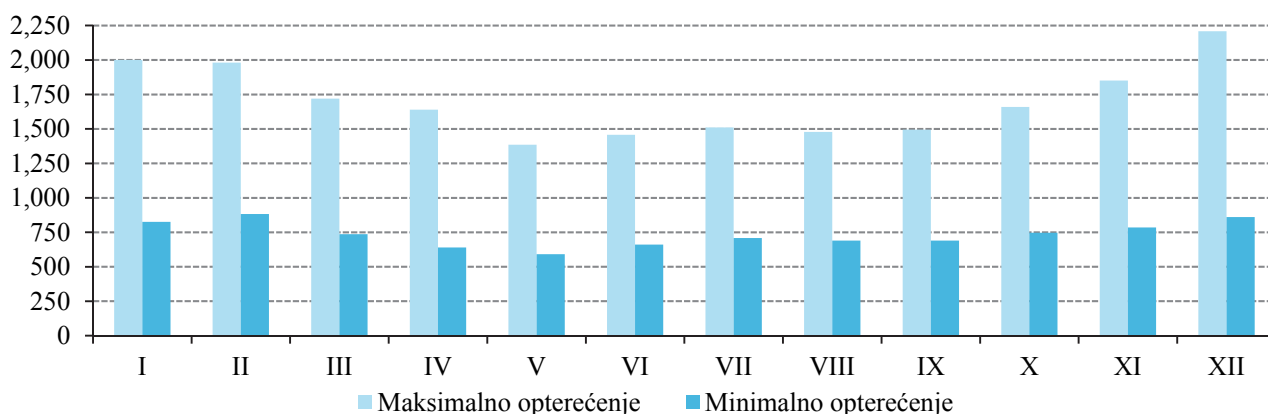
U oba slučaja ostatak elektroenergetskog sistema kontinentalne Evrope, uključujući Bosnu i Hercegovinu, nije doživio značajnije poremećaje. Tim povodima ENTSO-E je osnovao dva stručna vijeća čija je zadaća istražiti temeljne uzroke incidenta, izraditi sveobuhvatnu analizu te objaviti konačni izvještaj. Privremeni (činjenični) izvještaj o incidentu na Pirinejskom poluostrvu objavljen je 3. oktobra 2025. godine, a o incidentu u Sjevernoj Makedoniji 10. novembra 2025. godine.

Maksimalno satno opterećenje elektroenergetskog sistema BiH u 2025. godini od 2.209 MW zabilježeno je 31. decembra 2025. godine u osamnaestom satu. Time je premašen raniji historijski maksimum od 2.207 MW iz istog sata i dana 2014. godine. Najveća dnevna potrošnja od 43.051 MWh električne energije ostvarena je 30. decembra 2025. godine. Minimalno satno opterećenje od 591 MW zabilježeno je u četrnaestom satu 14. maja 2025. godine, što je za 6 MW manje od ranijeg najmanjeg satnog opterećenja u nekoliko prethodnih decenija, koje je ostvareno u četvrtom satu 12. juna 2023. godine. Najmanja dnevna potrošnja od 18.703 MWh zabilježena je 1. maja 2025. godine.

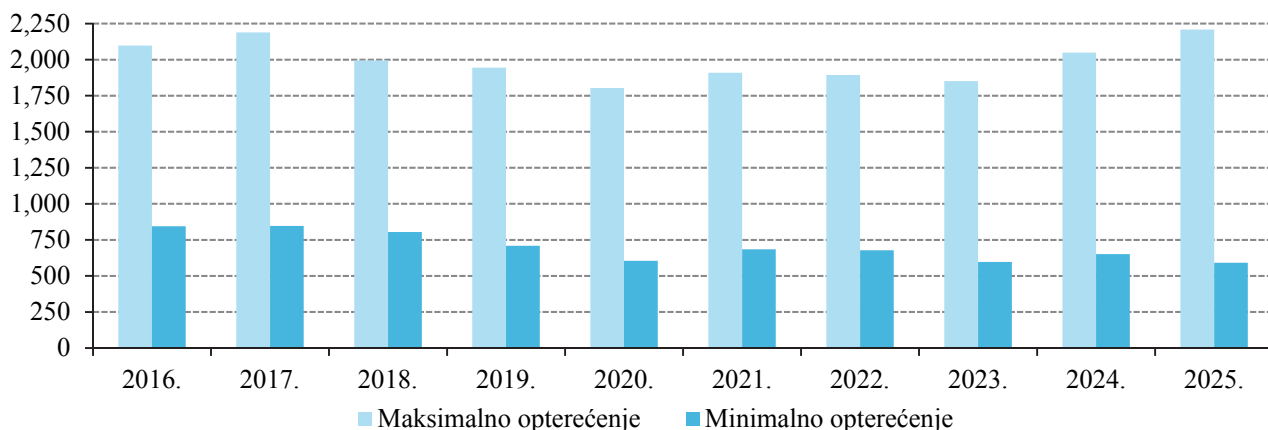
Maksimalno i minimalno satno opterećenje tokom 2025. godine prikazano je na slici 1, a za prethodnih deset godina na slici 2.

Neželjena odstupanja od deklariranih programa razmjene sa susjednim elektroenergetskim sistemima u 2025. godini iznosila su ukupno 110,75 GWh za sate u kojim je registriran manjak u regulacijskom području BiH, a za sate kada je registriran višak električne energije ukupno 45,10 GWh. Mjesečna odstupanja elektroenergetskog sistema BiH u 2025. godini prikazana su na slici 3.

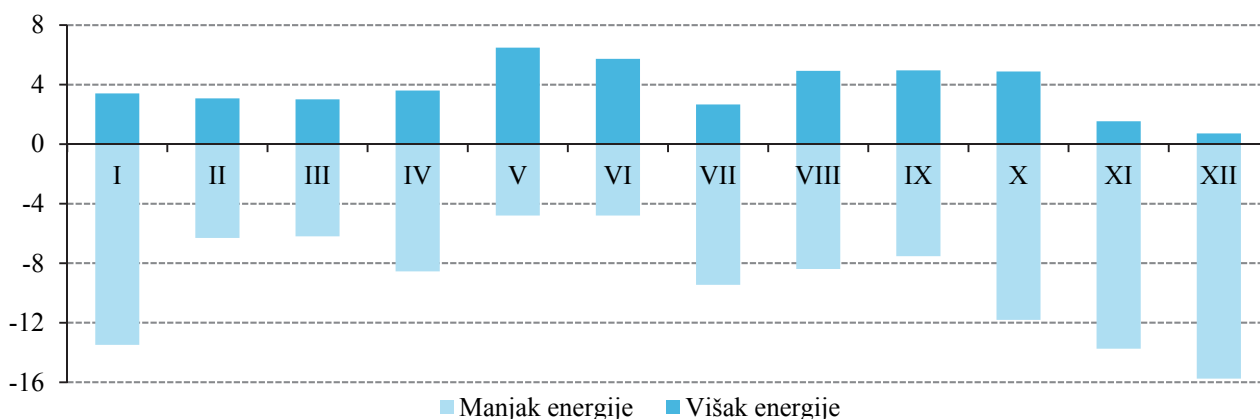
Slika 1. Maksimalno i minimalno satno opterećenje u 2025. godini, po mjesecima (MW)

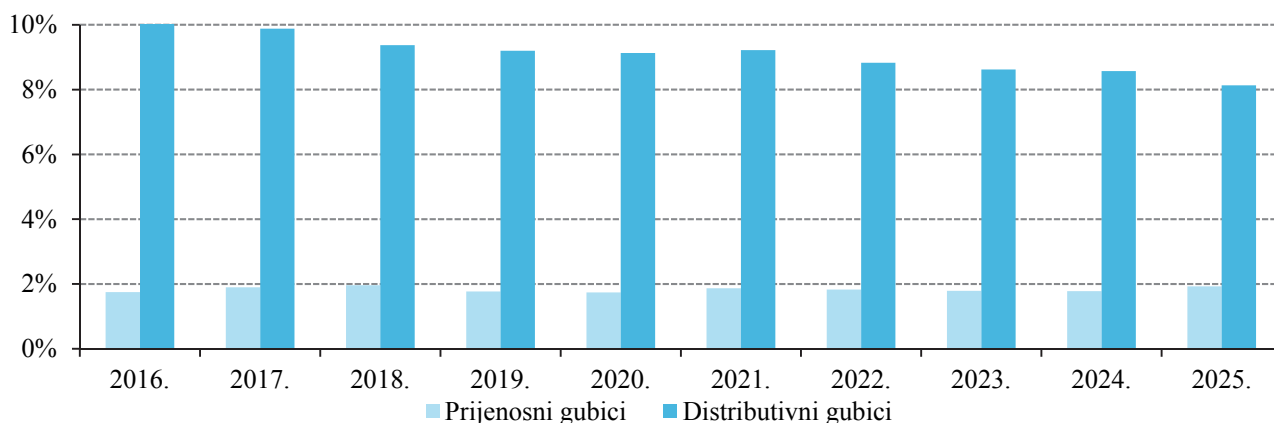
Slika 2. Maksimalno i minimalno satno opterećenje u periodu 2016. – 2025. godina (MW)

Slika 3. Mjesečna odstupanja elektroenergetskog sistema BiH u 2025. godini (GWh)

Slika 4. Prijenosni i distributivni gubici

U junu 2025. godine zabilježen je maksimalni satni manjak električne energije (odstupanje ‘nadolje’) u iznosu 172 MWh/h, kao i maksimalni višak (odstupanje ‘nagore’) u iznosu 199 MWh/h.

Ukupna električna energija na prijenosnoj mreži iznosila je 18.126 GWh, što je 1,83% manje nego u 2024. godini. Prijenosni gubici iznosili su 350 GWh, odnosno 1,93% od ukupne energije u prijenosnom sistemu. U 2025. godini distributivni gubici su iznosili 914,58 GWh ili 8,13% u odnosu na ukupnu distributivnu potrošnju, što je najniži nivo u historiji elektroenergetskog sektora BiH. Procenat prijenosnih i distributivnih gubitaka u periodu 2016. – 2025. godina prikazan je na slici 4.

Pumpna hidroelektrana PHE Čapljina je iz prijenosnog sistema preuzela 52 GWh, a ukupna proizvodnja ove elektrane iznosila je 173 GWh električne energije.

Podaci o neisporučenoj električnoj energiji ENS (engl. *Energy Not Supplied*) usljed neplaniranih zastoja u prijenosnom sistemu (ENS_{nopl}), kao i usljed planiranih zastoja (ENS_{pi}) u prethodnih pet godina, dati su u tabeli 1.

Tabela 1. Neisporučena električna energija usljed zastoja na prijenosnoj mreži

	2021.		2022.		2023.		2024.		2025.	
	MWh	min	MWh	min	MWh	min	MWh	min	MWh	min
ENS _{nepi}	678,07	14.788	664,03	9.086	1.063,92	12.407	5.792,13	42.941	529,28	6.578
ENS _{pi}	690,82	9.503	1.029,15	13.835	649,75	15.095	1.007,27	15.903	1.086,93	18.731
Ukupno	1.368,89	24.291	1.693,18	22.921	1.713,67	27.502	6.799,40	58.844	1.616,21	25.309

Tabela 2. Prosječno trajanje prekida na prijenosnoj mreži po mjesecima (min)

Mjesec	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
AIT ₂₀₂₁	0,4481	0,7509	3,9080	2,1174	3,9190	5,1968	4,4001	5,9464	4,9027	5,9328	4,5592	3,7586
AIT ₂₀₂₂	0,2022	0,2739	3,7850	0,6587	17,4503	3,6111	3,6504	3,5146	0,0283	7,2689	2,1352	2,9838
AIT ₂₀₂₃	0,0000	18,7327	3,0766	2,3987	0,9050	1,2518	5,4480	0,7141	2,0729	7,7161	0,1479	0,3243
AIT ₂₀₂₄	1,1069	4,0361	5,8034	6,3806	9,3486	118,5551	3,3927	2,6348	6,1038	3,6341	2,6440	117,3645
AIT ₂₀₂₅	0,7903	0,3898	3,7921	0,9533	9,8808	8,4055	0,1111	13,5516	8,6969	6,9755	8,0548	0,0909

Tabela 2 sadrži podatke o kontinuitetu napajanja, odnosno prosječnom trajanju prekida na visokonaponskoj prijenosnoj mreži AIT (engl. *Average Interrupted Time*).

Tokom 2025. godine realizirano je više ugovora o izgradnji, rekonstrukciji i sanaciji prijenosnih objekata, čime se povećava sigurnost snabdijevanja kupaca električne energije.

Na prijenosnu mrežu je priključeno više vjetroelektrana i solarnih fotonaponskih elektrana.

Nova trafostanica TS 110/30 kV Ivan Sedlo, koja je izgrađena radi priključenja istoimene vjetroelektrane instalirane snage 25 MW, u pogon je puštena 13. februara 2025. godine. Trafostanica je na prijenosnu mrežu priključena po sistemu ulaz – izlaz na 110 kV dalekovod elektrovučna podstanica (EVP) Konjic – Pazarić, čime su formirana dva nova dalekovoda, DV 110 kV EVP Konjic – Ivan Sedlo i DV 110 kV Ivan Sedlo – Pazarić. Proizvodnja električne energije u vjetroelektrani Ivan Sedlo počela je 27. februara 2025. godine.

U trafostanici TS 220/20 kV Hodovo, koja je u pogon puštena 2024. godine i preko koje je na elektroprijenosni sistem tokom iste godine priključena I i II faza fotonaponske elektrane Eco-Wat, 8. aprila 2025. godine priključena je i III faza, čija je instalirana snaga 12 MW, čime je ukupna instalirana snaga ove elektrane dostigla 104,47 MW.

28. maja 2025. godine počela je proizvodnja električne energije u fotonaponskoj elektrani Brotnjo 1 i 2 instalirane snage 9,98 MW, priključene na prijenosnu mrežu preko trafostanice TS 110/20 kV Brotnjo, koja je direktno spojena na trafostanicu TS 110/x kV Čitluk 2.

Nova trafostanica TS 110/20 kV Polog u pogon je puštena 13. juna 2025. godine. Izgrađena je radi priključenja fotonaponskih elektrana: Polog instalirane snage 7,99 MW (čiji je vlasnik Pozitron d.o.o., Mostar), Plavo sunce 55, 56, 57, 58 i 59 instalirane snage 20 MW (čiji je vlasnik ECCO Solar Energy d.o.o., Čitluk) i Plavo sunce 2, 3, 52, 53 i 54 instalirane snage 20 MW (čiji je vlasnik MIM energija d.o.o., Čitluk). Trafostanica je na prijenosnu mrežu priključena po sistemu ulaz – izlaz na 110 kV dalekovod Mostar 4 – Široki Brijeg, čime su formirana dva nova dalekovoda, DV 110 kV Mostar 4 – Polog i DV 110 kV Polog – Široki Brijeg. Preko ove trafostanice električna energija injektira se u prijenosni sistem od 14. juna 2025. godine.

Na sličan način, po sistemu ulaz – izlaz na 110 kV dalekovod Gornji Brišnik – Posušje, 16. decembra 2025. godine priključena je trafostanica TS 110/33 kV Oštrc, čime su formirana dva nova dalekovoda, DV 110 kV Gornji Brišnik – Oštrc i DV 110 kV Oštrc – Posušje. Time je omogućeno priključenje na elektro-prijenosni sistem vjetroelektrane Oštrc, čija je ukupna instalirana snaga 28,8 MW (6×4,8 MW). Proizvodnja električne energije u ovoj vjetroelektrani počela je 25. decembra 2025. godine.

Usluge automatske rezerve za ponovnu uspostavu frekvencije (aFRR) u 2025. godini su pružali JP Elektroprivreda Bosne i Hercegovine d.d., Sarajevo i MH Elektroprivreda Republike Srpske – Matično preduzeće, a.d., Trebinje. Tokom godine ručna rezerva za ponovnu uspostavu frekvencije (mFRR) angažirana je 341 puta (u smjeru ‘nagore’ 227 puta, od čega 57 puta u septembru, a u smjeru ‘nadolje’ 114 puta, od čega 21 put u avgustu. Ipak, nominirana količina ručne rezerve za ponovnu uspostavu frekvencije često nije bila u potrebnom opsegu.

U 2025. godini, dogodilo se 411 ispada na 400 kV, 220 kV i 110 kV prijenosnoj mreži, od čega 97 ispada 400 kV dalekovoda, 144 ispada 220 kV dalekovoda i 153 ispada 110 kV dalekovoda. Desilo se i 11 ispada transformatora 400/220 kV, 400 MVA, dva ispada transformatora 400/110 kV, 300 MVA te četiri ispada transformatora 220/110 kV, 150 MVA.

U protekloj godini registrirano je 59 ispada termoblokova i devet ispada hidrogenatora. Nedostajuća energija u sistemu nadoknađivana je angažiranjem ručne rezerve za ponovnu uspostavu frekvencije.

Tokom 2025. godine u elektroenergetskom sistemu Bosne i Hercegovine beznaponsko stanje sabirnica je registrirano 60 puta, od čega 44 puta na 400 kV sabirnicama u ukupnom trajanju od 227 sati i 13 minute, jedanput na 220 kV sabirnicama u trajanju od 32 sati i 26 minuta i 15 puta na 110 kV sabirnicama u trajanju od 8 sati i 27 minuta. Njihov najveći broj dogodio se u periodu od maja do septembra, kada je i registriran dominantan broj atmosferskih pražnjenja, što je u većini slučajeva bio razlog beznaponskog stanja.

Kao i prethodnih godina, i u 2025. godini naponske prilike u elektroenergetskom sistemu su često bile iznad vrijednosti propisanih Mrežnim kodeksom, posebno u 400 kV i 220 kV mreži. Najviši napon u 400 kV mreži registriran je u trafostanici TS Sarajevo 10 u aprilu, kada je izmjeran napon od 455,22 kV. U augustu je u trafostanici TS Jajce 2 izmjeran najviši napon u 220 kV mreži (262,47 kV). U istoj trafostanici je u junu izmjeran najviši napon na 110 kV mreži od 124,04 kV.

Glavni uzrok nastanka i trajanja previsokih napona su slabo opterećeni 400 kV dalekovodi u periodima male potrošnje, koji generiraju veliku količinu reaktivne energije. Pojava previsokih napona je problem regionalnog karaktera, te se stoga i rješenja ovog problema traže i na nivou regije. U cilju doprinosa dugoročnom i kvalitetnom rješenju ovog problema DERK i dalje insistira na provođenju investicijskih aktivnosti za ugradnju prigušnica u elektroenergetski sistem BiH, pored provođenja svih drugih mjera za održavanje napona u dozvoljenim granicama.

Kvalitet rada elektroenergetskog sistema prati se analizom podataka Elektroprijenosa BiH o tehničkim aspektima rada prijenosnog sistema, koji se pored pokazatelja kontinuiteta napajanja potrošača ENS i AIT iskazuju i pokazateljima SAIFI i SAIDI.

Pokazatelji SAIFI i SAIDI se dobijaju praćenjem broja i trajanja zastoja u objektima Elektroprijenosa BiH, koji su za posljedicu

Tabela 3. SAIFI i SAIDI pokazatelji za prijenosnu mrežu

		2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
SAIFI	Planirani zastoji	0,47	0,51	0,57	0,59	0,56
	Neplanirani zastoji	0,74	0,75	0,86	1,97	0,52
	<i>Ukupno</i>	1,21	1,26	1,43	2,56	1,08
SAIDI	Planirani zastoji (min/kupcu)	51,78	61,69	66,69	71,60	77,93
	Neplanirani zastoji (min/kupcu)	26,39	30,62	61,69	231,82	39,75
	<i>Ukupno (min/kupcu)</i>	78,17	92,32	128,37	303,42	117,68

Tabela 4. SAIFI i SAIDI pokazatelji za prijenosnu mrežu uključujući i ispade srednjenaponskih odvoda uzrokovane zastojima u distributivnoj mreži

		2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
SAIFI	Planirani zastoji	2,96	2,67	3,56	4,23	3,74
	Neplanirani zastoji	4,47	3,94	4,92	5,40	3,36
	<i>Ukupno</i>	7,43	6,61	8,48	9,63	7,11
SAIDI	Planirani zastoji (min/kupcu)	205,69	316,50	287,72	329,83	500,23
	Neplanirani zastoji (min/kupcu)	359,62	279,45	420,95	712,38	531,24
	<i>Ukupno (min/kupcu)</i>	565,31	595,95	708,67	1.042,21	1.031,47

SAIFI (engl. System Average Interruption Frequency Index) označava prosječan broj prekida napajanja po kupcu tokom godine.

SAIDI (engl. System Average Interruption Duration Index) označava prosječno trajanje prekida napajanja u minutama po kupcu tokom godine.

imali prekid snabdijevanja kupaca direktno priključenih na prijenosnu mrežu i/ili beznaponsko stanje srednjenaponskih odvoda u trajanju dužem od tri minute.

U tabelama 3 i 4 predstavljeni su pokazatelji SAIFI i SAIDI za prethodnih pet godina. Tabela 3 uzima u obzir samo zastoje uzrokovane dešavanjima na mreži u nadležnosti Elektroprijenosa BiH, a tabela 4 i zastoje na srednjenaponskim odvodima u transformatorskim stanicama Elektroprijenosa BiH uzrokovane poremećajima u distributivnoj mreži, koji su znatno nepovoljniji, s obzirom na razgranatost i veličinu distributivne mreže, kao i njenu češću podložnost različitim vrstama kvarova.

Osnovni podaci o elektroenergetskom sistemu BiH dati su u Prilogu A, a karta sistema u Prilogu B.

3.6 Postupci određivanja tarifa

Tarife za usluge prijenosa električne energije

Tokom 2025. godine Elektroprijenos Bosne i Hercegovine nije podnio zahtjev za izmjenu tarifa za prijenos električne energije. U okviru kontinuiranog regulatornog nadzora i praćenja rada Elektroprijenosa BiH, Državna regulatorna komisija za električnu energiju je konstatala da prihodi koje ostvaruje regulirana kompanija mogu pokriti aktuelne troškove.

Nije zanemarena činjenica da je nivo veleprodajnih cijena u regiji doveo do povećanja prihoda koje Elektroprijenos BiH ostvaruje kroz aukcije za dodjelu prekograničnih prijenosnih kapaciteta. Tako je po osnovu godišnjih aukcija za 2023. godinu (koje su održane u decembru 2022. godine) oprihodovano 17.166.909 KM. U 2023. godini prihodi od mjesečnih aukcija bili su 15.953.458 KM, a od dnevnih i unutar dnevnih 1.597.863 KM. Prihod na osnovu godišnjih aukcija za 2024. godinu, koje su održane u decembru 2023. godine je 14.635.393 KM. Prihodi od mjesečnih aukcija u 2024. godini bili su 17.447.834 KM, a od dnevnih i unutar dnevnih 4.185.312 KM. Rezultat godišnjih aukcija za 2025. godinu, koje su održane u decembru 2024. godine, je čak 27.350.378 KM.

Tokom 2025. godine prihodi od mjesečnih aukcija bili su 19.307.548 KM, a od dnevnih i unutar dnevnih 1.897.271 KM. Po osnovu godišnjih aukcija za 2026. godinu (koje su održane u decembru 2025. godine) oprihodovano je 15.246.719,70 KM. Do 2022. godine sav prihod od aukcija je iznosio šest do sedam miliona KM godišnje (vidjeti dio 3.7).

Stoga i dalje važi Odluka DERK-a koja je u primjeni od 1. maja 2017. godine. Dakle, dio prijenosne mrežarine koji se odnosi na energiju i dalje iznosi 0,578 feninga/kWh, a dio prijenosne mrežarine koji se odnosi na snagu iznosi 1,472 KM/kW (prosječna prijenosna mrežarina iznosi 0,889 feninga/kWh).

Pravila DERK-a omogućavaju Elektroprijenosu Bosne i Hercegovine da, na osnovu aktuelnih finansijskih i energetske veličine, prema svojoj procjeni, dostavi novi zahtjev za odobrenje tarife za usluge prijenosa električne energije.

Tarifa za rad nezavisnog operatora sistema; tarife za sistemsku i pomoćne usluge

U skladu sa zakonom propisanom obavezom da svake godine podnosi na uvid zahtjeve za prihode i rashode za narednu godinu, kao i troškove koje namjerava zaračunati svojim tarifama, Nezavisni operator sistema u Bosni i Hercegovini je svojim aktom od 24. oktobra 2025. godine podnio zahtjev u okviru kojeg je predložio i obrazložio planirane prihode, rashode i troškove za 2026. godinu. NOS BiH je ovaj zahtjev revidirao svojim obraćanjem od 15. novembra 2025. godine.

Potrební prihod za 2025. godinu zatražen je u iznosu od 15.277.047 KM, tražena tarifa za rad nezavisnog operatora sistema koja se plaća za električnu energiju injektiranu u prijenosni sistem iznosi 0,0103 feninga/kWh (povećanje 22,62%), a tarifa koja se plaća za električnu energiju preuzetu iz prijenosnog sistema iznosi 0,1314 feninga/kWh (povećanje 20,33%). Predložena tarifa za sistemsku uslugu iznosi 1,4087 feninga/kWh, što je 194,15% više od tarife za sistemsku uslugu koja je određena u prethodnom tarifnom postupku koji je okončan 26. decembra 2024. godine.

Formalna javna rasprava u ovom tarifnom postupku, u kojem su pored regulirane kompanije aktivno učestvovala tri umješaka, održana je 27. novembra 2025. godine u Tuzli. Učesnicima u postupku 3. decembra 2025. godine dostavljen je *Izveštaj voditelja postupka* na komentar.

Na osnovu Izveštaja voditelja postupka, komentara regulirane kompanije i umješaka, te nakon izvedenih analiza zahtijevanih troškova i rashoda i svih drugih dostupnih materijala, Državna regulatorna komisija za električnu energiju je 23. decembra 2025. godine donijela *Odluku o tarifi za rad nezavisnog operatora sistema* i *Odluku o tarifama za sistemsku i pomoćne usluge*, koje se primjenjuju od 1. januara 2026. godine.

Nezavisnom operatoru sistema u Bosni i Hercegovini određen je potrební godišnji prihod za 2026. godinu u iznosu od 14.119.425 KM. Odlukom je definirano da tarifa za rad nezavisnog operatora sistema koja se plaća za električnu energiju injektiranu u prijenosni sistem iznosi 0,0095 feninga/kWh (povećanje 13,10%), a tarifa za rad nezavisnog operatora sistema koja se plaća za električnu energiju preuzetu iz prijenosnog sistema iznosi 0,1171 feninga/kWh (povećanje 7,23%).

Odlukom o tarifama za sistemsku i pomoćne usluge određen je finansijski obim sistemske usluge u 2026. godini u iznosu od

93.884.394 KM. Prilikom utvrđivanja tarife za sistemsku uslugu, na osnovu dostupnih podataka konstatirano je da je moguće izvršiti smanjenje tarife za sistemsku uslugu. Imajući u vidu aktuelne činjenice i poštujući princip obazrivosti zbog utjecaja velikog broja varijabli na prihode i rashode u balansnom mehanizmu, Komisija se opredijelila za zadržavanje tarife za sistemsku uslugu na postojećoj vrijednosti 0,4789 feninga/kWh, uz najavu da će se po potrebi, u odgovarajućem trenutku, pristupiti njenom podešavanju.

Tarife za kupce u Brčko Distriktu BiH

Postupak određivanja tarifnih stavova za usluge distribucije električne energije i tarifnih stavova za snabdijevanje električnom energijom u okviru univerzalne usluge u Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine pokrenut je 17. decembra 2024. godine, po zahtjevu koji je regulirana kompanija dostavila 16. decembra 2024. godine.

Javno preduzeće za komunalne djelatnosti Komunalno Brčko, kao javni snabdjevač na području Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine koji svu električnu energiju za snabdijevanje svojih kupaca nabavlja na veleprodajnom tržištu električne energije, zatražilo je povećanje tarifa koje su u primjeni od 1. marta 2023. godine, odnosno izmjene odluka o tarifama kojim bi se omogućilo:

- povećanje distributivne mrežarine od 27,5% za sve kupce,
- povećanje prosječne cijene snabdijevanja u okviru univerzalne usluge – za domaćinstva 24%, a 16,6% za kategoriju ‘ostala potrošnja’ odnosno komercijalne kupce priključene na napon 0,4 kV čija godišnja potrošnja ne prelazi 35.000 kWh,
- ostvarenje dobiti u vrijednosti od 2% od troškova nabavke električne energije za snabdijevanje u okviru univerzalne usluge i
- povećanje tarifnog elementa naknade za mjerno mjesto.

Regulirana kompanija kao glavni razlog zahtjeva za pokretanje tarifnog postupka navela je povećanje nabavne cijene električne energije za 2025. godinu na iznos 17,6024 feninga/kWh, što je 21,4% više od ugovorene cijene za 2023. i 2024. godinu.

Formalna javna rasprava u ovom tarifnom postupku, u kojem nije bilo umješača, održana je u Brčkom 21. januara 2025. godine. *Izveštaj voditelja postupka* dostavljen je podnosiocu zahtjeva 27. januara 2025. godine, koji je svojim obraćanjem 31. januara 2025. godine saopštio da je tarifni postupak proveden korektno te da predložene tarife u najvećoj mjeri odražavaju troškove njegovog poslovanja.

DERK je 11. februara 2025. godine donio *Odluku o tarifama za usluge distribucije električne energije u Brčko Distriktu BiH*, kao i *Odluku o tarifama za snabdijevanje električnom energijom u okviru univerzalne usluge u Brčko Distriktu BiH*, koje se primjenjuju od 1. marta 2025. godine.

Prosječna tarifa za distribuciju električne energije povećana je 21,5% i iznosi 7,11 feninga/kWh.

Prosječna cijena električne energije za kupce koji se snabdijevaju u okviru univerzalne usluge povećana je 9%, te za domaćinstva iznosi 21,96 feninga/kWh, a za 'ostalu potrošnju', odnosno komercijalne kupce priključene na napon 0,4 kV i čija godišnja potrošnja ne prelazi 35.000 kWh, iznosi 24,26 feninga/kWh.

Pri donošenju odluka, DERK je imao u vidu mjere Vlade Brčko Distrikta BiH kojim se ugroženim kupcima subvencionira dio troškova za utrošenu električnu energiju, čime je obuhvaćeno preko 37% domaćinstava.

Javno preduzeće za komunalne djelatnosti Komunalno Brčko se novim zahtjevom za pokretanje postupka određivanja tarifnih stavova za usluge distribucije električne energije i tarifnih stavova za snabdijevanje električnom energijom u okviru univerzalne usluge u Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine obratilo 27. novembra 2025. godine, po kojem je DERK 4. decembra 2025. godine donio Zaključak o pokretanju postupka.

Komunalno Brčko u svom zahtjevu zatražilo je:

- odobravanje potrebnog godišnjeg prihoda za djelatnost distribucije električne energije u iznosu od 18.781.074 KM za 2026. godinu, uz prepodešavanje važećih tarifnih stavova u okviru odobrenih troškova na način da se prosječna mrežarina uključujući sve naponske nivoe zadrži na postojećoj vrijednosti 7,11 feninga kWh i
- povećanje prosječne cijene snabdijevanja u okviru univerzalne usluge za 11,34%, i to za domaćinstva 10,85%, a 14,23% za kategoriju 'ostala potrošnja'.

Kao glavni razlog zahtjeva za pokretanje tarifnog postupka navedeno je povećanje nabavne cijene električne energije za 2026. godinu, kao i povećanje troškova distribucije.

Formalna javna rasprava u ovom tarifnom postupku, u kojem ni ovaj put nije bilo umješača, održana je u Brčkom 18. decembra 2025. godine. *Izveštaj voditelja postupka* dostavljen je podnosiocu zahtjeva 29. decembra 2025. godine.

Donošenje odluka o tarifama za usluge distribucije te o tarifama za snabdijevanje električnom energijom u okviru univerzalne usluge u Distriktu planirano je za sredinu januara 2026. godine, kako bi njihova primjena počela od 1. februara 2026. godine.

3.7 Tržište električne energije

U Bosni i Hercegovini proizvedeno je 14.540 GWh električne energije u 2025. godini, što je 14 GWh, odnosno 0,1% manje u odnosu na prethodnu godinu.

Drugu godinu zaredom hidrološki uvjeti su bili izrazito nepovoljni, te je proizvodnja u hidroelektranama priključenim na prijenosni sistem smanjena za 299 GWh, odnosno 6,3%, i iznosila je 4.433 GWh.

Proizvodnja u termoelektranama na ugalj u odnosu na prethodnu godinu smanjena je za 6,5% i iznosila je 7.934 GWh, što je najmanja proizvodnja od 2006. godine. Time je njihov udio u ukupnoj proizvodnji pao na 54,6%. Dok je u termoelektrani Stanari zabilježeno povećanje proizvodnje za 2,9%, ostale četiri termoelektrane su imale manju proizvodnju nego prethodne godine.

Proizvodnja u vjetroelektranama priključenim na prijenosni sistem iznosila je 648 GWh, što je za 256 GWh ili 65,1% više nego u 2024. godini. Od 27. februara 2025. godine u privremenom pogonu se nalazi nova vjetroelektrana Ivan Sedlo u općini Hadžići, instaliranog kapaciteta 25 MW, a od 18. decembra vjetroelektrana Oštrc u općini Posušje čiji je instalirani kapacitet 28,8 MW.

Tokom 2025. godine na prijenosni sistem priključeno je više novih solarnih fotonaponskih elektrana i proširena jedna postojeća, čime je ukupni instalirani kapacitet solarnih elektrana priključenih na elektroprijenosni sistem dostigao iznos od 306 MW. Njihova ukupna proizvodnja iznosila je 474 GWh, što je povećanje od 127%.

Proizvodnja električne energije iz obnovljivih izvora u elektranama priključenim na distributivni sistem iznosila je 1.042,43 GWh, što je 46,8% više nego u 2024. godini. Ovo povećanje rezultat je značajnog povećanja proizvodnje distributivnih solarnih (fotonaponskih) elektrana, koje su proizvele 681,68 GWh, odnosno 75,8% više nego u 2024. godini. Male hidroelektrane su proizvele 350,79 GWh, što je 12,3% više nego prethodne godine.

U četiri postojeće elektrane na biomasu i biogas proizvedeno je 9,96 GWh (9,98 GWh u 2024. godini). U elektranama industrijskih proizvođača ukupno je proizvedeno 8,64 GWh, što je značajno manje od 26,46 GWh, koliko je proizvedeno u prethodnoj godini.

Dakle, evidentan je dinamičan rast instaliranog kapaciteta solarnih elektrana i njihove proizvodnje, koja je dostigla ukupno 1.156 GWh, mada određeni dio kapaciteta (prema procjenama oko 50 MW) i proizvedenih količina energije iz ovih izvora nije moguće precizno evidentirati, zbog specifičnog statusa proizvodnje električne energije za vlastite potrebe. Kada se na proizvodnju solarnih elektrana doda ukupna proizvodnja vjetroelektrana, dolazi se do iznosa 1.804,28 GWh, čime proizvodnja ovih neupravljivih obnovljivih izvora dostiže značajnih 12,4% ukupne proizvodnje električne energije u Bosni i Hercegovini.

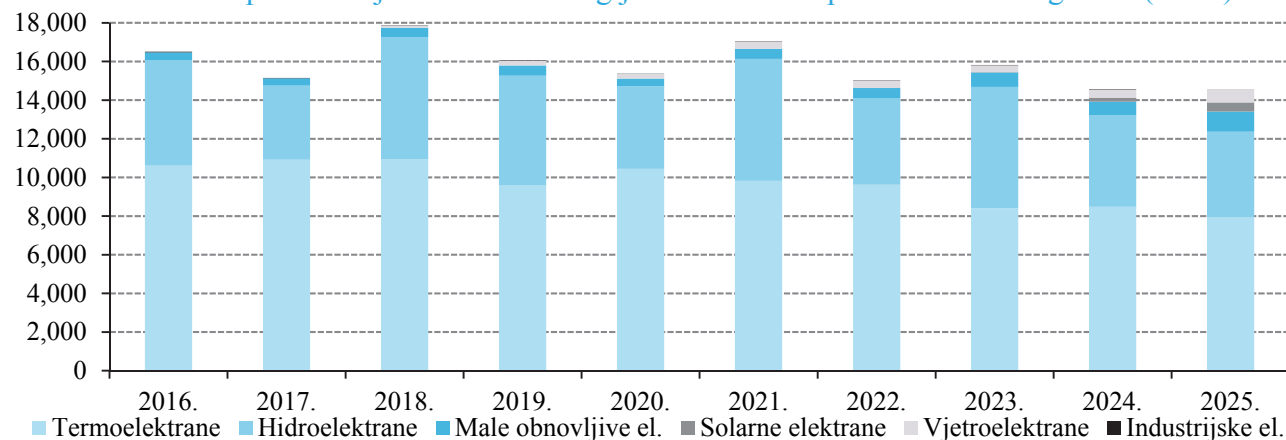
Proizvodnja električne energije iz svih obnovljivih izvora u Bosni i Hercegovini iznosila je 6.597,62 GWh, što predstavlja 53,5% u odnosu na ukupnu potrošnju električne energije, što je iznad prosjeka država članica Evropske unije, koji je u 2024. godini iznosio 47,5%.

Struktura proizvodnje tokom prethodnih deset godina prikazana je na slici 5, a na slici 6 struktura potrošnje električne energije u Bosni i Hercegovini.

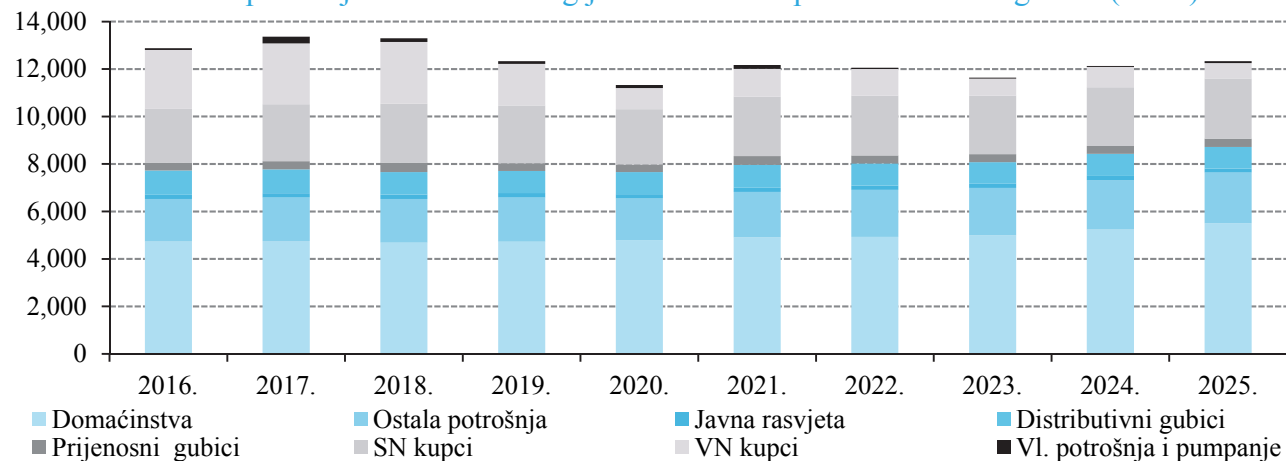
Ukupna potrošnja električne energije iznosila je 12.330 GWh i povećana je za 199 GWh, odnosno 1,6% u odnosu na prethodnu godinu. Potrošnja kupaca priključenih na prijenosni sistem (VN kupci) smanjena je čak za 24,4% i iznosila je 650 GWh. Ovo je posljedica izostanka potrošnje jednog od najvećih kupaca električne energije u Bosni i Hercegovini – Metalleghe Silicon d.o.o., Mrkonjić Grad, odnosno gašenja proizvodnje u njegovim metalurškim tvornicama u Jajcu i Mrkonjić Gradu.

S druge strane, distributivna potrošnja bilježi porast, te je iznosila 11.252 GWh, što je 349 GWh ili 3,2% više nego prethodne godine. Najveći porast i ove godine zabilježen je kod domaćinstava (4,9%), gdje se električna energija u sve većem obimu

Slika 5. Struktura proizvodnje električne energije u BiH tokom prethodnih deset godina (GWh)

Slika 6. Struktura potrošnje električne energije u BiH tokom prethodnih deset godina (GWh)

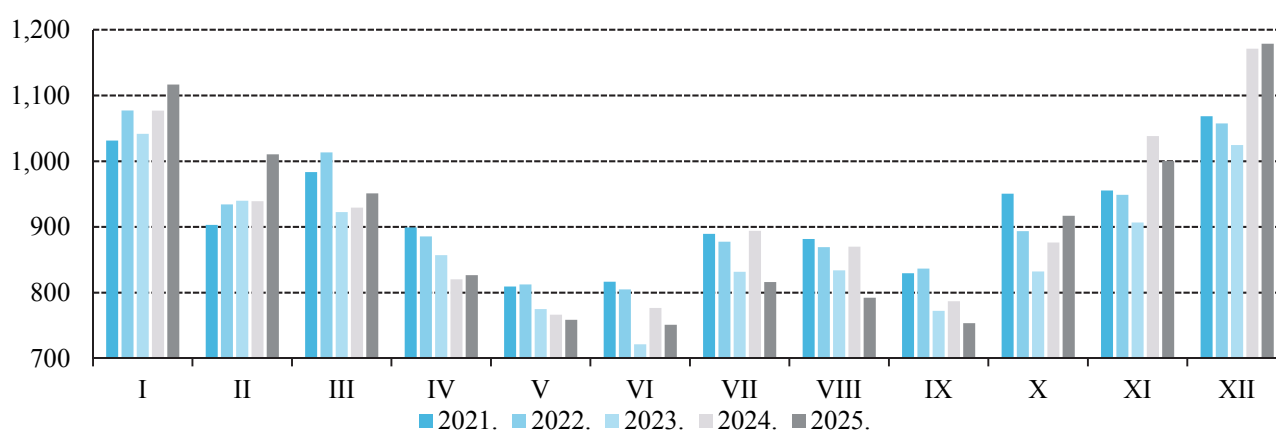

koristi za grijanje i hlađenje prostora. Porast potrošnje je zabilježen kod kupaca priključenih na 35 kV napon (4,4%) i 10 kV napon (1,9%), te za 2,7% u kategoriji ‘ostala potrošnja’ (komercijalni kupci priključeni na 0,4 kV). Smanjena je potrošnja javne rasvjete za 2,5%. Potrošnja domaćinstava od 2018. godine kontinuirano raste, te je u 2025. godini iznosila 5.501 GWh, što je 50,1% od ukupne potrošnje krajnjih kupaca.

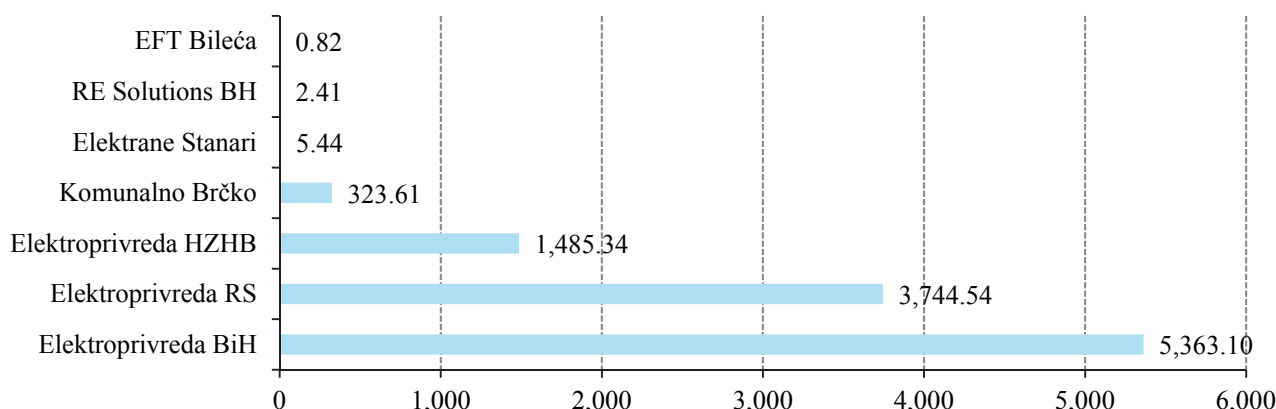
Ukupno preuzimanje električne energije iz prijenosnog sistema iznosilo je 10.925 GWh, što je 34 GWh, odnosno 0,3% manje u odnosu na 2024. godinu. U dosadašnjem razvoju elektroenergetskog sistema Bosne i Hercegovine ukupna potrošnja električne energije i preuzimanje energije iz prijenosnog sistema pokazivali su istu tendenciju kretanja, odnosno isti smjer promjene. Ova godina predstavlja prekretnicu jer se prvi put događa da je ukupna potrošnja električne energije povećana, dok je istovremeno preuzimanje energije iz prijenosnog sistema smanjeno, što ukazuje na rastući obim proizvodnje iz distributivnih izvora i njihov sve veći udio u pokrivanju potrošnje.

Podaci o energiji koja je preuzeta iz prijenosnog sistema BiH prikazani su na slici 7 po mjesecima te na slici 8 po snabdjevačima.

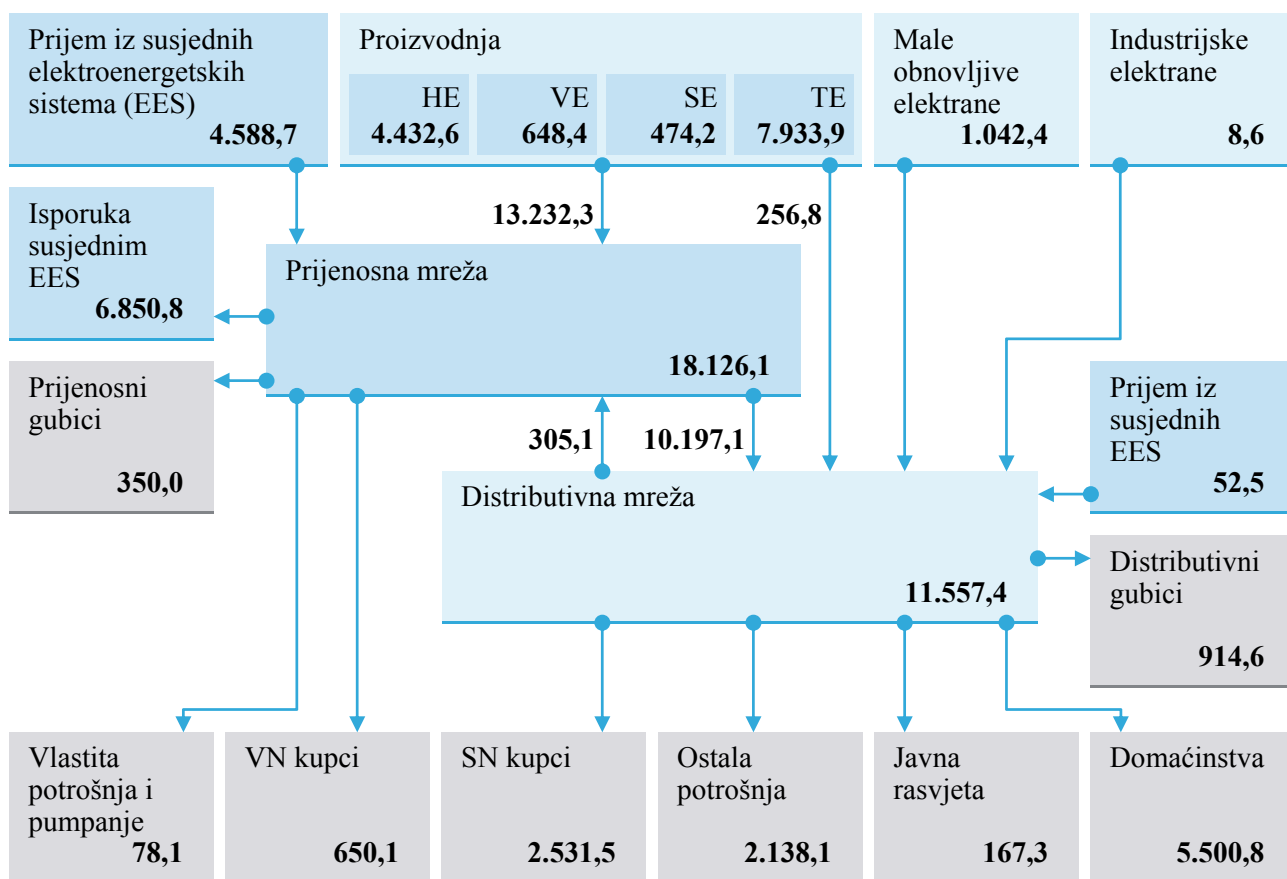
Slika 7. Energija preuzeta u BiH s prijenosne mreže – mjesečni podaci (GWh)

Slika 8. Energija preuzeta s prijenosne mreže u 2025. godini, po snabdjevačima (GWh)

Slika 9. Ostvarene bilansne veličine u 2025. godini (GWh)

Razlika ukupne proizvodnje i potrošnje, tj. bilansni suficit u 2025. godini iznosio je 2.210 GWh, što Bosnu i Hercegovinu pozicionira na drugo mjesto u jugoistočnoj Evropi, iza Grčke (oko 2.500 GWh) i ispred Bugarske (1.300 GWh).

Pregled bilansnih elektroenergetskih veličina ostvarenih u 2024. godini dat je na slici 9. Detaljne bilansne veličine i elektroenergetski pokazatelji Bosne i Hercegovine dati su u prilogima C i D.

Tržište električne energije u Evropi

Prosječna godišnja cijena električne energije na tržištu dan unaprijed Mađarske berze (HUPX DAM indeks), nakon izrazitog skoka u 2022. godini, je tokom prethodne tri godine bila stabilna, zadržavajući se u uskom opsegu od 100 do 109 €/MWh. U 2025. godini ona je iznosila 108,51 €/MWh, što je 7,6% više nego prethodne godine (tabela 5). Sezonske oscilacije cijena su bile u očekivanom okviru, s minimumom u drugom kvartalu i maksimumom u prvom kvartalu. I na drugim berzama u Evropi došlo je do porasta veleprodajnih cijena električne energije, pa je godišnji indeks *Evropske berze za energiju (EEX) za Njemačku (EPEX Germany)* za 2025. godinu iznosio 89,32 €/MWh, što je 13,8% više od ovog podatka za 2024. godinu. Već tradicionalno,

Tabela 5. Cijene električne energije na berzama – tržište dan unaprijed (€/MWh)

<i>Berzovni indeksi</i>	<i>Prosječna cijena</i>	<i>Maksimalna cijena</i>	<i>Minimalna cijena</i>
EPEX Germany	89,32	231,36	-0,29
BSP	104,64	231,09	18,85
HUPX DAM	108,51	237,88	21,40
IBEX	106,90	241,89	33,85
SEEPEX	119,78	229,95	36,47
CROPEX	105,35	232,76	18,43

EPEX Germany – Indeks Evropske berze za energiju (EEX) za Njemačku

BSP – Indeks Slovenačke berze

HUPX DAM – Indeks Mađarske berze električne energije

IBEX – Bugarski berzovni indeks

SEEPEX – Srbijanski berzovni indeks

CROPEX – Hrvatski berzovni indeks

Tabela 6. Proizvodnja električne energije u EU (TWh)

<i>Vrsta elektrane</i>	<i>2024.</i>	<i>2025.</i>	<i>Promjena (%)</i>
Nuklearne elektrane	650	652	0,4
Gasne elektrane	432	466	7,9
Hidroelektrane	370	327	-11,6
Termoelektrane na ugalj	271	257	-5,2
Vjetroelektrane	485	473	-2,6
Biomasa i biogas	164	162	-1,0
Solarne elektrane	307	368	19,8
Ostalo	89	86	-3,1
<i>Ukupno</i>	<i>2.767</i>	<i>2.791</i>	<i>0,9</i>

na Nord Pool berzi zabilježena je najniža prosječna cijena od 39,70 €/MWh, sa porastom od 10,1% u odnosu na prethodnu godinu.

Prema preliminarnim podacima za 2025. godinu zabilježen je porast potrošnje u Evropskoj uniji od 0,5% u odnosu na prethodnu godinu. Proizvodnja je iznosila 2.791 teravatsati (TWh) i povećana je 0,9%, a najveće povećanje ostvarile su solarne elektrane 19,8% i sa 368 TWh postale četvrti izvor s udjelom od 13,2% (tabela 6). Vjetroelektrane su imale 2,6% manju proizvodnju, uprkos povećanju kapaciteta za 12 GW, što je posljedica manjih prosječnih brzina vjetrova. I hidroelektrane su ostvarile manju

proizvodnju – zbog nepovoljnih hidroloških uvjeta njihova proizvodnja je 11,6% manja. Smanjena proizvodnja iz obnovljivih izvora nadoknađena je većim angažiranjem gasnih elektrana, koje su povećale proizvodnju 7,9%. Termoelektrane na uglj su smanjile proizvodnju za 5,2% i s ostvarenih 257 TWh njihov udio u ukupnoj proizvodnji je pao na 9,2%. Kao i u prethodne 34 godine nuklearne elektrane su najveći izvor s realizacijom 652 TWh i udjelom od 23,4% u ukupnoj proizvodnji. Najveći bilansni suficit u 2025. godini bilježi Francuska 94 TWh, zatim Švedska 34 TWh i Španija 15 TWh. Najveći deficit je ostvarila Italija 47 TWh, zatim Njemačka 21 TWh te Belgija i Portugal po 14 TWh.

Nastavljeno je dinamično instaliranje solarnih elektrana, čiji su ukupni kapaciteti dostigli 406 GW, sa godišnjim povećanjem od oko 65 GW. Zajednički udio vjetroelektrana i solarnih elektrana dostigao je 30,1% u ukupnoj proizvodnji električne energije u Evropskoj uniji, što je u skladu s ciljevima o potpunoj dekarbonizaciji elektroenergetskog sektora do 2030., odnosno 2035. godine.

I pored smanjivanja udjela u proizvodnji električne energije, fosilna goriva pokazuju jak utjecaj na kretanje cijena električne energije na veleprodajnim tržištima, naročito u periodima odsustva proizvodnje iz vjetroelektrana, koje su postale drugi izvor po veličini u EU-u. Također, prisutna je značajna razlika u cijenama na berzama gdje nordijske zemlje zbog proizvodnog portfolija zasnovanog na hidro, nuklearnoj i energiji vjetra bilježe značajno niže cijene od cijena u regiji zapadne i srednje Evrope (*Core* regija), a posebno od cijena u jugoistočnoj Evropi, gdje i dalje dominiraju fosilna goriva.

Tržište električne energije u regiji

Priroda promjena na tržištu električne energije Evropske unije bila je prisutna i u jugoistočnoj Evropi, tržištu koje je od direktnog interesa za subjekte iz BiH. U regiji je dominantan indeks Mađarske berze električne energije na tržištu dan unaprijed (HUPX DAM), čija je prosječna vrijednost bila 108,51 €/MWh u 2025. godini (100,81 €/MWh u 2024. godini). Zbog prisutnog bilansnog deficita i velikog učešća fosilnih goriva u proizvodnji električne energije, veleprodajne cijene u jugoistočnoj Evropi su više nego u drugim evropskim regijama, te se mogu porediti samo s cijenama u Italiji. Zemlje Zapadnog Balkana daju najveći doprinos ovom stanju jer se proces dekarbonizacije odvija sporo i ovisnost o fosilnim gorivima ostaje visoka. Izuzetak predstavlja Albanija koja u proizvodnom portfoliju ima samo obnovljive izvore.

U tabeli 7 je dat pregled proizvodnje i potrošnje u regiji u 2025. godini, iz kojeg je vidljivo da je ukupni deficit (razlika proizvodnje i potrošnje) iznosio 19 TWh. Tome su u prvom redu doprinijele nepovoljne hidrološke prilike, već drugu godinu

Tabela 7. Proizvodnja i potrošnja električne energije u regiji u 2025. godini (TWh)

<i>Država</i>	<i>Proizvodnja</i>	<i>Potrošnja</i>	<i>Razlika</i>
Albanija	7,5	8,3	-0,8
Bosna i Hercegovina	13,2	10,9	2,3
Bugarska	37,3	36,0	1,3
Crna Gora	2,6	3,8	-1,2
Grčka	51,5	49,0	2,5
Hrvatska	12,9	18,7	-5,8
Kosovo*	5,1	6,2	-1,1
Mađarska	34,5	43,7	-9,2
Rumunija	48,3	52,5	-4,2
Sjeverna Makedonija	4,4	6,1	-1,7
Slovenija	12,8	12,4	0,4
Srbija	32,7	34,2	-1,5
<i>Ukupno</i>	262,8	281,8	-19,0

* Ovaj naziv ne prejudicira status i u skladu je s Rezolucijom Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda 1244 i Mišljenjem Međunarodnog suda pravde o Deklaraciji o nezavisnosti Kosova.

zaredom, ali i slabosti prisutne u radu termoelektrana na uglj u zemljama Zapadnog Balkana. Slaba hidrologija je bila naročito izražena u prvom kvartalu, te je u tom periodu došlo do porasta cijena, koje su u januaru i februaru u prosjeku iznosile oko 150 €/MWh. S druge strane, izražen je obrazac da se u drugom i trećem kvartalu, tokom dnevnih sati, po izrazito niskoj cijeni uvoze značajne količine električne energije koja se proizvodi u solarnim elektranama.

Primjena *Sistema trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih gasova unutar EU-a*, u uvjetima aktuelnih veleprodajnih cijena, bila je razlog ubrzanog napuštanja korištenja uglja u proizvodnji električne energije. Ovaj trend je bio prisutan u Rumuniji i Grčkoj, a od 2023. godine bilježi se i u Bugarskoj i Sloveniji. Dnevni maksimum cijena, koji se bilježi od 19 do 22 sata, omogućava profitabilan rad fleksibilnih izvora kao što su gasne elektrane, pa je Grčka postala najveći izvoznik u regiji. Istovremeno se grade brojne solarne elektrane, pa su ti kapaciteti dostigli značajne iznose u nekim državama (Grčka 11 GW, Mađarska 9 GW, Bugarska 6 GW). I dalje su prisutni problemi u eksploataciji uglja i raspoloživosti termoblokova (Bosna i Hercegovina, Srbija, Sjeverna Makedonija, Kosovo*). Srbija i Sjeverna

Makedonija su uvozile nedostajuće količine, dok se u Bosni i Hercegovini proizvodnja u termoelektranama dodatno smanjila bilježeći najniži nivo u posljednje dvije decenije. Za razliku od Evropske unije, gdje instalirani kapaciteti vjetroelektrana i solarnih elektrana značajno rastu, u zemljama Zapadnog Balkana dinamika izgradnje ovih izvora ne garantira dostizanje ciljeva tranzicije prema čistoj energiji.

Tržište električne energije u Bosni i Hercegovini

Ukupna potrošnja električne energije u Bosni i Hercegovini u 2025. godini iznosila je 12.330 GWh ili 1,6% više nego u prethodnoj godini. Kupci priključeni na prijenosni sistem su preuzeli 650 GWh ili 24,4% manje, a kupci priključeni na distributivni sistem 11.252 GWh, uz povećanje u odnosu na prethodnu godinu od 3,2%. Od ovog iznosa 10.337 GWh odnosi se na preuzimanje krajnjih kupaca, a 915 GWh na gubitke u distribuciji. Ukupna prodaja krajnjim kupcima iznosila je 10.988 GWh i veća je za 1,5%.

Broj kupaca električne energije u BiH na kraju godine iznosio je 1.623.816, od toga su 1.490.729 domaćinstva, a 133.087 kupci u svim ostalim kategorijama potrošnje (tabela 8).

Nadležne regulatorne komisije u BiH ne utvrđuju tarifne stavove za kupce u onim kategorijama potrošnje koje prema legislativi više ne mogu biti regulirane. Istekom 2014. godine prestala je regulacija tarifa za snabdijevanje za sve kupce, osim za domaćinstva i kupce iz kategorije ‘ostala potrošnja’ (komercijalni kupci priključeni na 0,4 kV) koji imaju status ‘malog kupca’. Od 1. januara 2015. godine svi kupci električne energije u BiH mogu birati svog snabdjevača na tržištu. Kupci koji ne odaberu snabdjevača na tržištu mogu se snabdijevati kod javnih snabdjevača po njihovim tržišnim cijenama, a domaćinstva i mali kupci po reguliranim cijenama u okviru javne, odnosno univerzalne usluge.

Mogućnost snabdijevanja u okviru ove usluge tokom 2025. godine koristila su gotovo sva domaćinstva i najveći broj malih

Tabela 8. Broj kupaca električne energije u BiH po kategorijama potrošnje

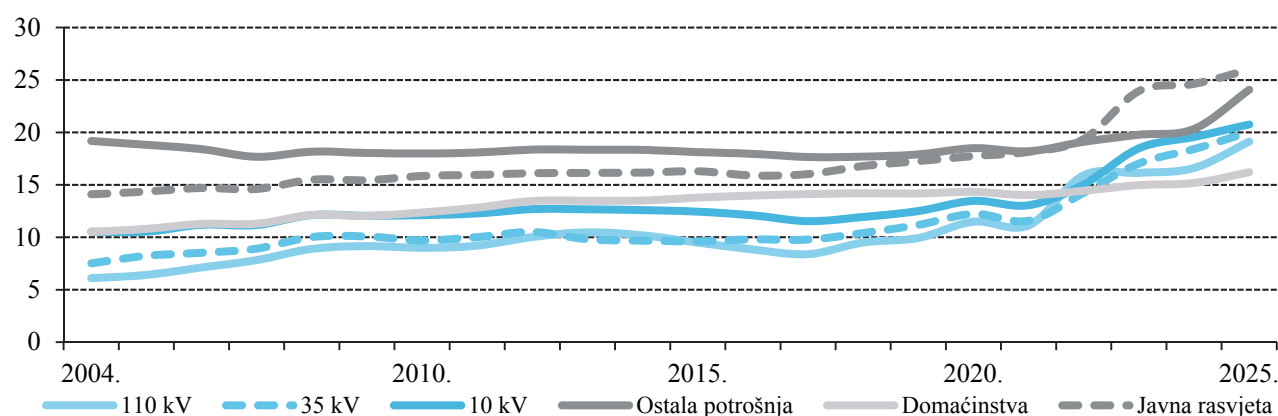
<i>Snabdjevač</i>	<i>110 kV</i>	<i>35 kV</i>	<i>10 kV</i>	<i>Ostala potrošnja (tržišno sn.)</i>	<i>Ostala potrošnja (javno sn.)</i>	<i>Domaćinstva</i>	<i>Javna rasyjeta</i>	<i>Ukupno</i>
Elektroprivreda BiH	18	66	1.010	21.028	49.061	750.308	5.163	826.654
Elektroprivreda RS	5	30	1.059	4.656	26.005	518.786	95	550.636
Elektroprivreda HZHB	3	4	356	4.775	13.112	188.058	2.258	208.566
Komunalno Brčko		1	86	373	3.461	33.577	458	37.956
Ostali snabdjevači			1	3				4
<i>Ukupno</i>	26	101	2.512	30.835	91.639	1.490.729	7.974	1.623.816

kupaca iz kategorije ‘ostala potrošnja’. Prosječna cijena električne energije za te kupce iznosila je 16,77 feninga/kWh i veća je 4,5% nego u 2024. godini kada je iznosila 16,05 feninga/kWh.

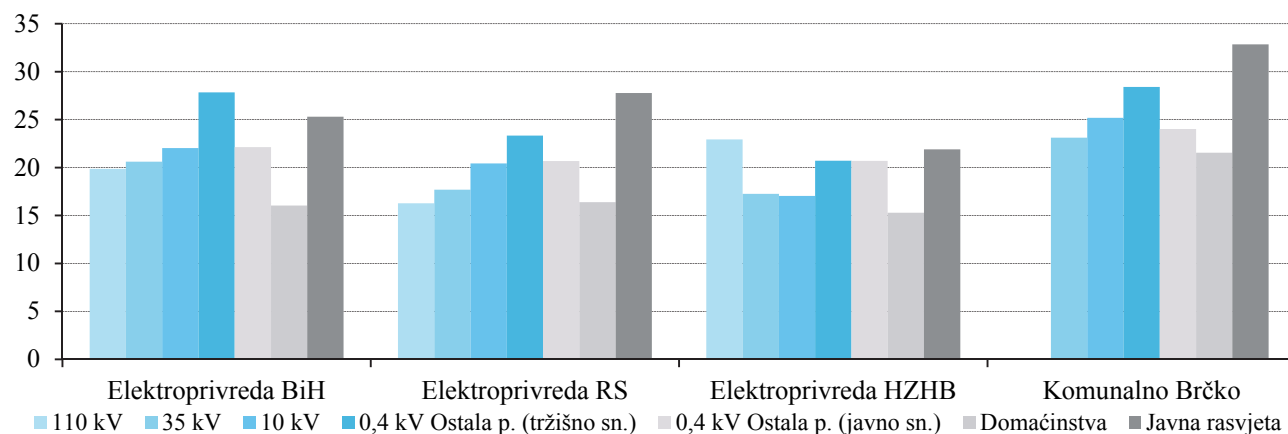
Pri tome je prosječna cijena za domaćinstva iznosila 16,20 feninga/kWh (povećanje od 6,7%), dok je prosječna cijena za male kupce iz kategorije ‘ostala potrošnja’ koji se snabdijevaju putem javne, odnosno univerzalne usluge bila 21,52 feninga/kWh i veća je za 9,0% u odnosu na 2024. godinu. Prosječne cijene za krajnje kupce u BiH prikazane su na slici 10, a na slici 11 po javnim snabdjevačima, za 2025. godinu.

Regulatorne komisije u BiH djeluju na postepenom uklanjanju naslijeđenih unakrsnih subvencija između pojedinih kategorija kupaca, koje se odvija u skladu s dobrom međunarodnom regulatornom praksom, uz izbjegavanje tzv. ‘tarifnih šokova’. Trend promjene odnosa prosječnih cijena za male komercijalne kupce i domaćinstva vidljiv je na slici 10. Prema podacima iz 2025. godine unakrsna subvencija između tih kategorija u prosjeku iznosi 32,8% bilježeći najmanju vrijednost u slučaju kupaca koje snabdijeva Komunalno Brčko (11,5%), a najveću kod kupaca Elektroprivrede RS (38,0%). Jasna je potreba da se

Slika 10. Prosječne cijene električne energije po kategorijama kupaca, bez PDV-a (fening/kWh)

Slika 11. Prosječne cijene električne energije u elektroprivredama, bez PDV-a (fening/kWh)

unakrsne subvencije smanjuju, čime se poštuje osnovni regulatorni princip odražavanja stvarnih troškova u formiranju cijena.

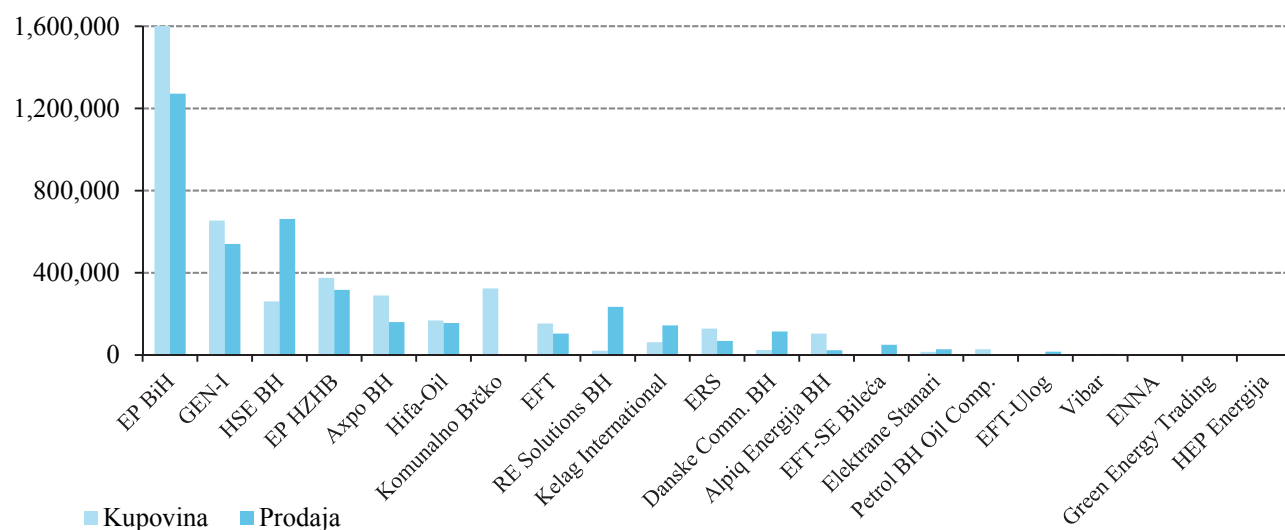
U 2025. godini najveći dio kupaca se snabdijevao kod svojih tradicionalnih snabdjevača (tzv. ‘inkubenti’). Nivo veleprodajnih cijena uzrokovao je smanjenje konkurencije na maloprodajnom tržištu, te su, pored inkubenata, na maloprodajnom tržištu bila aktivna još tri snabdjevača: HEP Energija d.o.o., Mostar, Petrol BH Oil Company d.o.o., Sarajevo i Energy Financing Team d.o.o., Bileća. Oni su snabdijevali samo mali dio kupaca na srednjem naponu i kupaca u kategoriji ‘ostala potrošnja’, kojima su isporučili ukupno 18 GWh. Inkubenti su snabdijevali sve kupce električne energije priključene na prijenosni sistem i najveći dio kupaca priključenih na distributivni sistem.

Dakle, u 2025. godini kupcima koji su promijenili snabdjevača isporučeno je 18,00 GWh, ili svega 0,16% od ukupno preuzete energije krajnjih kupaca u BiH. U prethodnom periodu desetine hiljada kupaca promijenilo je uvjete snabdijevanja promjenom ugovora sa svojim ranijim tradicionalnim snabdjevačima, čime su na otvorenom tržištu izabrali ponudu za snabdijevanje koja najbolje odgovara njihovim potrebama.

Kupcima koji se snabdijevaju u okviru javne, odnosno univerzalne usluge isporučeno je 6.151,27 GWh (56,0% od ukupne potrošnje krajnjih kupaca), a kupcima za koje cijene nisu regulirane isporučeno je 4.836,44 GWh (44,0%).

Značajno dinamičnije je trgovanje na veleprodajnom tržištu u BiH, koje se zasniva na bilateralnim aranžmanima kupovine i prodaje električne energije (slika 12). Premda ovo tržište i dalje nije institucionalizirano (ne postoji operator tržišta, odnosno berza električne energije), rezultat brojnih bilateralnih ugovora je značajan – 21 aktivni licencirani subjekt ostvario je promet od 4.536 GWh na domaćem tržištu. Uz to registrirane su i

Slika 12. Pregled trgovanja na veleprodajnom tržištu u BiH u 2025. godini (MWh)

prekogranične transakcije u ukupnom obimu 7.872 GWh, od čega su izvozne iznosile 5.100 GWh, a uvozne 2.772 GWh.

Pored veleprodajnog i maloprodajnog tržišta u Bosni i Hercegovini je funkcionalno i balansno tržište kojim upravlja NOS BiH. U biti radi se o *monopsonom* tržištu, gdje na strani potražnje postoji samo jedan subjekat – NOS BiH, dok na strani ponude egzistiraju uglavnom proizvođači koji pružaju pomoćne usluge. Na balansnom tržištu se također obavlja i obračun odstupanja (debalansa) balansno odgovornih strana od dnevnog rasporeda u energetske i finansijske smislu. Cijene debalansa se određuju na osnovu cijena regulacijske (balansne) energije na satnom nivou. Sve transakcije između ponuđača s jedne strane i NOS-a BiH s druge strane obavljaju se na tržišnom principu putem godišnjih i mjesečnih tendera, dok se cijene regulacijske energije formiraju dan unaprijed putem ponuda pružalaca na satnoj osnovi.

Vrijednost ukupno nabavljenih pomoćnih usluga na balansnom tržištu u 2025. godini iznosi 120,79 miliona KM, od čega se 69,02 miliona KM odnosi na nabavku energije za pokrivanje gubitaka u prijenosnom sistemu, 15,53 miliona KM na plaćanje odstupanja prema SHB regulacijskom bloku frekvencije i snage razmjene (LFC blok SHB) – tzv. *FSKAR* obračun te 36,24 miliona KM na plaćanja regulacijskih kapaciteta (snage) i regulacijske (balansne) energije (tabela 9).

Regulacijska energija je angažirana u smjeru ‘nagore’ u iznosu 74,26 GWh (od čega je 3,21 GWh pozitivna rezerva za održavanje frekvencije – FCR, 50,69 GWh rezerva za automatsku obnovu frekvencije – aFRR i 20,36 GWh rezerva za ručnu obnovu frekvencije – mFRR). U smjeru ‘nadolje’ regulacijska energija je angažirana u iznosu 41,83 GWh (od čega je 2,72 GWh negativna FCR, 31,84 GWh aFRR i 7,27 GWh mFRR). Po pitanju debalansa balansno odgovornih strana, iskazano je ukupno odstupanje u smjeru deficita (manjka) energije od 121,32 GWh (88,82 GWh u

Tabela 9. Vrijednost nabavljenih pomoćnih usluga

Pomoćna usluga	2024. (KM)	2025. (KM)	Promjena (%)
FCR – kapacitet	843.106	927.772	10,0
aFRR – kapacitet	6.039.550	4.979.322	-17,6
mFRR – kapacitet	7.037.200	6.603.886	-6,2
Balansna energija ‘nagore’	20.949.061	25.764.233	23,0
Balansna energija ‘nadolje’	-4.611.041	-2.034.636	-55,9
Gubici u prijenosnom sistemu	60.959.382	69.022.087	13,2
Odstupanja prema LFC bloku SHB (<i>FSKAR</i> obračun)	12.579.061	15.531.761	23,5
Ukupno	103.796.319	120.794.425	16,4

2024. godini) i ukupno odstupanje u smjeru suficita (viška) energije od 52,79 GWh (41,71 GWh u prethodnoj godini), te je deficit prema LFC bloku SHB iznosio 68,53 GWh. Pri tome su ostvarene prosječne cijene debalansa od 223,13 KM/MWh za deficit (307,61 KM/MWh u prethodnoj godini) i 76,47 KM/MWh za suficit energije (88,87 KM/MWh u prethodnoj godini).

NOS BiH je, pružanjem sistemske usluge, od snabdjevača koji preuzimaju energiju iz prijenosnog sistema i kroz obračun odstupanja balansno odgovornih strana od dnevnog rasporeda, ostvario prihod 116.601.501 KM, od čega 52.321.031 KM prema tarifi za sistemsku uslugu i 64.280.470 KM za debalanse. Pored toga, evidentiran je izvoz prekograničnih balansnih usluga u vrijednosti 605.926 KM i uvoz u vrijednosti 719.441 KM.

Cijene debalansa su smanjene u odnosu na 2024. godinu, i u smjeru deficita i u smjeru suficita. Ipak, loša hidrološka situacija i problemi u radu termoelektrana, kao i jaka dinamika priključivanja novih solarnih i vjetroelektrana rezultirala je povećanjem odstupanja od dnevnog rasporeda balansno odgovornih strana, pa su debalansi porasli u fizičkom smislu. Iako je zabilježeno smanjenje cijena debalansa u oba smjera, značajan fizički rast debalansa doveo je do njihovog povećanja u finansijskom smislu za 35,8%.

Prekogranična trgovina

Dobra povezanost sistema Bosne i Hercegovine sa susjednim elektroenergetskim sistemima omogućava visok nivo prekogranične razmjene električne energije. Povećan je izvoz električne energije, te je u 2025. godini izvezeno 5.137 GWh, što je 13,5% više nego u prethodnoj godini. Električnu energiju izvozilo je 17 subjekata, a po obimu na prvom mjestu su bile Elektrane Stanari d.o.o., Stanari s 1.960 GWh, a zatim slijede MH Elektroprivreda Republike Srpske – Matično preduzeće, a.d.,

Slika 13. Pregled prekograničnih transakcija po subjektima u 2025. godini (MWh)

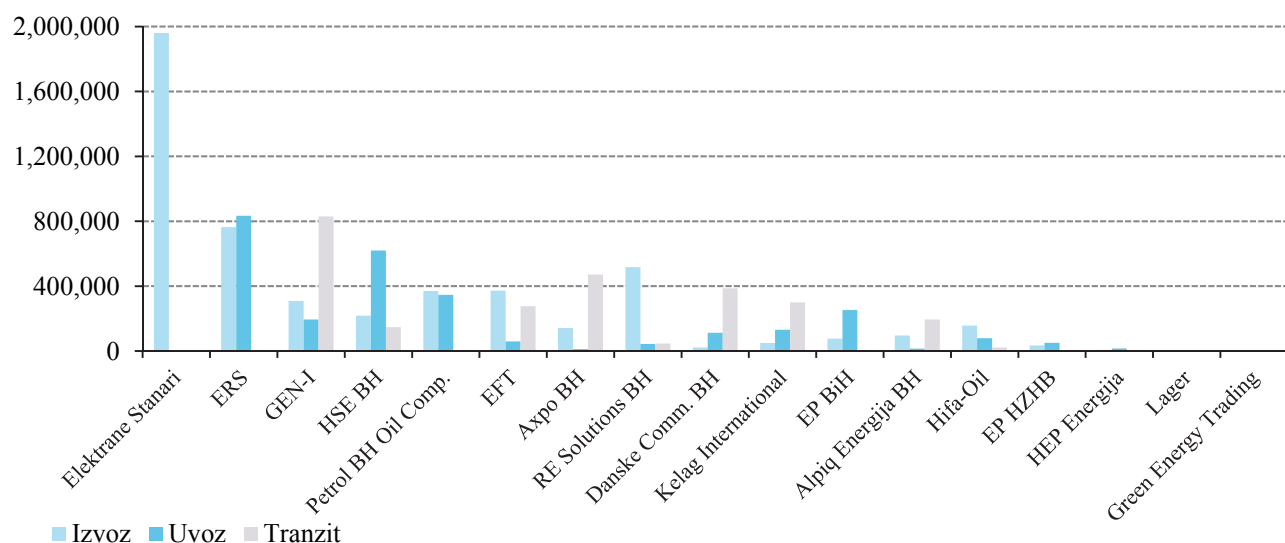

Tabela 10. Prekogranična trgovina po granicama, uključujući registrirani tranzit (GWh)

<i>Zemlja</i>	<i>Izvoz</i>	<i>Uvoz</i>
Hrvatska	2.001,3	3.233,1
Srbija	3.538,3	1.578,2
Crna Gora	2.235,7	636,4
<i>Ukupno</i>	<i>7.775,3</i>	<i>5.447,7</i>

Trebinje sa 764 GWh, Renewable Energy Solutions BH 517 GWh, EFT Bileća 373 GWh, Petrol BH Oil Company d.o.o., Sarajevo s 370 GWh, GEN-I d.o.o., Sarajevo s 309 GWh itd.

Uvoz električne energije je iznosio 2.810 GWh i povećan je 39,0% u odnosu na prethodnu godinu. Među 14 subjekata koji su obavljali uvoz električne energije najveću realizaciju imali su MH Elektroprivreda Republike Srpske – Matično preduzeće, a.d., Trebinje (834 GWh), HSE BH Energetsko preduzeće d.o.o., Sarajevo (620 GWh), Petrol BH Oil Company (347 GWh), JP Elektroprivreda Bosne i Hercegovine d.d., Sarajevo (253 GWh) itd. Pregled prekograničnih transakcija po subjektima u 2025. godini dat je na slici 13.

Najveći obim prekogranične trgovine električnom energijom se obavljao na granici s Hrvatskom, zatim na granicama sa Srbijom i Crnom Gorom (tabela 10).

Tokom 2025. godine tranzit električne energije preko prijenosnog sistema BiH iznosio je 2.638 GWh, što je 278 GWh ili 9,5% manje nego prethodne godine. Podaci o tranzitnim tokovima se koriste kao osnovni element kod obračuna prihoda i rashoda u okviru *Mehanizma naplate između operatora prijenosnog sistema* (ITC mehanizam). Kako njegov obračun, zbog kompleksne procedure znatno kasni, tek sredinom 2025. godine su objavljeni kompletni podaci za 2024. godinu. Prema tim podacima ukupan rashod koji je BiH ostvarila iznosi 794.743 KM, što je značajno manje nego u 2023. godini kada je iznosio 16.950.760 KM. U 2025. godini nastavljen je pozitivni trend, te je u prvih devet mjeseci ostvaren prihod od 2.801.038 KM. Prema pravilima povećani tranzitni tokovi uvećavaju prihod, dok povećanje kako izvoznih tako i uvoznih tokova utječe na povećanje rashoda.

Ukupan prihod Bosne i Hercegovine po osnovu aukcija za dodjelu prekograničnih prijenosnih kapaciteta na godišnjem nivou, koje su održane početkom decembra 2025. godine za narednu godinu iznosi 15.246.720 KM, što je 44,3% manje u odnosu na prethodnu godinu (tabela 11). Na smanjenu potražnju, a time i prihod od dodjela prekograničnih kapaciteta uticao je *mehanizam za ugljičnu prilagodbu na granicama* (CBAM), koji se primjenjuje od januara 2026. godine.

Tabela 11. Prihodi ostvareni na godišnjim aukcijama

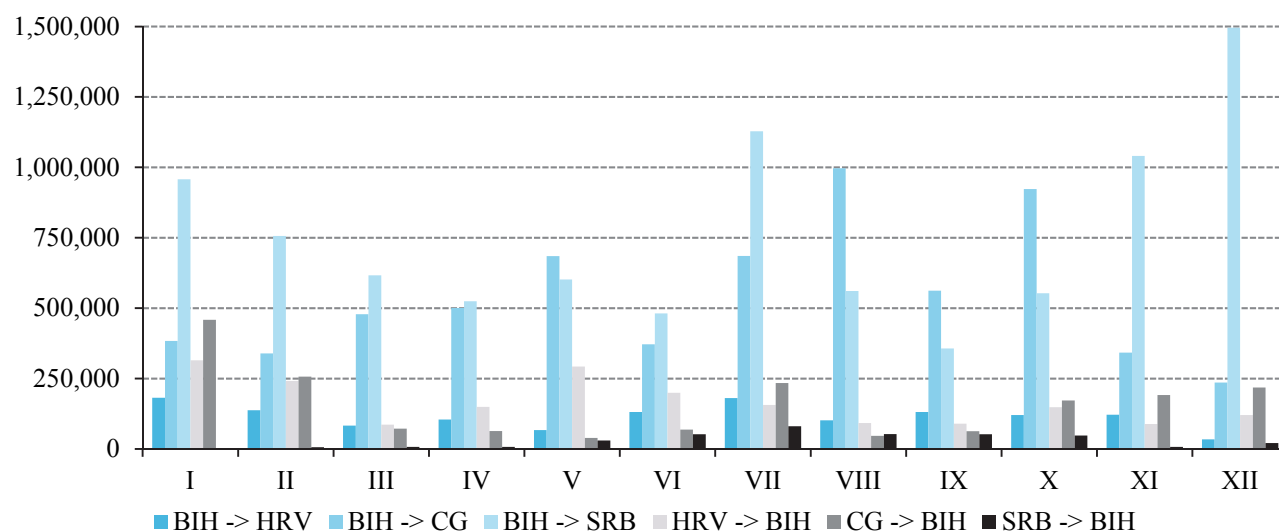
Godina	Prihod (KM)	Godina	Prihod (KM)
2017.	2.021.274	2022.	7.914.536
2018.	1.171.731	2023.	17.166.909
2019.	2.683.896	2024.	14.635.393
2020.	2.605.349	2025.	27.350.378
2021.	3.533.182	2026.	15.246.720

Najviša cijena postignuta je na granici sa Srbijom u iznosu 5 €/MWh za 150 MW prijenosnog kapaciteta u smjeru iz BiH. U smjeru iz BiH prema Crnoj Gori (za kapacitet 200 MW) postignuta je cijena 3,44 €/MWh, dok je u smjeru prema Hrvatskoj dodijeljen kapacitet od 400 MW po cijeni 0,16 €/MWh, jer se CBAM mehanizam primjenjuje na granicama prema Evropskoj uniji. Na svim granicama u smjeru prema BiH za iste iznose ponuđenih kapaciteta cijene su u opsegu od 0,27 €/MWh do 0,49 €/MWh.

Na slici 14 prikazani su prihodi po osnovu mjesečnih aukcija, po granicama i smjerovima. Ovi prihodi su u 2025. godini povećani 10,7% i iznosili su 19.307.548 KM. Dnevne i unutarodnevnje aukcije prekograničnih kapaciteta za 2025. godinu rezultirale su prihodom od 1.897.274 KM, što je 54,7% manje od ostvarenja u prethodnoj godini.

U skladu s pravilima Elektroprijenos Bosne i Hercegovine je korisnik svih prihoda po osnovu dodjele prava na korištenje prekograničnih prijenosnih kapaciteta, kao i prihoda, odnosno rashoda od primjene *Mehanizma naplate između operatora prijenosnog sistema* (ITC mehanizma).

Slika 14. Prihod po osnovu mjesečnih i dnevnih aukcija, po granicama i smjerovima (KM)

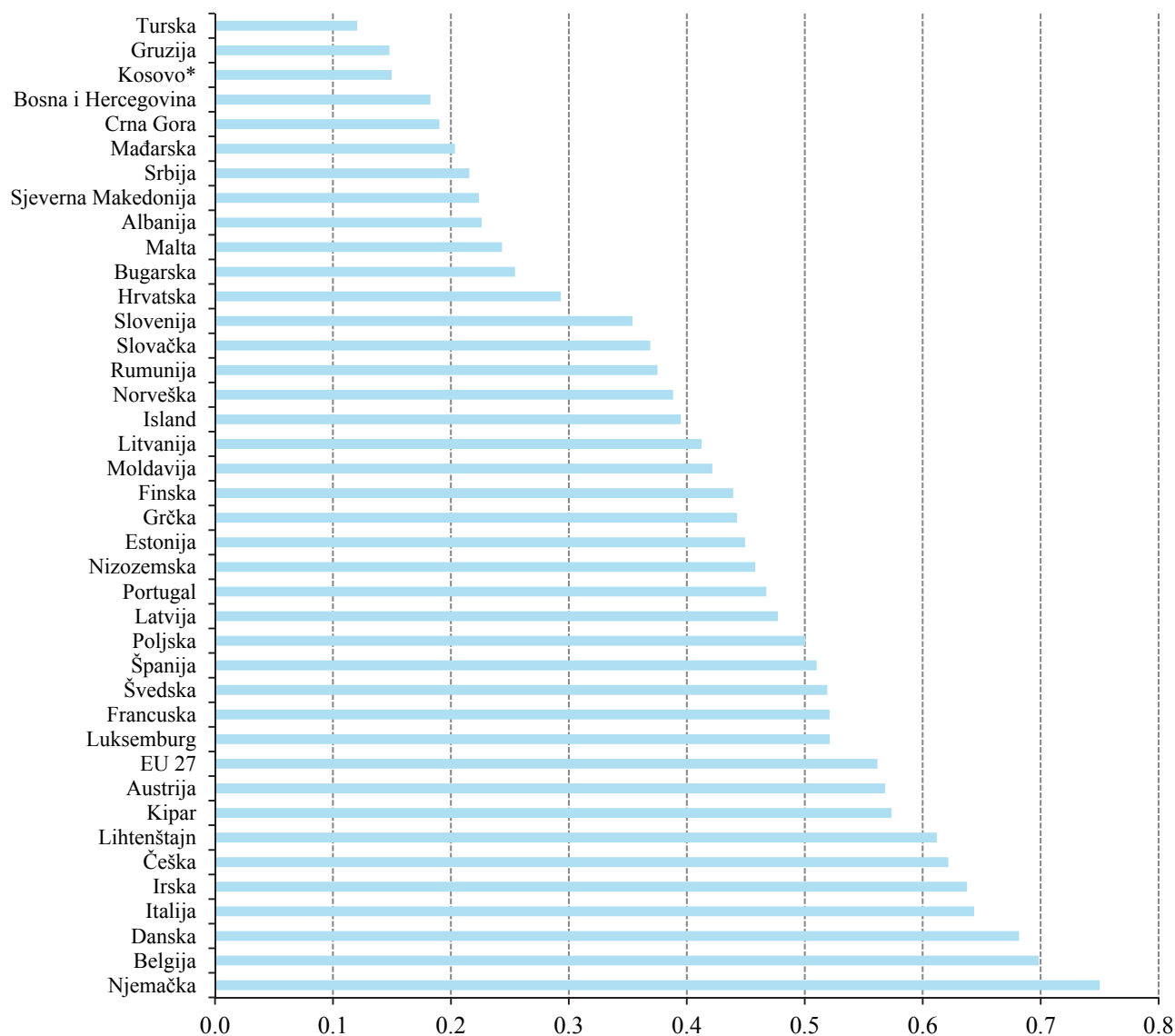

3.8 Energetska statistika

Svjestan značaja objektivnosti prikaza podataka o energetske veličinama i cijenama električne energije, DERK je i tokom 2025. godine posebnu pažnju posvetio unapređenju svog djelovanja u segmentu energetske statistike.

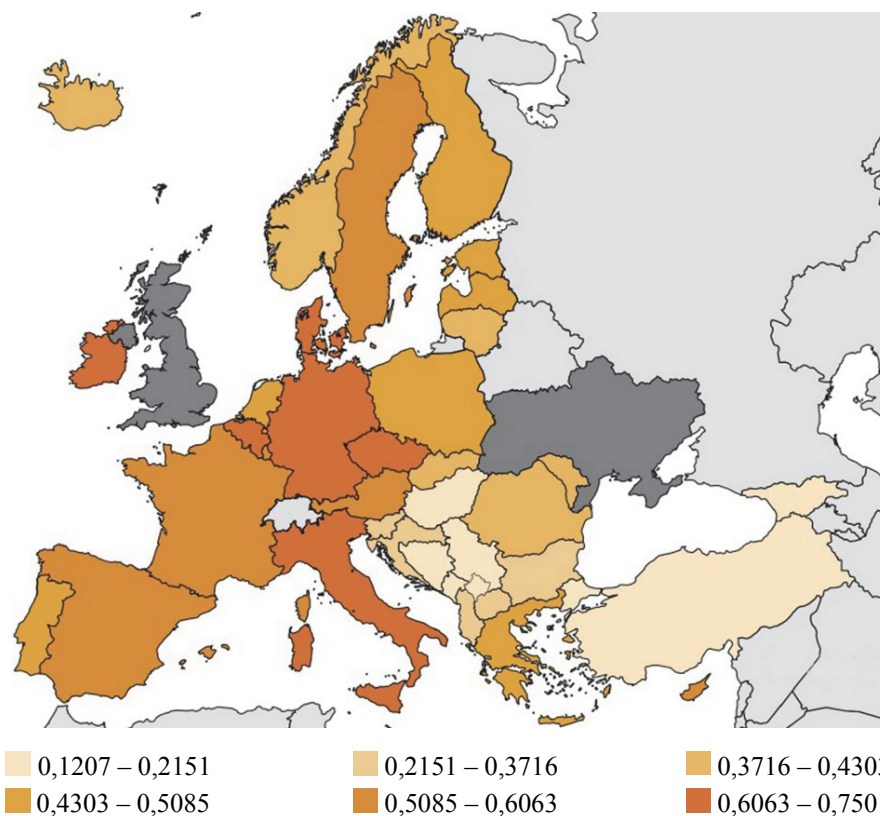
Ključni partner u razmjeni energetske veličina i podataka je Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, s kojom DERK dugi niz godina sarađuje, naročito u ispunjavanju obaveze izvještavanja prema međunarodnim tijelima, slijedeći propisane metodologije i dinamiku izvještavanja. Saradnja dvije institucije pridonosi razvoju energetske statistike i harmonizaciji sistema službene statistike Bosne i Hercegovine i statistike zemalja Evropske unije u svim oblastima, a posebno u oblasti energije.

Slika 15. Cijene električne energije u KM/kWh za domaćinstva (godišnja potrošnja od 2.500 do 5.000 kWh) u prvoj polovini 2025. godine, po metodologiji Eurostata

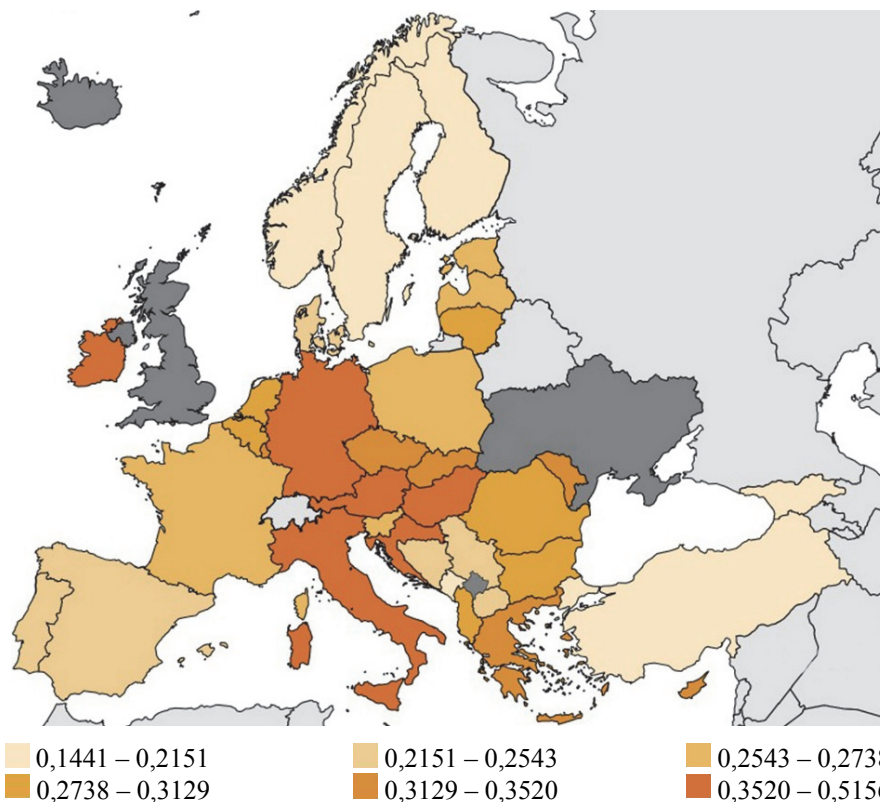

Napomena: navedeni iznosi uključuju sve poreze i naknade

Slika 16. Geografski prikaz cijena električne energije za domaćinstva (u KM/kWh) u prvoj polovini 2025. godine, po metodologiji Eurostata

Slika 17. Geografski prikaz cijena električne energije za industriju (u KM/kWh) u prvoj polovini 2025. godine, po metodologiji Eurostata

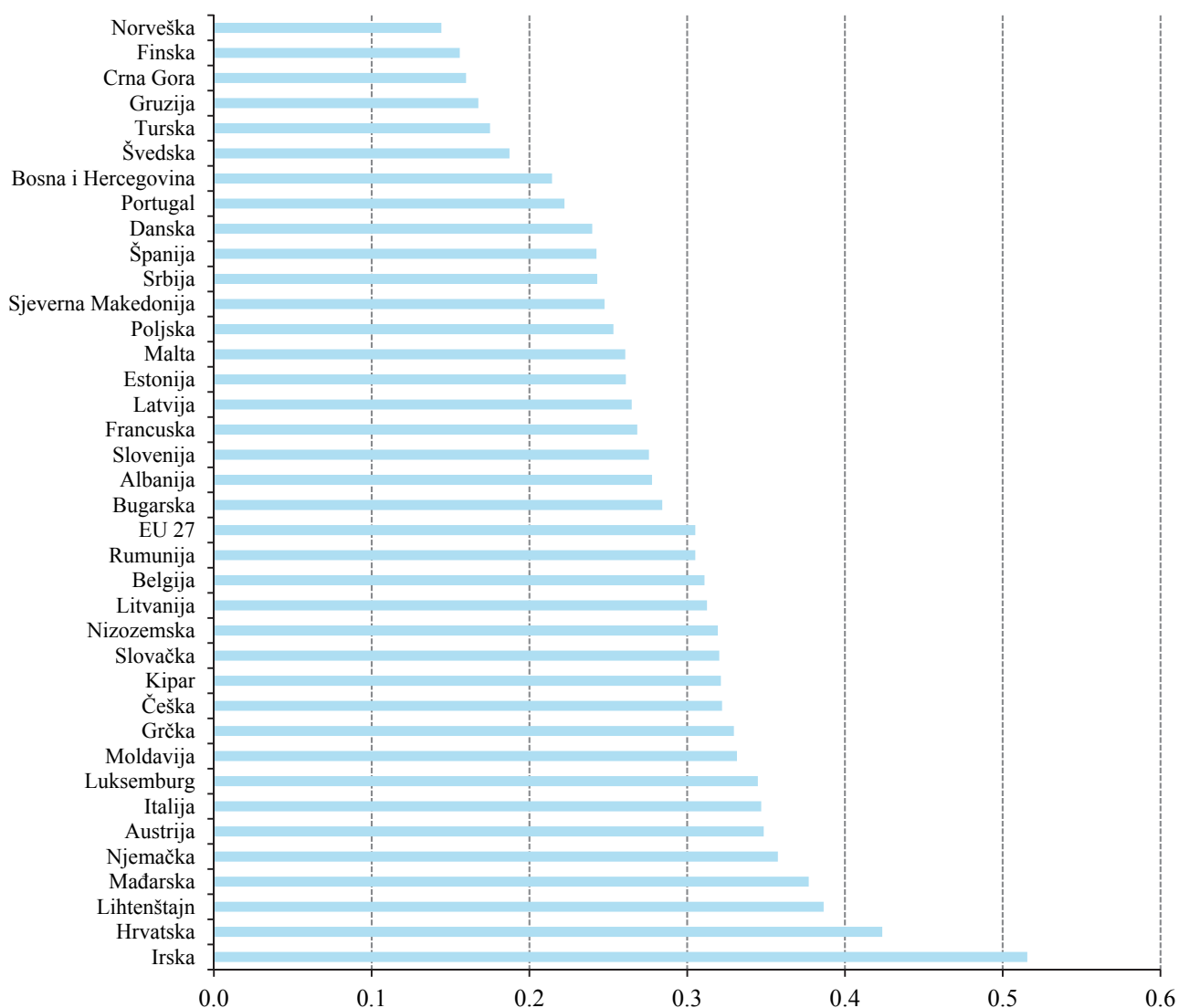
Eurostat je statistička institucija Evropske unije smještena u Luksemburgu. Njen zadatak je da osigura statistike Evropskoj uniji na evropskom nivou koje omogućuju poređenja između zemalja i regija.

Rezultati saradnje dvije institucije su prepoznatljivi i u izvještajima Eurostata koji od 2011. godine uključuju podatke o cijenama električne energije u BiH, što omogućuje njihovu usporedbu sa zemljama Evropske unije i nekim zemljama koje su u procesu pristupanja EU-u (slike 15 – 18).

Pored analize podataka o elektroenergetskom sektoru BiH, DERK kontinuirano prikuplja i analizira podatke o regionalnom tržištu, uključujući podatke berzi električne energije sa sjedištima u Leipzigu, Budimpešti, Sofiji, Beogradu, Ljubljani i Zagrebu (tabela 5).

Na osnovu sistematiziranog pristupa prema brojnim elektroenergetskim pokazateljima, DERK je i tokom 2025. godine kvalitetno odgovarao na brojne upite različitih domaćih i međunarodnih institucija prezentirajući statističke podatke o elektroenergetskom sektoru Bosne i Hercegovine.

Slika 18. Cijene električne energije u KM/kWh za industriju (godišnja potrošnja od 500 do 2.000 MWh) u prvoj polovini 2025. godine, po metodologiji Eurostata

Napomena: navedeni iznosi isključuju sve poreze i naknade

3.9 Sudski i drugi sporovi

Svih šest dosadašnjih presuda Suda Bosne i Hercegovine je potvrdilo zakonitost odluka DERK-a koje su bile sudskim putem osporene od pravnih lica o čijim zahtjevima je odlučivao nakon provedenih tarifnih postupaka ili postupaka rješavanja sporova. Tokom 2025. godine, nije bilo novih zahtjeva od aktivno legitimiranih subjekata za preispitivanje odluka iz regulatorne prakse Državne regulatorne komisije za električnu energiju.

Jedna od specifičnosti regulacije je adjudikativna funkcija regulatora, odnosno nadležnost za rješavanje sporova koji nastanu između korisnika i pružaoca usluga u reguliranom sektoru. Shodno *Zakonu o prijenosu, regulatoru i operatoru sistema električne energije u BiH*, rješavanje sporova koji se odnose na prijenosni sistem dio je nadležnosti i ovlaštenja Državne regulatorne komisije za električnu energiju. Tokom 2025. godine, podnesen je samo jedan nepotpun zahtjev za rješavanje spora, ali podnosilac zahtjeva isti nije upotpunio na poziv DERK-a, te se, iz tih razloga, postupak nije provodio.

Osim direktnog osiguravanja prava na fer i nediskriminirajući pristup prijenosnoj mreži i aktivne zaštite kupaca kroz rješavanje sporova, Državna regulatorna komisija nastoji djelovati edukativno i preventivno, te ova nastojanja u značajnoj mjeri predupređuju ove sporove. Preventivne aktivnosti se ostvaruju na više načina – provođenjem nadzora nad reguliranim subjektima i kvalitetom usluga koje pružaju, prikupljanjem, analizom i obradom podataka o propisima i postupanjima reguliranih subjekata u domenu pristupa prijenosnoj mreži i zaštite potrošača te aktivnim učešćem predstavnika DERK-a u kreiranju različitih platformi i edukativnih alata za korisnike sistema i kupce električne energije.

3.10 Ostale ključne aktivnosti

Državna regulatorna komisija za električnu energiju je i tokom 2025. godine aktivno razmjenjivala podatke s ključnim državnim institucijama, među kojima su Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, Direkcija za evropske integracije Vijeća ministara BiH, Konkurencijsko vijeće BiH i Agencija za statistiku BiH,⁶ te pripremala različite informacije prema njihovim potrebama. Poseban doprinos DERK je dao radu Odbora za stabilizaciju i pridruživanje Bosne i Hercegovine Evropskoj uniji i Pododbora za transport, energiju, okoliš i regionalni razvoj. U skladu sa svojim zakonskim ovlaštenjima da kao regulatorno tijelo djeluje

⁶ Memorandume o saradnji Državna regulatorna komisija za električnu energiju potpisala je s Agencijom za statistiku BiH 19. aprila 2011. godine i s Konkurencijskim vijećem BiH 28. maja 2014. godine.

i na području Brčko Distrikta BiH, DERK u svom radu sarađuje i s Vladom Distrikta.

Državna regulatorna komisija i entitetske regulatorne komisije – Regulatorna komisija za energiju u Federaciji BiH i Regulatorna komisija za energetiku Republike Srpske, od svog osnivanja kontinuirano sarađuju i usklađuju djelovanje.

DERK kontinuirano proaktivno djeluje u reformi i razvoju pravnog okvira za električnu energiju u BiH u skladu s pravnom stečevinom Evropske unije. Pri tome, na temelju dosadašnjih regulatornih iskustava u primjeni zakona u oblasti električne energije, kao i na temelju dosadašnje edukacije i saradnje s relevantnim međunarodnim institucijama, izražava spremnost da pruži potporu i konkretnu pomoć u ispunjavanju obaveza Bosne i Hercegovine putem različitih normativnih aktivnosti.

Na zahtjev Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, koje je nadležno tijelo za kreiranje politike u skladu sa *Zakonom o prijenosu, regulatoru i operatoru sistema električne energije u BiH*, DERK je imenovao predstavnike u *Radnu grupu za nastavak rada na izradi i usaglašavanju Zakona o regulatoru električne energije i prirodnog gasa, prijenosu i tržištu električne energije u Bosni i Hercegovini*⁷ (2023. godine), kao i u *Radnu grupu za prijenos i provedbu Uredbe (EU) 2022/869 o smjernicama za transevropsku energetska infrastrukturu* (2024. godine). DERK očekuje da se izradom i donošenjem novog državnog zakona završi prijenos *Trećeg energetskog paketa* i paketa *Čista energija za sve Evropljane*, odnosno *Paketa za integraciju tržišta električne energije (EIP)*, koji je kompletiran u Energetskoj zajednici uz obavezu da se do kraja 2023. godine izvrši prijenos njegovog sadržaja u domaće zakonodavstvo i osigura provedba (vidjeti dio 4.1 i Prilog E).

DERK, djelujući u skladu sa svojim ovlaštenjima, daje podršku u izradi *Integriranog nacionalnog energetskog i klimatskog plana Bosne i Hercegovine (NECP)*. Proces njegove izrade vodi Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, uz saradnju s nadležnim entitetskim ministarstvima. DERK je učestvovao u aktivnostima interresorne radne grupe uspostavljene za izradu ovog plana, kao i u radu Tematske radne grupe za energetska efikasnost, Tematske radne grupe za obnovljive izvore i Tematske radne grupe za sigurnost snabdijevanja i unutrašnje energetska tržišta. Nacrt NECP-a dostavljen je na pregled Sekretarijatu Energetske zajednice 30. juna 2023. Krajem decembra iste godine, Sekretarijat je, na osnovu člana 9. Uredbe (EU) 2018/1999 o upravljanju energetska unijom i djelovanjem u području klime, ocijenio Nacrt plana i dao svoje detaljne

⁷ Naziv ovog Zakona je tokom pripreme promijenjen. U vrijeme izrade ovog Izvještaja, Prijedlog zakona o regulatoru, prijenosu i tržištu električne energije u Bosni i Hercegovini nalazi se u postupku donošenja u Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine.

preporuke. Bosna i Hercegovina je pozvana da inovira njegov sadržaj i svoj konačni NECP usvoji i dostavi Sekretarijatu Energetske zajednice do 30. juna 2024. godine. Ministarsko vijeće Energetske zajednice je 18. decembra 2025. godine još jednom pozvalo Bosnu i Hercegovinu da dostavi svoj konačni NECP, u skladu s Uredbom (EU) 2018/1999.

Značajnu podršku DERK daje i u okviru *Programa integriranja Bosne i Hercegovine u Evropsku uniju*, aktivno učestvujući u aktivnostima iz Poglavlja 15 – Energija, Poglavlja 21 – Trans-evropske mreže, i Poglavlja 28 – Zaštita zdravlja i potrošača.

Djelujući kao nacionalni regulator u zastupanju interesa BiH, DERK je učestvovao u više lokalnih i regionalnih projekata koji su se odvijali tokom 2025. godine.

Tokom 2025. godine predstavnici DERK-a su aktivno učestovali u trogodišnjem projektu koji provodi Njemačko društvo za međunarodnu saradnju (njem. *Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit – GIZ*) *Akcija zajednice za energetske tranziciju u Bosni i Hercegovini*, pokrenutom u junu 2023. godine, kao i u regionalnom trogodišnjem projektu GIZ-a *Zelena agenda: Dekarbonizacija sektora električne energije na Zapadnom Balkanu* koji se provodio od novembra 2022. godine.

U skladu sa svojim nadležnostima Državna regulatorna komisija za električnu energiju je učestvovala u realizaciji petogodišnjeg *Projekta asistencije energetskega sektoru* (EPA), koji je Vlada Sjedinjenih Američkih Država pokrenula 1. oktobra 2024. godine, u cilju jačanja energetske sigurnosti Bosne i Hercegovine i ubrzanja reforme energetskega sektora. U fokusu Projekta je električna energija, prirodni gas, energetska sigurnost, obnovljiva energija, energetska efikasnost, e-mobilnost, zakonski i regulatorni okvir, kibernetička sigurnost i digitalizacija te odnosi s javnošću. *Projekt asistencije energetskega sektoru* realizira se kroz saradnju i podršku otvorenom dijalogu s donosiocima odluka, liderima u energetskega sektoru, privatnom sektoru, nevladinim organizacijama, medijima i građanima kako bi se primijenile ključne reforme potrebne za izgradnju otpornijeg, diverzificiranog i održivog energetskega sektora. U tom smislu je tokom 2025. godine pripremljen niz analiza, preporuka i drugih dokumenata, uz direktno učešće predstavnika DERK-a.

U Bosni i Hercegovini je, na svim administrativnim nivoima, a prema ustavnim nadležnostima, u narednom periodu neophodan nastavak usklađivanja zakonodavstva o energiji s pravnom stečevinom Evropske unije, integrirani razvoj energetskega i klimatskega politika te provođenje reforme sektora energije. Zahtjevi Evropske unije u području energetskega sektora u najvećoj mjeri su sadržani u odredbama *Ugovora o uspostavi Energetskega zajednice*.

4. AKTIVNOSTI U MEĐUNARODNIM INSTITUCIJAMA

4.1 Energetska zajednica

Ugovor o uspostavi Energetske zajednice, koji je potpisan 25. oktobra 2005. godine i stupio na snagu 1. jula 2006. godine, omogućava kreiranje najvećeg internog tržišta za električnu energiju i gas na svijetu, u kojem efektivno učestvuje Evropska unija i sljedećih devet ugovornih strana: Albanija, Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Gruzija, Kosovo*, Moldavija, Sjeverna Makedonija, Srbija i Ukrajina.⁸

U skladu s izraženim interesom, u radu tijela Energetske zajednice učestvuju: Austrija, Bugarska, Češka, Finska, Francuska, Grčka, Hrvatska, Italija, Kipar, Latvija, Litvanija, Mađarska, Nizozemska, Njemačka, Poljska, Rumunija, Slovačka, Slovenija i Švedska. Ovih 19 tzv. zemalja učesnica iz Evropske unije direktno učestvuje u radu tijela Energetske zajednice, a njihove pozicije prilikom glasanja izražava Evropska komisija. Status posmatrača imaju Armenija, Norveška i Turska.

Zaključivanjem ovog Ugovora, ugovorne strane iz regije se obavezuju da između sebe uspostave zajedničko tržište električne energije i gasa koje će funkcionirati po standardima tržišta energije EU-a s kojim će se integrirati. To se postiže postepenim preuzimanjem dijelova *acquis-a* EU-a, odnosno provedbom odgovarajućih uredbi i direktiva EU-a u područjima električne energije, gasa, sigurnosti snabdijevanja, nafte, okoliša, obnovljivih izvora, energetske efikasnosti, infrastrukture, konkurencije i statistike (Prilog E).

U cilju osiguranja adekvatnog vođenja procesa uspostave i funkcioniranja Energetske zajednice, osnovane su sljedeće institucije: Ministarsko vijeće, Stalna grupa na visokom nivou, Regulatorni odbor i Sekretarijat. Dok su Forum za električnu energiju (Atinski forum) i Forum za gas osnovani Ugovorom o uspostavi Energetske zajednice, Naftni forum osnovan je Odlukom Ministarskog vijeća 2008. godine. Dodatni forumi, kao što su Pravni forum, Forum za rješavanje sporova i Forum za pravednu tranziciju, sazivaju se na inicijativu Sekretarijata.

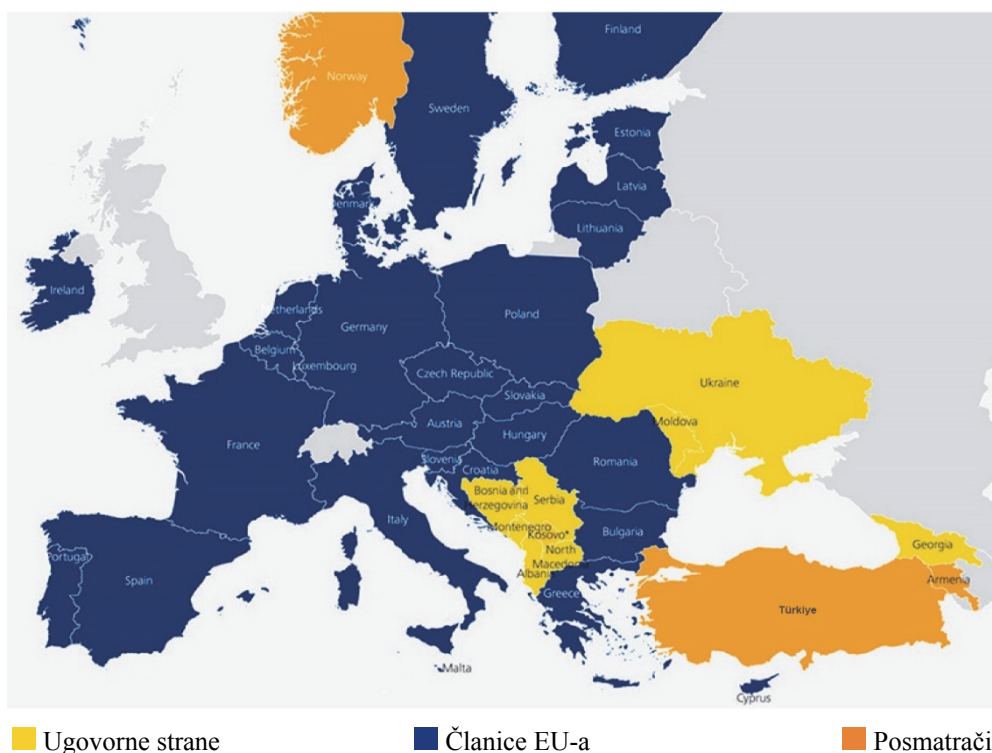
Energetska zajednica je inicijalno uspostavljena na period od deset godina. Ugovor je u dva navrata produžavan za deset godina, u oktobru 2013. godine i u decembru 2023. godine. Dakle, Ugovor o uspostavi Energetske zajednice važi do 30. juna 2036. godine.

⁸ Lista odražava ugovorne strane na dan 31. decembra 2025. godine. Moldavija ima status ugovorne strane od 1. maja 2010. godine, Ukrajina od 1. februara 2011. godine, a Gruzija od 1. jula 2017. godine.

Ugovorne strane u vrijeme stupanja na snagu bile su i Bugarska i Rumunija, koje su pristupile Evropskoj uniji 1. januara 2007. godine, kao i Hrvatska koja je članica EU-a od 1. jula 2013. godine.

Osnovni ciljevi Energetske zajednice su kreiranje stabilnog i jedinstvenog regulatornog okvira i tržišnog prostora koji osigurava pouzdano snabdijevanje energijom i može privući investicije u sektore električne energije i prirodnog gasa. Pored toga, to je razvoj alternativnih pravaca snabdijevanja i poboljšanje stanja u okolišu, uz primjenu energetske efikasnosti i korištenje obnovljivih izvora.

Slika 19. Geografski obuhvat Energetske zajednice

20. godišnjica Energetske zajednice obilježena je na neformalnom sastanku Ministarskog vijeća, koji je održan u Atini 17. jula 2025. godine. U proteklom periodu Energetska zajednica je izrasla u organizaciju koja osigurava čvrst institucionalni okvir za saradnju, međusobnu podršku i razmjenu iskustava, te služi kao model za regionalnu saradnju u vezi energetske pitanja.

Ministarsko vijeće Energetske zajednice godišnji sastanak održalo je u Beču 18. decembra 2025. godine. Tom prilikom donijeta je Odluka 2025/09/MC-EnC o izmjeni Aneksa I. Ugovora o uspostavi Energetske zajednice te prilagodbi i usvajanju u Energetskoj zajednici Uredbe (EU) 2017/1938 kako je izmijenjena Uredbom (EU) 2025/1733 Evropskog parlamenta i Vijeća od 18. jula 2025. u pogledu uloge skladištenja gasa za osiguravanje snabdijevanja gasom prije zimske sezone.

Na ovom sastanku konstatovano je da se, istovremeno s ubrzanjem integracije tržišta gasa, nekoliko ugovornih strana približava odlučujućoj fazi integracije tržišta električne energije prije pristupanja, nakon što su u potpunosti ili gotovo u potpunosti prenijele *Paket za integraciju tržišta električne energije (EIP)*. Pod uvjetom da Evropska komisija provjeri usklađenost, ovaj napredak otvara vrata spajanju tržišta električne energije s unutrašnjim tržištem EU prije pristupanja. U tom kontekstu, ministri su naglasili da *mehanizam za ugljičnu prilagodbu na granicama (CBAM)*,⁹ koji

⁹ Vidjeti Uredbu (EU) 2023/956 Evropskog parlamenta i Vijeća od 10. maja 2023. o uspostavi mehanizma za ugljičnu prilagodbu na granicama.

Dan Jørgensen (Dan Jørgensen), Evropski povjerenik za energetiku i stanovanje:

“Bila je ovo godina napretka za integraciju Energetske zajednice u jedinstveno tržište EU-a. Spajanje tržišta i koordinirano klimatsko djelovanje snažan su politički i ekonomski signal za proširenje. Nastavkom reformi, dubljom integracijom i zajedničkom odlučnošću možemo osigurati sigurniju, čistiju i evropsku energetska budućnost za regiju.”

(Beč, 18. decembra 2025.)

se primjenjuje od januara 2026. godine, ne bi trebao predstavljati problem za prekograničnu trgovinu električnom energijom. Potpuna integracija tržišta električne energije prije pristupanja nudi jasan put ka očuvanju koristi od dekarbonizacije, podršci poštenoj i efikasnoj prekograničnoj razmjeni električne energije i privlačenju investicija u čistu energiju.

Ministri su se obavezali na unapređenje koherentnog i predvidljivog okvira za održavanje integracije tržišta električne energije, istovremeno stvarajući podsticajne uvjete za prelazak na čistu energiju. U tom smislu ugovorne strane će pojedinačno primjenjivati nacionalne modele određivanja cijena ugljika u skladu sa svojim domaćim okolnostima, dok se nastavlja rad na istraživanju mogućnosti koordinacije i osiguravanju koherentnosti između nacionalnih sistema određivanja cijena ugljika s obzirom na njihovo postepeno usklađivanje sa *Sistemom trgovanja emisij-skim jedinicama stakleničkih gasova unutar EU-a* (EU ETS).

Također, okvir Energetske zajednice će dodatno uključiti osnovno zakonodavstvo EU-a o očuvanju prirode, biodiverzitetu i zaštiti voda, jačajući mjere zaštite okoliša i pružajući veću pravnu sigurnost za održiva ulaganja. Kako bi se održao zamah brzog rasta obnovljivih izvora energije, ugovorne strane Energetske zajednice će pojačati napore kako bi osigurale međusobno priznavanje garancija porijekla sa EU-om, omogućavajući potpuno integrirana tržišta obnovljive energije. Ministri su se složili da su efikasna koordinacija i provedba *Integriranih nacionalnih energetske i klimatskih planova* (NECP) od ključne važnosti. Nedavni sporazum EU-a o klimatskim ciljevima za 2040. godinu postavlja jasan smjer, a ugovorne strane moraju slijediti ovaj put dok razvijaju svoje dugoročne energetske i klimatske politike.

Napominje se da je u Energetskoj zajednici 2022. godine kompletiran *Paket za integraciju tržišta električne energije (EIP)*, uz obavezu da se do kraja 2023. godine izvrši prijenos njegovog sadržaja u domaći pravni okvir i osigura provedba. Time se omogućava uključivanje ugovornih strana u jedinstveno evropsko tržište električne energije, na osnovu principa reciprociteta. Ovaj Paket sadrži devet pravila – četiri akta koja su dio paketa *Čista energija za sve Evropljane*:

- Direktiva (EU) 2019/944 o zajedničkim pravilima za unutrašnje tržište električne energije,
- Uredba (EU) 2019/943 o unutrašnjem tržištu električne energije,
- Uredba (EU) 2019/942 o osnivanju Agencije Evropske unije za saradnju energetske regulatora i
- Uredba (EU) 2019/941 o pripravnosti na rizike u sektoru električne energije,

kao i pet pravila i smjernica za rad mreža, čije je uspostavljanje definirano članom 6. Uredbe (EZ) br. 714/2009 iz *Trećeg*

energetskog paketa, a koji utvrđuju detaljna pravila o različitim tržišnim segmentima i radu sistema:

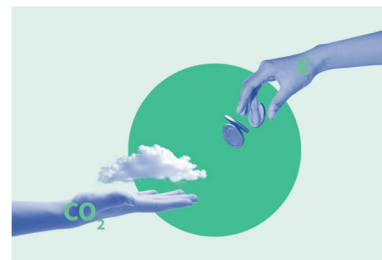
- Uredba Komisije (EU) 2015/1222 o uspostavljanju smjernica za dodjelu kapaciteta i upravljanje zagušenjima,
- Uredba Komisije (EU) 2016/1719 o uspostavljanju smjernica za dugoročnu dodjelu kapaciteta,
- Uredba Komisije (EU) 2017/2195 o uspostavljanju smjernica za električnu energiju uravnoteženja,
- Uredba Komisije (EU) 2017/1485 o uspostavljanju smjernica za pogon elektroenergetskog prijenosnog sistema, i
- Uredba Komisije (EU) 2017/2196 o uspostavljanju mrežnog kodeksa za poremećeni pogon i ponovnu uspostavu elektroenergetskih sistema.

Odluka Ministarskog vijeća Energetske zajednice iz decembra 2022. godine kojom su u *acquis* uključene Direktiva 2003/87/EZ o uspostavi sistema trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih gasova unutar Unije, Provedbena uredba (EU) 2018/2066 o praćenju i izvještavanju o emisijama stakleničkih gasova u skladu s Direktivom 2003/87/EZ i Provedbena uredba (EU) 2018/2067 o verifikaciji podataka i akreditaciji verifikatora u skladu s Direktivom 2003/87/EZ, omogućava ugovornim stranama da imaju tačan i verificiran pregled ukupnih emisija iz energetskih i drugih instalacija, što je temelj za određivanje cijena ugljika.

To je bio važan prvi korak kako bi se osigurala usklađenost sa zahtjevima koji proizlaze iz *Uredbe (EU) 2023/956 Evropskog parlamenta i Vijeća od 10. maja 2023. o uspostavi mehanizma za ugljičnu prilagodbu na granicama* (CBAM). Ova Uredba je dio paketa propisâ *Spremni za 55* (engl. *Fit for 55*), detaljnije opisanom u ranijim izvještajima o radu Državne regulatorne komisije za električnu energiju. Paket *Spremni za 55* definira međucilj u smanjivanju neto emisija stakleničkih gasova u zemljama EU-a za najmanje 55% do 2030. godine, u odnosu na veličine iz 1990. godine.

Značajnu podršku razvoju regije daju mjere koje su definirane u okviru Berlinskog procesa, odnosno inicijative za šest zemalja Zapadnog Balkana (WB6 inicijativa) u koju su uključene Albanija, Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Kosovo*, Sjeverna Makedonija i Srbija. Berlinski proces je politička i diplomatska inicijativa za saradnju na visokom nivou pokrenuta 2014. godine s ciljem pružanja podrške reformskim naporima zemalja jugoistočne Evrope na njihovom evropskom putu.

Dvanaesti Samit Berlinskog procesa održan je u Londonu, 22. oktobra 2025. godine. Samit je okupio šefove vlada zemalja Zapadnog Balkana, njihove kolege iz Austrije, Bugarske, Hrvatske, Njemačke i Ujedinjenog Kraljevstva, predstavnike Francuske, Grčke, Italije, Poljske i Slovenije te visoke zvaničnike

institucija EU-a, uz učešće predstavnika najvažnijih međunarodnih finansijskih institucija i organizacija.

U domenu energije i klime naglašeno je da ekonomski rast mora biti utemeljen na zelenoj transformaciji, ako se želi postići njegova trajnost i otpornost. U tom duhu učesnici su podržali rezultate Drugog ministarskog sastanka o *Zelenoj agendi za Zapadni Balkan*¹⁰ održanog 14. oktobra 2025. godine, uključujući Dubrovačku deklaraciju, revidirani Akcioni plan Zelene agende 2025. – 2030., Plan prilagodbe klimatskim promjenama i Regionalni akcioni plan za sprječavanje zagađenja plastikom. Navedeni dokumenti su prepoznati kao ključni za usklađivanje regije s *Evropskim zelenim planom* i za jačanje regionalnih napora u izgradnji društava koja su otporna na klimatske promjene, bez zagađenja i efikasna u korištenju resursa, uz istovremeno osiguranje da tranzicija bude pravedna i uključiva za sve.

Učesnici su zaključili da je zelena tranzicija ključni dio integracije u Evropsku uniju i ponovili svoju posvećenost punoj provedbi Zelene agende. Složili su se da regionalna ekonomska integracija i zelena tranzicija čine jedinstvenu, koherentnu agendu. Učesnici su također priznali važnost regionalne saradnje i međunarodne podrške u osiguravanju pravedne i ravnopravne energetske tranzicije te ohrabрили daljnja ulaganja u obnovljive izvore energije, energetska efikasnost i zelenu infrastrukturu. Lideri su se obavezali da će nastaviti s hitnom i koordiniranom provedbom ovih inicijativa, osiguravajući da postignuti sporazumi donesu stvarne koristi građanima i poslovnim subjektima širom regije.

Aktivnosti Energetske zajednice u 2025. godini obavljane su pod predsjedavanjem Ukrajine, a u 2026. godini Kosovo* će predsjedavati ovim aktivnostima.

Državna regulatorna komisija za električnu energiju pripremila je prevod *acquis-a* Energetske zajednice, pregledno naveden u Prilogu E ovom Izvještaju, i objavila ga u okviru svoje internet prezentacije (www.derk.ba).

Bosna i Hercegovina i Energetska zajednica

Aktivnim djelovanjem u Energetskoj zajednici Bosna i Hercegovina potvrđuje svoju opredijeljenost za reformu energetskog sektora, liberalizaciju tržišta energije i usklađivanje svoje politike s članicama Evropske unije.

Potpisivanjem *Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Bosne i Hercegovine, s druge strane* (SSP) 16. juna 2008. godine država je preuzela obavezu postepenog usklađivanja svog postojećeg i budućeg zakonodavstva i njegovu propisnu primjenu

¹⁰ Sofijska deklaracija o *Zelenoj agendi za Zapadni Balkan* potpisana je 10. novembra 2020. godine, u kontekstu Berlinskog procesa.

i provođenje do kraja prijelaznog perioda od šest godina od dana stupanja Sporazuma na snagu. S obzirom da je SSP stupio na snagu 1. juna 2015. godine, rok za ispunjavanje te obaveze istekao je 1. juna 2021. godine.

Evidentno je da u samoj Bosni i Hercegovini, na različitim administrativnim nivoima treba učiniti dodatne napore u prijenosu i provedbi pravne stečevine Evropske unije i Energetske zajednice. Za realizaciju svih obaveza rokovi su već prošli.

Na ovo ukazuju i brojne odluke Ministarskog vijeća Energetske zajednice zbog kršenja koja se odnose na odredbe o prirodnom gasu iz Drugog energetskog paketa (Slučaj ECS-8/11 S) te na prijenos i provedbu Trećeg energetskog paketa (ECS-6/16 S), Direktive o smanjenju sadržaja sumpora u tečnim gorivima (ECS-2/13 S), Direktive 2004/35/EZ o odgovornosti za okoliš u pogledu sprečavanja i otklanjanja štete u okolišu (ECS-10/23), kao i na nepoštivanja gornjih granica emisija utvrđenih u Nacionalnom planu za smanjenje emisija (ECS-9/21).

Sekretarijat Energetske zajednice je tokom 2024. godine uputio obrazložene zahtjeve Ministarskom vijeću Energetske zajednice u okviru postupaka koji se odnose na nedostatak prijenosa i provedbe Paketa za integraciju tržišta električne energije (ECS-6/24), Direktive 2009/119/EZ o obavezi održavanja minimalnih zaliha sirove nafte i/ili naftnih derivata (ECS-14/24), Uredbe (EU) 2017/1938 o mjerama zaštite sigurnosti snabdijevanja gasom (ECS-19/24) i Direktive (EU) 2018/2001 o promociji korištenja energije iz obnovljivih izvora (ECS-14/24), čime je broj otvorenih slučajeva zbog kršenja obaveza koje BiH ima prema Ugovoru o uspostavi Energetske zajednice povećan na 13.

U decembru 2025. godine, Ministarsko vijeće je, postupajući po obrazloženom zahtjevu u Slučaju ECS-6/24, zbog nedostatka prijenosa i provedbe Paketa za integraciju tržišta električne energije (koji čini devet direktiva i uredbi navedenih u prethodnom tekstu), donijelo odluku kojom je Bosna i Hercegovina pozvana da poduzme sve odgovarajuće mjere kako bi ispravila utvrđena kršenja i odmah osigurala poštivanje pravnog okvira Energetske zajednice, o čemu će redovno izvještavati Sekretarijat i Stalnu grupu na visokom nivou o mjerama preduzetim u 2026. godini. Ako se kršenja ne otklone do 1. jula 2026. godine, Sekretarijat je pozvan da pokrene postupak u skladu s članom 92. Ugovora o uspostavi Energetske zajednice, kojim se može utvrditi postojanje ozbiljnog ili upornog kršenja obaveza iz ovog Ugovora, te suspendirati određena prava koja proizilaze iz primjene ovog Ugovora, uključujući suspenziju glasačkog prava i isključenje sa sastanaka. Na isti način Ministarsko vijeće je odlučilo i u Slučaju ECS-19/24, koji se odnosi na Uredbu (EU) 2017/1938 o mjerama zaštite sigurnosti snabdijevanja gasom, koja je izmijenjena Uredbom (EU) 2022/1032 u pogledu skladištenja gasa.

Aktivnosti DERK-a u tijelima Energetske zajednice

Rad Državne regulatorne komisije za električnu energiju, iz domena Energetske zajednice, odvijao se uz neophodnu saradnju s Ministarstvom vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, zatim kroz podršku i doprinos realizaciji različitih projekata u funkciji razvoja Energetske zajednice i naročito kroz proaktivan odnos u istraživanjima koja su planirale i provodile različite grupe šireg tematskog spektra, a koje okupljaju energetske regulatore iz regije i Evropske unije.

Ključne aktivnosti DERK-a u Energetskoj zajednici i dalje su usmjerene na Regulatorni odbor Energetske zajednice (ECRB), uspostavljen 11. decembra 2006. godine u Atini. Sve od tada DERK aktivno učestvuje u njegovom radu, predstavljajući i zastupajući interese Bosne i Hercegovine. Afirmaciji BiH doprinosi predsjedavanje Radnom grupom ECRB-a za problematiku kupaca i maloprodajna tržišta.

Tokom 2025. godine, u kojoj je održao četiri sastanka, Regulatorni odbor dao je značajan doprinos kreiranju politike Energetske zajednice u domenu regulatornih inicijativa za razvoj tržišta električne energije i gasa. Između ostalog, pripremljeni su brojni dokumenti koji sadrže rezultate regulatornog nadzora veleprodajnih i maloprodajnih tržišta električne energije i gasa, koja pružaju kvalitetnu bazu znanja za buduća poboljšanja politike i ubrzavanje dekarbonizacije i integracije tržišta.

U protekloj godini ECRB je nastavio zajedničke aktivnosti s Agencijom za saradnju energetskih regulatora (ACER), Vijećem evropskih energetskih regulatora (CEER) i Asocijacijom mediteranskih energetskih regulatora (MEDREG).

Regulatorni odbor značajan dio svojih aktivnosti organizira kroz svoje radne grupe (Radna grupa za problematiku kupaca i maloprodajna tržišta, Radna grupa za električnu energiju, Radna grupa za gas i Radna grupa za cjelovitost i transparentnost veleprodajnog tržišta energije – REMIT), djelujući uz podršku Odsjeka Sekretarijata za ECRB.

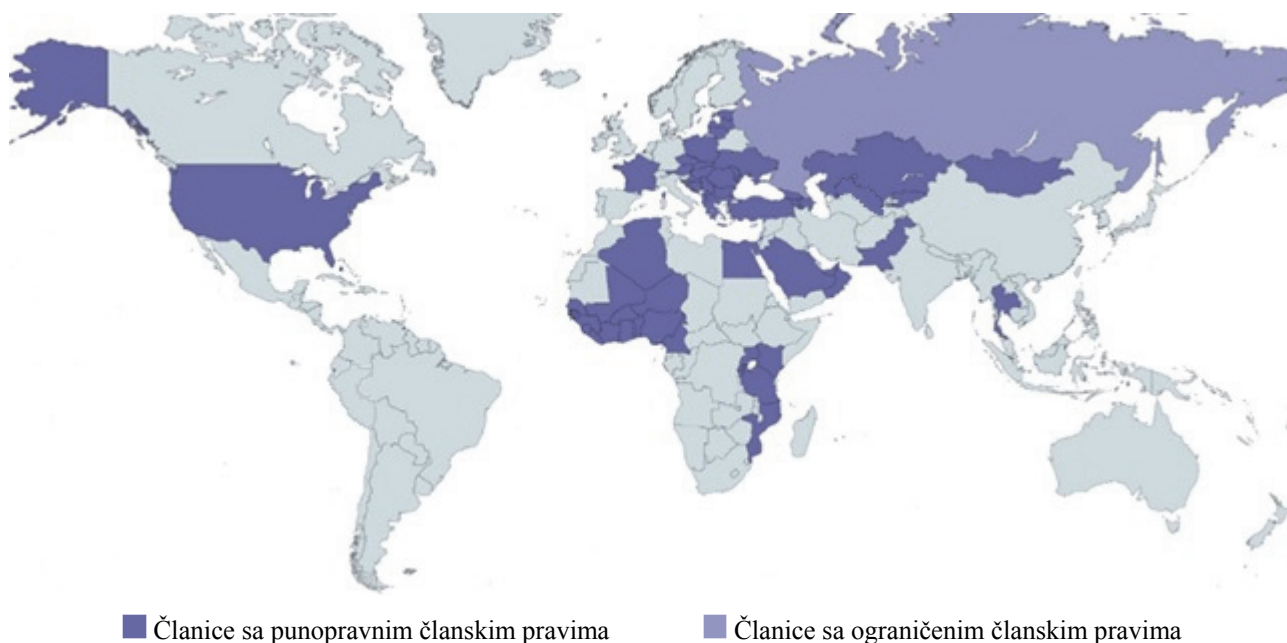
4.2 Regionalna asocijacija energetskih regulatora – ERRA

Regionalna asocijacija energetskih regulatora (ERRA) je organizacija nezavisnih regulatornih tijela za energiju iz Evrope, Azije, Afrike i Amerike. ERRA ima 36 punopravnih i 12 pridruženih članica, i okuplja regulatore iz 44 države i dvije regionalne regulatorne institucije, s gotovo svih kontinenata – Evrope, Azije, Afrike i Amerike (slika 20).

Državna regulatorna komisija za električnu energiju je punopravna članica ERRA-e od 19. maja 2004. godine. U maju 2010. godine, kao pridružene članice ove organizacije primljene su i entitetske regulatorne komisije iz Bosne i Hercegovine –

Slika 20. Članstvo u ERRA-i

Regulatorna komisija za energiju u Federaciji Bosne i Hercegovine i Regulatorna komisija za energetiku Republike Srpske.

Ciljevi ERRA-e su poboljšanje reguliranja energetske djelatnosti, poticanje razvoja nezavisnih i stabilnih regulatora, saradnja između regulatora, razmjena informacija, istraživačkog rada i iskustva između članica te bolji pristup informacijama o svjetskoj praksi u reguliranju energetske djelatnosti. ERRA promovira i organizira obuke iz oblasti reguliranja energije.

11. decembra 2025. godine obilježena je 25. godišnjica Regionalne asocijacije energetskih regulatora, na datum kada je 2000. godine u Bukureštu, Rumunija, usvojen prvi Statut ERRA-e. Tokom proteklih četvrt vijeka, ERRA je odigrala ključnu ulogu u oblikovanju i unapređenju energetske regulacije u Evropi i šire, gradeći snažna partnerstva među rastućom bazom članica i podstičući najbolje regulatorne prakse.

Tokom 2025. godine obrađivane su aktuelne teme u sektoru iz domena rada regulatornih tijela, uključujući analizu investicijskih planova za razvoj mreže i podsticaje za njihovu provedbu, energetske tranziciju, podsticanje grijanja i hlađenja korištenjem obnovljivih izvora, skladištenje energije, elektromobilnost, razvoj tarifnih politika za gasni sektor te zaštitu kupaca.

U skladu sa svojim nadležnostima predstavnici DERK-a aktivno učestvuju u radu Generalne skupštine ERRA-e, Odbora za tržišta električne energije i ekonomsko reguliranje, Odbora za energetske tranziciju i Odbora za zaštitu kupaca. Pružanjem relevantnih informacija o energetskom sektoru BiH i regulatornoj praksi, DERK ispunjava svoju ulogu, u skladu s članstvom u ERRA-i.

4.3 Asocijacija mediteranskih energetske regulatora – MEDREG

Asocijacija mediteranskih energetske regulatora (MEDREG) osnovana je 2007. godine radi promoviranja saradnje energetske regulatora iz zemalja na sjevernoj, južnoj i istočnoj obali Mediteranskog bazena. MEDREG okuplja regulatorna tijela iz Albanije, Alžira, Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Egipta, Francuske, Grčke, Hrvatske, Italije, Izraela, Jordana, Kipra, Libana, Libije, Malte, Maroka, Palestine, Portugala, Slovenije, Sjeverne Makedonije, Španije, Tunisa i Turske (slika 21).

Glavni cilj Asocijacije je promocija jasnih, stabilnih i usklađenih pravnih i regulatornih okvira radi omogućavanja investicija u energetske infrastrukturu i podrške integraciji tržišta. MEDREG promovira stalnu razmjenu znanja, iskustva i stručnosti, prikupljanje podataka kroz sveobuhvatne studije, izvještaje s preporukama te specijalizirane obuke u sferi energetske regulacije. Asocijacija je posvećena zaštiti kupaca, fokusirajući se na pristup informacijama i podizanje svijesti o promjenama u sektoru.

Organizacijska struktura MEDREG-a obuhvata Generalnu skupštinu, Sekretarijat sa sjedištem u Milanu i radne grupe za: institucionalna pitanja, električnu energiju, gas, problematiku kupaca te okoliš, obnovljive izvore energije i energetske efikasnost.

Predstavnici DERK-a afirmaciji BiH u MEDREG-u doprinose kroz neposredno učešće u radu Generalne skupštine i dopredsjedanjem Radnom grupom za problematiku kupaca te dostavljanjem potrebnih informacija u pripremi različitih dokumenata.

U 2025. godini aktivnosti MEDREG-a su bile fokusirane na poboljšanje efikasnosti elektroenergetskih sistema kroz mehanizme

Slika 21. Geografski obuhvat MEDREG-a

adekvatnosti, dinamično određivanje cijena energije, trgovinu 'zelene' električne energije, tehničke i netehničke gubitke u energetske mrežama, regulatorni okvir za korištenje vodika, razvoj skladištenja energije i zaštitu ranjivih kategorija kupaca.

4.4 Balkanska energetska škola – BES

Na inicijativu Regulatornog tijela Italije za energiju, mreže i okoliš (ARERA), regulatorna tijela Albanije, Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Italije i Sjeverne Makedonije su 16. decembra 2022. godine osnovala *Balkansku energetske školu* (BES). U proteklom periodu punopravne članice BES-a postale su i regulatorne komisije Grčke i Kosova*, a regulatorno tijelo Srbije ima status posmatrača. Balkanska energetska škola, čije je sjedište u Milanu, Italija, promovira usklađivanje regulatornog okvira na regionalnom nivou s ciljem pružanja podrške razvoju energetske tržišta na području Balkana i njegovoj efikasnoj integraciji na nivou Evropske unije. Fokus aktivnosti BES-a je razvoj elektroenergetskih i gasnih mreža, integracija obnovljivih izvora energije, spajanje tržišta i ostale relevantne aktivnosti u okviru energetske tranzicije, kroz intenzivno jačanje kapaciteta i razmjenu znanja i iskustva. Balkanska energetska škola proizašla je iz uspješnog iskustva *Programa razmjene znanja* (KEP) odnosno *Podrške jačanju energetske regulatornih tijela na Zapadnom Balkanu* koji je u okviru programa finansiranog od Centralnoevropske inicijative (CEI) promovirala i koordinirala ARERA.

Tokom 2025. godine održana su dva sastanka Generalne skupštine Balkanske energetske škole i uspješno organizirano pet edukativnih radionica o aktuelnim energetske temama u regiji.

4.5 Vijeće evropskih energetske regulatora – CEER

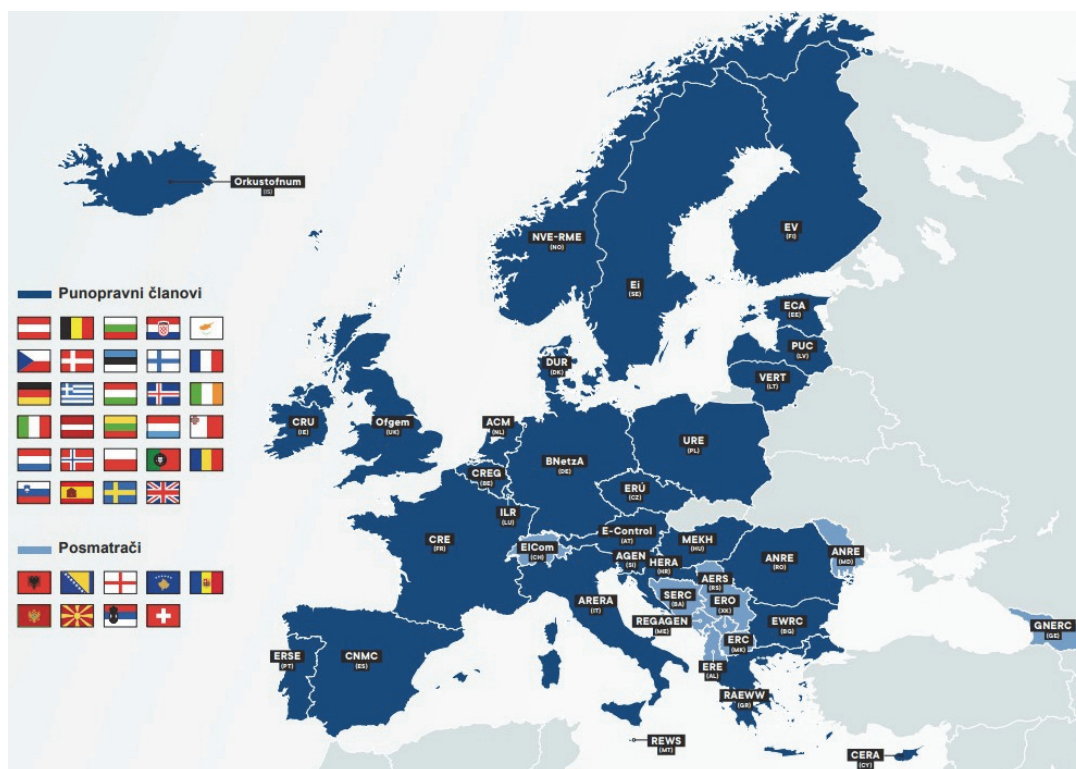
Vijeće evropske energetske regulatora (CEER) je neprofitna asocijacija nezavisnih, zakonom propisanih tijela odgovornih za reguliranje energije na državnom nivou. Vijeće okuplja 38 nacionalnih regulatornih tijela (29 punopravnih članova i devet posmatrača) iz država članica Evropske unije, Evropske slobodne trgovinske zone (EFTA) i zemalja u procesu pridruživanja Evropskoj uniji (slika 22).

Glavni cilj CEER-a je da podrži kreiranje jedinstvenog, konkurentnog, efikasnog i održivog tržišta za gas i električnu energiju u Evropi. Vijeće evropske energetske regulatora djeluje kao platforma za saradnju, razmjenu informacija i pomoć između evropske nacionalnih regulatornih tijela u oblasti energije.

Državna regulatorna komisija za električnu energiju status posmatrača u CEER-u ima od 1. januara 2017. godine. U tom svojstvu predstavnici DERK-a učestvuju u radu Generalne skupštine i radnih grupa CEER-a.

Slika 22. Članstvo u CEER-u

DERK ima pristup CEER-ovoj afirmiranoj regulatornoj mreži i instrumentima saradnje, uz mogućnost detaljnog razumijevanja energetske politike i praksi Evropske unije. U tom pogledu, učešće u radu Vijeća evropskih energetskih regulatora je korisno i na putu Bosne i Hercegovine ka članstvu u Evropskoj uniji, i ispunjavanju obaveza koje ono povlači u smislu provedbe *acquis-a* u oblasti energije.

Veliki dio aktivnosti CEER-a u 2025. godini bio je posvećen funkcionalnim maloprodajnim tržištima te zaštiti kupaca, uz njihovo jačanje radi aktivnog učešća na tržištu i razvoju regulative.

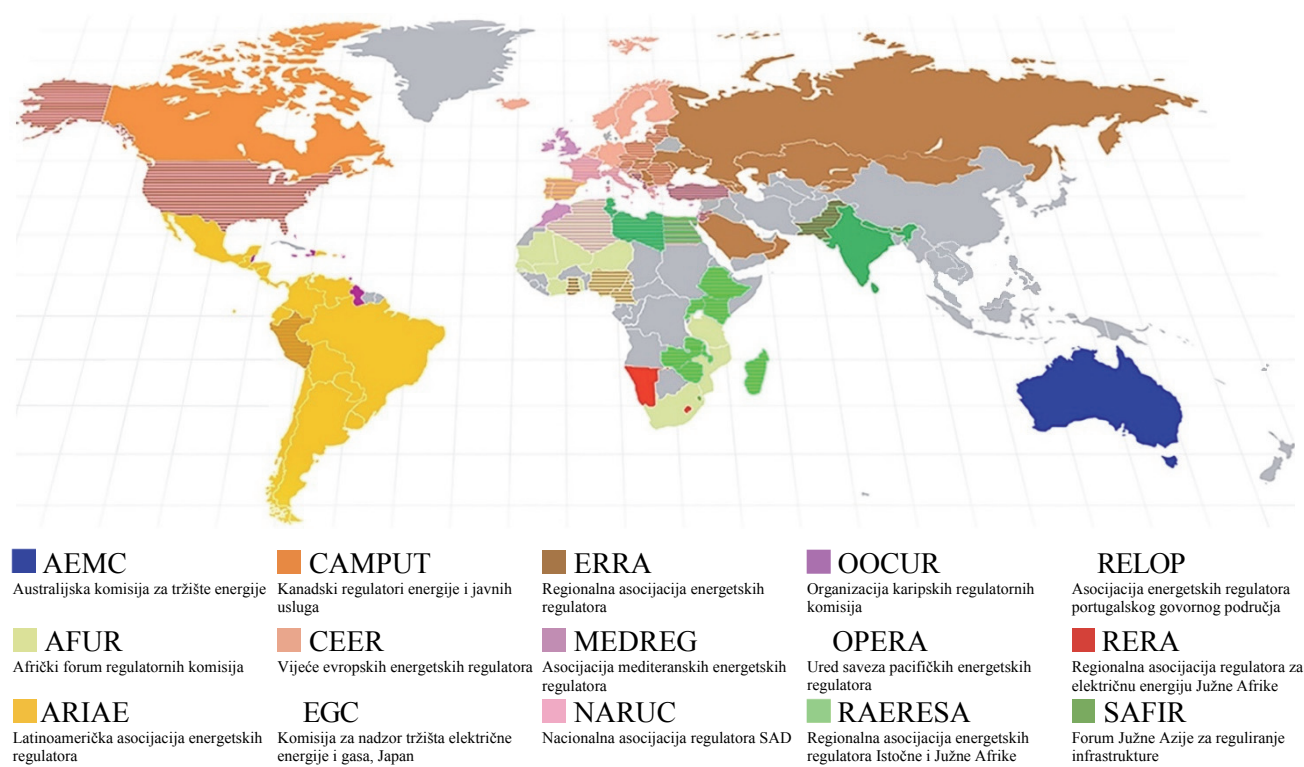
4.6 Međunarodna konfederacija energetskih regulatora – ICER

Osnovana u oktobru 2009. godine, Međunarodna konfederacija energetskih regulatora (ICER) predstavlja dobrovoljni okvir za saradnju na svjetskom nivou. Cilj ICER-a je da poboljša informiranost javnosti i kreatora političkih odluka, kao i razumijevanje reguliranja energije i njegove uloge u rješavanju širokog spektra socio-ekonomskih, okolišnih i tržišnih pitanja. Preko 270 regulatornih tijela, putem 15 regionalnih regulatornih asocijacija ostvaruju članstvo u ICER-u (slika 23).

DERK aktivno učestvuje i prati rad ICER-a putem ERA-e, MEDREG-a i CEER-a te pruža podršku djelovanju ICER-a na razne načine, uključujući razmjenu znanja i dostavu potrebnih

Slika 23. Članice ICER-a

informacija, čime se omogućava uvid i razmjena praksi u područjima od interesa za rad regulatora.

ICER promovira osnaživanje uloge žena u oblasti energije kroz ujednačavanje rodne perspektive u svim aktivnostima, što je nastavak aktivnosti započetih oktobra 2013. godine u okviru inicijative ICER-a pod nazivom *Žene u oblasti energije*. Iste godine pokrenuto je izdavanje Hronike ICER-a, kao sredstva za daljnju razmjenu regulatornih znanja i istraživanja.

Aktivnosti ICER-a usmjerene su na nekoliko ključnih područja, u skladu s temama koje definira *Svjetski energetski regulatorni forum*, koji se održava svake tri godine. Osmi Svjetski energetski regulatorni forum održan je u Limi, Peru, od 22. do 25. augusta 2023. godine. Glavna tema ovog Foruma odnosila se na izazove energetske transformacije, uz fokus na konkurenciju, institucionalnost, univerzalni pristup energiji i energetske tranziciju.

Deveti Svjetski energetski regulatorni forum bit će održan u Tbilisiju, Gruzija, od 21. do 24. septembra 2026. godine. Tom prilikom, ključni akteri globalnog energetskog sektora, uključujući regulatore, kreatore politika, lidere iz industrije i akademsku zajednicu, razmijenit će mišljenja o strateškim regulatornim okvirima i najboljim praksama. Fokus događaja bit će na aktuelnim pitanjima energetskih tržišta, održivosti i regulatorne saradnje.

WFER IX

5. REVIZIJSKI IZVJEŠTAJ

Državna regulatorna komisija za električnu energiju se finansira iz vlastitih prihoda određenih *Zakonom o prijenosu, regulatoru i operatoru sistema električne energije u Bosni i Hercegovini*. Osnovni prihod u 2025. godini je bila regulatorna naknada koju su plaćali vlasnici licenci za prijenos električne energije, aktivnosti nezavisnog operatora sistema, međunarodnu trgovinu, snabdijevanje kupaca te distribuciju električne energije u Brčko Distriktu BiH. Regulatorna naknada se određuje tako da pokrije troškove DERK-a, a za procijenjeni višak prihoda nad rashodima se smanjuju obaveze za plaćanje regulatorne naknade u narednom periodu. *Odluku o utvrđivanju regulatorne naknade za 2025. godinu* DERK je donio 10. septembra 2024. godine, čime je vlasnicima licenci omogućeno blagovremeno planiranje finansijskih obaveza.

Osim brige za realizaciju pomenutih vlastitih prihoda finansijsko poslovanje DERK-a pokriva i sljedeće aktivnosti:

- nastanak i podmirenje finansijskih obaveza za potrebe definirane u odobrenom finansijskom planu,
- kratkoročno planiranje i upravljanje novčanim tokovima,
- redovno praćenje realizacije finansijskog plana za tekuću godinu,
- analiza i procjena budućih novčanih tokova u svrhu pripreme novog finansijskog plana,
- priprema finansijskog plana za narednu godinu,
- praćenje i razvoj finansijskog upravljanja i interne kontrole,
- unutrašnje finansijsko izvještavanje kao osnova za donošenje odgovarajućih poslovnih odluka i
- finansijsko izvještavanje prema vanjskim tijelima, ovlaštenim institucijama i javnosti.

Finansijski izvještaji u kojim su iskazani rezultati poslovanja na kraju poslovne godine su konačan rezultat svih navedenih aktivnosti i donesenih odluka. U cilju nezavisne i nepristrasne provjere iskazanih rezultata poslovanja, kao i usklađenosti tih postupaka s važećim propisima, DERK svake godine provodi eksternu reviziju svojih finansijskih izvještaja.

U prvom kvartalu 2025. godine reviziju finansijskih izvještaja DERK-a za prethodnu godinu vršilo je Društvo za reviziju, računovodstvo i konsalting Revik d.o.o., Sarajevo, član mreže nezavisnih kompanija koje se bave profesionalnim uslugama revizije, računovodstva i poslovnog savjetovanja *HLB International*.

Obavljajući reviziju u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima revizori su prikupili dokaze o transakcijama i drugim podacima objavljenim u finansijskim izvještajima kako bi se u

“Prema našem mišljenju, priloženi godišnji finansijski izvještaji istinito i fer prikazuju finansijski položaj DERK-a na dan 31. decembra 2024. godine, njegovu finansijsku uspješnost i novčane tokove za tada završenu godinu u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Federacije BiH i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MSFI-ima).”

*Revik d.o.o., Sarajevo,
17. marta 2025.*

Revik d.o.o. Sarajevo

Member of **HLB** International

razumnoj mjeri uvjerili da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogreške. Osim utvrđivanja realnosti finansijskih izvještaja u cjelini, revizija podrazumijeva i ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva DERK-a.

Na osnovu pribavljenih dokaza nezavisni revizor je pozitivno ocijenio finansijske izvještaje DERK-a za 2024. godinu, izražavajući mišljenje da prezentacija finansijskih izvještaja, priznavanje i mjerenje transakcija i poslovnih događaja, objektivno i istinito prikazuje stanje sredstava, obaveza, kapitala i finansijskog rezultata poslovanja.

Navedenim mišljenjem je zadržana najviša revizijska ocjena usklađenosti finansijskih izvještaja s međunarodno važećim standardima i zakonskim propisima, koju je DERK od svog osnivanja dobijao od eksternih revizora, među kojim su i ocjene Ureda za reviziju institucija Bosne i Hercegovine.

Provođenjem eksterne revizije DERK osigurava i nezavisan i pouzdan izvještaj o korištenju imovine te upravljanju prihodima i rashodima. Vodeći se opredjeljenjem i principima objektivnosti i javnosti u radu, a u cilju pružanja informacija o svom finansijskom položaju i rezultatima poslovanja, Državna regulatorna komisija svake godine objavljuje revizijski izvještaj. Revidirani finansijski izvještaji za 2024. godinu su, pored objave u zakonom propisanom registru i “Službenom glasniku BiH” broj 28/25, objavljeni i u okviru internet prezentacije DERK-a.

DERK je funkciju interne revizije uspostavio potpisivanjem Sporazuma o vršenju interne revizije s Jedinicom za internu reviziju Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH (JIR). U svrhu pripreme Strateškog plana rada interne revizije za period 2025. – 2027. godina i Godišnjeg plana rada interne revizije za 2025. godinu, JIR-u je blagovremeno dostavljen ažurirani registar rizika. U skladu sa procjenom rizika, nadležna Jedinica za internu reviziju u toku 2025. godine nije planirala niti provodila postupak interne revizije u DERK-u.

U skladu s odredbama *Zakona o prijenosu, regulatoru i operatoru sistema električne energije u Bosni i Hercegovini* DERK je usvojio Finansijski plan za 2026. godinu, koji je objavljen u “Službenom glasniku BiH” broj 56/25 i dostavljen Parlamentnoj skupštini Bosne i Hercegovine. Na osnovu usvojenog plana 17. septembra 2025. godine je donesena *Odluka o utvrđivanju regulatorne naknade* kako bi vlasnici licenci mogli blagovremeno planirati svoje aktivnosti u 2026. godini.

6. OSNOVNI PRAVCI AKTIVNOSTI U 2026. GODINI

Državna regulatorna komisija za električnu energiju nastaviti će svoje aktivnosti na osiguranju uvjeta za slobodnu trgovinu i kontinuirano snabdijevanje električnom energijom po unaprijed definiranom standardu kvaliteta za dobrobit građana Bosne i Hercegovine, uz poštovanje međunarodnih sporazuma, domaćih zakona, odgovarajućih evropskih uredbi i direktiva, kao i drugih pravila o unutrašnjem tržištu električne energije.

DERK će i u 2026. godini zadržati kontinuitet saradnje s Parlamentarnom skupštinom Bosne i Hercegovine (PS BiH), a posebno sa Zajedničkom komisijom za ekonomske reforme i razvoj PS BiH, Komisijom za saobraćaj i komunikacije Predstavničkog doma PS BiH i Komisijom za vanjsku i trgovinsku politiku, carine, saobraćaj i komunikacije Doma naroda PS BiH. Također, primarni interes će ostati razmjena informacija i usklađivanje ključnih regulatornih aktivnosti s Ministarstvom vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, nadležnim za kreiranje politike u skladu sa *Zakonom o prijenosu, regulatoru i operatoru sistema električne energije u Bosni i Hercegovini*.

Svi do sada primjenjivani modaliteti međusobnog praćenja i usklađivanja djelovanja koristit će se i u 2026. godini u odnosima s Regulatornom komisijom za energiju u Federaciji Bosne i Hercegovine i Regulatornom komisijom za energetiku Republike Srpske, kao i s drugim regulatornim tijelima uspostavljenim na državnom nivou, prije svega s Konkurencijskim vijećem BiH.

Kako bi zadovoljio potrebe različitih nivoa odlučivanja za kvalitetnim i pouzdanim statističkim podacima u području energije DERK će ostati referentan izvor i aktivan generator ovih podataka. U tom cilju DERK će pratiti razvoj pravila Evropske unije i poštovati agendu Energetske zajednice, uz nastavak saradnje s Agencijom za statistiku Bosne i Hercegovine.

DERK će pratiti aktivnosti i trendove u kompletnom energetske sektoru i neposredno se uključivati u sve relevantne događaje.

Kroz svoje djelovanje DERK će biti usmjeren na:

- donošenje tarifa u okviru svojih nadležnosti,
- izdavanje, izmjenu, suspenziju i ukidanje licenci,
- regulatorni nadzor licenciranih subjekata,
- kreiranje novih regulatornih pravila te analizu ranije donesenih regulatornih pravila i postojeće prakse, uz pregled i reviziju akata DERK-a,
- praćenje nabavke pomoćnih usluga i pružanja systemske usluge i uravnoteženja elektroenergetskog sistema BiH te, po potrebi, nastavak razvoja modela ovih usluga,
- povećanje stepena integracije tržišta električne energije,

- doprinos uređenju i funkcioniranju veleprodajnog tržišta, uključujući uspostavljanje institucionalnog okvira za organizirano tržište dan unaprijed i unutardnevno tržište,
- doprinos uređenju i funkcioniranju potpuno otvorenog malo-prodajnog tržišta u BiH,
- razvoj pravila kojima se regulira priključenje korisnika na prijenosni sistem,
- jačanje kapaciteta za ispunjavanje međunarodnih obaveza u vezi s regulatornim izvještavanjem,
- odobravanje i nadzor provođenja pravila koja pripremaju Nezavisni operator sistema u Bosni i Hercegovini, Elektroprijenos Bosne i Hercegovine i Komunalno Brčko,
- odobravanje *Indikativnog plana razvoja proizvodnje za period 2026. – 2035. godina, Dugoročnog plana razvoja prijenosne mreže* za naredni desetogodišnji period, kao i *Plana investicija Elektroprijenosa BiH*,
- praćenje primjene Mehanizma naplate između operatora prijenosnog sistema (ITC mehanizam) i rada Ureda za koordinirane aukcije u jugoistočnoj Evropi (SEE CAO),
- regulatorno djelovanje u vezi pravila i smjernica za rad mreža i Uredbe o cjelovitosti i transparentnosti veleprodajnog tržišta energije,
- regulatorno djelovanje u razvoju kibersigurnosti u elektro-energetskom sektoru BiH,
- informiranje reguliranih subjekata i javnosti o regulatornoj praksi i
- obavljanje poslova koji mu budu povjereni u nadležnost, posebno imajući u vidu sadržaj *Prijedloga zakona o regulatoru, prijenosu i tržištu električne energije u Bosni i Hercegovini*, koji je u vrijeme izrade ovog Izvještaja u postupku donošenja u Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine.

U provođenju svojih aktivnosti DERK će, u granicama ovlaštenja koja su mu zakonom povjerena, voditi računa o zaštiti kupaca i dati svoj doprinos u iznalaženju najbolje primjenjivih rješenja.

S obzirom na činjenicu da je Bosna i Hercegovina, temeljem Ugovora o uspostavi Energetske zajednice, obavezna u svoje zakonodavstvo prenijeti i u praksi provesti propise Evropske unije o internom energetskom tržištu (*Treći energetski paket*), DERK će u okvirima svojih kompetencija i optimalnom koordinacijom s drugim ključnim subjektima dati svoj doprinos razvoju pravnog okvira.

Na isti način Državna regulatorna komisija za električnu energiju će djelovati i povodom proširenja *acquis-a*, odnosno pravnog okvira Energetske zajednice, koji od 15. decembra 2022. godine

uključuje i cijeli paket energetske propisa Evropske unije za očuvanje konkurentnosti u tranziciji prema čistoj energiji (*Čista energija za sve Evropljane*), kao i sva pravila za rad mreža, čime je, uz potrebna prilagođenja i donošenje *Procesnog akta o regionalnoj integraciji tržišta*, u Energetskoj zajednici kompletno *Paket za integraciju tržišta električne energije* (EIP).

U interesu svih ključnih subjekata je provedba energetske tranzicije i reforme elektroenergetskog sektora u Bosni i Hercegovini, harmonizacija podzakonskih propisa i efikasna koordinacija među tijelima koja učestvuju u njihovoj pripremi i izradi. Cilj je kreiranje jasnog i pouzdanog zakonodavnog okvira zasnovanog na direktivama i uredbama Evropske unije o unutrašnjem tržištu električne energije.

U tom smislu, DERK planira nastavak aktivnog učešća u razvoju zakonodavnog okvira u oblasti električne energije u Bosni i Hercegovini u skladu s pravnom stečevinom EU-a, kao i u provedbi i primjeni novog zakona po njegovom donošenju, te u otklanjanju nedostataka u elektroenergetskom sektoru koji su navedeni u izvještajima Evropske komisije o BiH.

Državna regulatorna komisija će, u skladu sa svojim nadležnostima, dati doprinos realizaciji *Reformske agende Bosne i Hercegovine* (Program reformi Bosne i Hercegovine¹¹), kao i preporuka sa sastanaka Odbora za stabilizaciju i pridruživanje Bosne i Hercegovine Evropskoj uniji i Pododbora za transport, energiju, okoliš i regionalni razvoj. Na isti način, DERK će dati podršku u izradi i, po njegovom usvajanju, provedbi *Integriranog nacionalnog energetskog i klimatskog plana Bosne i Hercegovine*.

DERK će participirati u podršci i provedbi regionalnih prioriteta i projekata Energetske zajednice, ali i prioriteta koji su u okviru Energetske zajednice identificirani za elektroenergetski sektor BiH, i navode se u Zaključcima Ministarskog vijeća i *Izvještaju o provedbi acquis-a prema Ugovoru o uspostavi Energetske zajednice*. DERK će dati svoj puni doprinos u realizaciji mjera u sektoru energije koje su dogovorene u okviru Berlinskog procesa.

U 2026. godini nastavlja se višegodišnji projekt Vlade SAD – Asistencija energetskom sektoru (EPA), koji je pokrenut 1. oktobra 2024. godine. DERK će pratiti njegove aktivnosti i učestvovati u realizaciji pojedinih komponenti koje su u funkciji rada regulatora.

DERK će nastaviti saradnju sa Njemačkim društvom za međunarodnu saradnju (njem. *Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit* – GIZ) i aktivno učestvovati u projektu *Akcija*

¹¹ Dokument je usvojilo Vijeće ministara BiH 30. septembra 2025. godine radi dobijanja finansijske podrške u okviru *Instrumenta za reforme i rast Zapadnog Balkana*. Evropska komisija je 28. novembra 2025. godine donijela Odluku kojom je odobren Program reformi BiH i objavila je 3. decembra 2025. godine.

zajednice za energetska tranziciju u Bosni i Hercegovini, pokrenutom u junu 2023. godine, kao i u drugoj fazi regionalnog projekta Zelena agenda: Dekarbonizacija sektora električne energije na Zapadnom Balkanu.

U centru pažnje bit će i aktivnosti međunarodnih tijela koje se odnose na reguliranje tržišta električne energije, prije svega onih u čijem radu DERK učestvuje:

- ECRB – Regulatorni odbor Energetske zajednice,
- ERRRA – Regionalna asocijacija energetskih regulatora,
- MEDREG – Asocijacija mediteranskih energetskih regulatora,
- BES – Balkanska energetska škola,
- CEER – Vijeće evropskih energetskih regulatora,
- ICER – Međunarodna konfederacija energetskih regulatora.

Državna regulatorna komisija će nastaviti praćenje rada Agencije za saradnju energetskih regulatora (ACER), i zavisno od razvoja pravnog okvira u Bosni i Hercegovini razmotriti mogućnosti za direktno učešće u radu ovog tijela.

DERK će u narednom periodu vršiti analizu sadržaja i aktivnosti koje proizlaze iz novih propisa koje pripremaju institucije Evropske unije. Ovo uključuje *Paket mjera za evropske mreže* (engl. *European Grids Package*), koji je Evropska komisija predložila 10. decembra 2025. godine, kako bi energetska sistem bio potpuno međusobno povezan, omogućavajući slobodan i siguran protok čiste i pristupačne domaće energije, kao i *Energetski paket za građane* (engl. *Citizens Energy Package*), koji Evropska komisija planira predložiti u prvom kvartalu 2026. godine radi zaštite i jačanja položaja potrošača u pravednoj tranziciji.

Ovakav pristup uvažava činjenicu da sve nove uredbe i direktive EU-a iz sektora energije postaju obavezujuće i za Bosnu i Hercegovinu putem mehanizama koji su razvijeni prema Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju i Ugovoru o uspostavi Energetske zajednice.

PRILOG A: Osnovni podaci o elektroenergetskom sistemu Bosne i Hercegovine

(korišteni podaci NOS-a BiH, Elektroprijenosa BiH i elektroprivreda u BiH)

Osnovni podaci o instaliranoj snazi proizvodnih objekata

Ukupna instalirana snaga proizvodnih objekata u Bosni i Hercegovini iznosi 5.547,42 MW, od čega u većim hidroelektranama 2.128,02 MW, u termoelektranama 1.965 MW, u većim vjetroelektranama 272,4 MW, a u većim fotonaponskim (solarnim) elektranama 305,59 MW. Instalirana snaga malih hidroelektrana je 171,27 MW, malih solarnih elektrana 600,80 MW, elektrana na biogas i biomasu 3,39 MW, malih vjetroelektrana 0,10 MW, dok je 92,85 MW instalirano u industrijskim elektranama.

Veći proizvodni objekti

Hidroelektrane	Snaga agregata (MW)	Ukupna instalirana snaga (MW)
Bočac	2×55	110
Čapljina	2×210	420
Dub	2×4,7	9,4
Dubrovnik (BiH+Hr.)	126+108	234
Grabovica	2×57	114
Jablanica	6×30	180
Jajce I	2×30	60
Jajce II	3×10	30
Mostar	3×24	72
Mostarsko blato	2×30	60
Peć-Mlini	2×15,3	30,6
Rama	80+90	170
Salakovac	3×70	210
Trebinje I	2×54+63	171
Trebinje II	8	8
Ulog	2×17,56	35,12
Ustiprača	2×3,45	6,9
Višegrad	3×105	315

Vjetroelektrane	Snaga agregata (MW)	Ukupna instalirana snaga (MW)
Ivan Sedlo	5×5	25
Ivovik	20×4,2	84
Jelovača	18×2	36
Mesihovina	22×2,3	50,6
Oštrc	6×4,8	28,8
Podveležje	15×3,2	48

Fotonaponske elektrane	Instalirana snaga (MW)
Bileća	55
Brotnjo 1 i 2	9,98
Deling Invest	29,75
Eco-Wat (I+II+III)	57+35,47+12
	104,47
Petnjik	29,9
Plavo sunce 55 – 59	20
Plavo sunce 2, 3, 52 – 54	20
Polog	7,99
Zvizdan	28,5

Termoelektrane	Instalirana snaga (MW)	Raspoloživa snaga (MW)
GACKO	300	276
KAKANJ	450	398
Kakanj G5	110	100
Kakanj G6	110	90
Kakanj G7	230	208
STANARI	300	283
TUZLA	615	550
Tuzla G4	200	182
Tuzla G5	200	180
Tuzla G6	215	188
UGLJEVIK	300	279

Osnovni podaci o prijenosnom sistemu

dalekovodi

Nazivni napon dalekovoda	Dužina (km)
400 kV	865,97
220 kV	1.526,23
110 kV	4.093,95
110 kV – kablovski vod	34,68

interkonekcije

Nazivni napon dalekovoda	Broj interkonektora
400 kV	4
220 kV	10
110 kV	23
<i>Ukupno</i>	<i>37</i>

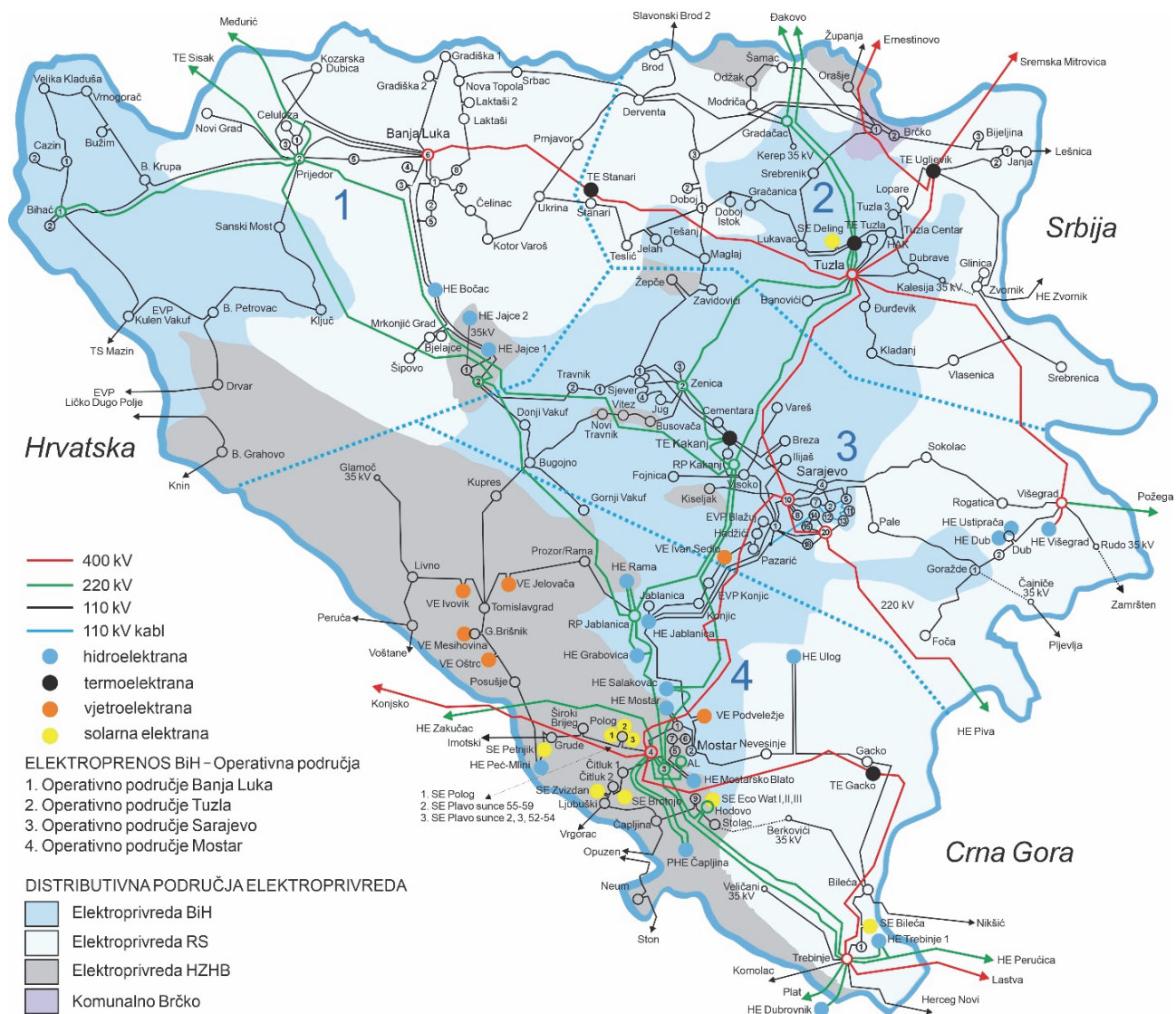
trafostanice

Vrsta trafostanice	Broj trafostanica	Instalirana snaga (MVA)
TS 400/x kV	10	6.130,5
TS 220/x kV	8	1.423,0
TS 110/x kV	137	5.889,0

transformatori

Prijenosni odnos transformatora	Broj transformatora	Instalirana snaga (MVA)
TR 400/x kV	14	4.900,0
TR 220/x kV	14	2.100,0
TR 110/x kV	260	6.431,0

**PRILOG B: Karta elektroenergetskog sistema Bosne i Hercegovine
s operativnim područjima Elektroprijenosa BiH i
distributivnim područjima elektroprivreda
(31. decembra 2025. godine)**

PRILOG C: Bilansne veličine elektroenergetskog sektora Bosne i Hercegovine

(GWh)

2025. godina	EP BiH	ERS	EP HZHB	Komunalno Brčko	Ostali subjekti	BiH
Proizvodnja hidroelektrana	1.121,23	1.846,03	1.362,81		102,52	4.432,59
Proizvodnja termoelektrana	3.510,89	2.440,76			1.982,27	7.933,92
Proizvodnja većih solarnih i vjetroelektrana	118,79		151,17		852,64	1.122,60
Proizvodnja malih i industrijskih elektrana	57,70	48,64			944,73	1.051,07
Proizvodnja	4.808,61	4.335,43	1.513,98		3.882,16	14.540,18
Distributivna potrošnja	5.370,80	4.035,04	1.558,50	287,82		11.252,16
Prijenosni gubici						350,02
Veliki kupci	481,26	149,51	19,36			650,13
Vlastita potrošnja elektrana i pumpanje	1,87	15,32	52,32		8,58	78,09
Potrošnja	5.853,93	4.199,87	1.630,18	287,82	8,58	12.330,40
2024. godina	EP BiH	ERS	EP HZHB	Komunalno Brčko	Ostali subjekti	BiH
Proizvodnja hidroelektrana	1.198,43	2.028,50	1.448,89		56,12	4.731,94
Proizvodnja termoelektrana	3.954,04	2.603,22			1.926,20	8.483,46
Proizvodnja većih solarnih i vjetroelektrana	105,60		138,57		357,39	601,56
Proizvodnja malih i industrijskih elektrana	59,59	37,61			639,43	736,63
Proizvodnja	5.317,66	4.669,33	1.587,46		2.979,14	14.553,59
Distributivna potrošnja	5.206,13	3.911,86	1.496,67	288,18		10.902,84
Prijenosni gubici						328,46
Veliki kupci	506,29	338,41	15,34			860,04
Vlastita potrošnja elektrana i pumpanje	1,01	16,20	13,66		9,21	40,08
Potrošnja	5.713,43	4.266,47	1.525,67	288,18	9,21	12.131,42
2023. godina	EP BiH	ERS	EP HZHB	Komunalno Brčko	Ostali subjekti	BiH
Proizvodnja hidroelektrana	1.565,65	2.693,75	1.931,30		93,14	6.283,84
Proizvodnja termoelektrana	3.593,97	2.823,91			1.987,36	8.405,24
Proizvodnja većih solarnih i vjetroelektrana	100,21		151,12		119,20	370,53
Proizvodnja malih i industrijskih elektrana	73,63	67,96			620,50	762,09
Proizvodnja	5.333,46	5.585,62	2.082,42		2.820,20	15.821,70
Distributivna potrošnja	5.024,59	3.805,03	1.440,27	277,84		10.547,73
Prijenosni gubici						334,02
Veliki kupci	503,82	188,83	24,97			717,62
Vlastita potrošnja elektrana i pumpanje	0,34	13,42	15,01		6,49	35,26
Potrošnja	5.528,75	4.007,28	1.480,25	277,84	6,49	11.634,63
2022. godina	EP BiH	ERS	EP HZHB	Komunalno Brčko	Ostali subjekti	BiH
Proizvodnja hidroelektrana	1.125,62	1.978,29	1.296,81		57,83	4.458,55
Proizvodnja termoelektrana	4.544,09	2.957,13			2.128,21	9.629,43
Proizvodnja većih vjetroelektrana	121,16		154,64		114,59	390,39
Proizvodnja malih i industrijskih elektrana	58,33	40,53			458,73	557,59
Proizvodnja	5.849,20	4.975,95	1.451,45		2.759,36	15.035,96
Distributivna potrošnja	4.911,88	3.917,49	1.431,65	284,85		10.545,87
Prijenosni gubici						333,03
Veliki kupci	511,51	573,76	38,97			1.124,24
Vlastita potrošnja elektrana i pumpanje		14,68	35,03		4,79	54,50
Potrošnja	5.423,39	4.505,93	1.505,65	284,85	4,79	12.057,64
2021. godina	EP BiH	ERS	EP HZHB	Komunalno Brčko	Ostali subjekti	BiH
Proizvodnja hidroelektrana	1.665,49	2.487,46	2.082,77		78,27	6.313,99
Proizvodnja termoelektrana	4.840,82	3.107,68			1.872,48	9.820,98
Proizvodnja većih vjetroelektrana	107,17		162,99		111,65	381,81
Proizvodnja malih i industrijskih elektrana	63,59	58,89			416,17	538,66
Proizvodnja	6.677,06	5.654,04	2.245,76		2.478,58	17.055,44
Distributivna potrošnja	4.861,66	3.896,14	1.424,27	285,65		10.467,72
Prijenosni gubici						369,20
Veliki kupci	549,67	422,94	12,95		184,32	1.169,88
Vlastita potrošnja elektrana i pumpanje		12,43	143,86		6,69	162,98
Potrošnja	5.411,33	4.331,51	1.581,08	285,65	191,01	12.169,78

PRILOG D: Elektroenergetski pokazatelji Bosne i Hercegovine

		2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
Proizvodnja električne energije	(GWh)	17.055,44	15.035,96	15.821,70	14.553,59	14.540,18
Neto uvoz	(GWh)	3.312,00	3.875,64	3.699,33	4.753,14	4.641,03
Neto izvoz	(GWh)	8.197,66	6.853,90	7.886,41	7.175,32	6.850,81
Ukupna isporučena električna energija	(GWh)	12.169,78	12.057,64	11.634,63	12.131,42	12.330,40
Ukupna potrošnja električne energije	(GWh)	12.169,78	12.057,64	11.634,63	12.131,42	12.330,40
Prijenosni gubici	(GWh)	369,20	333,03	334,02	328,46	350,02
Prijenosni gubici	(%)	1,87%	1,83%	1,79%	1,78%	1,93%
Distributivni gubici	(GWh)	965,04	931,12	909,69	934,80	914,58
Distributivni gubici	(%)	9,22%	8,83%	8,62%	8,57%	8,13%
Potrošnja elektrana i pumpanje	(GWh)	162,98	54,50	35,26	40,07	78,09
Ukupna potrošnja krajnjih kupaca	(GWh)	10.672,56	10.738,99	10.355,65	10.828,09	10.987,71
	<i>Nerezidencijalni kupci</i>	5.761,04	5.810,40	5.355,32	5.586,56	5.486,92
	<i>Domaćinstva</i>	4.911,52	4.928,59	5.000,33	5.241,53	5.500,79
Maksimalno opterećenje sistema	(MW)	1.909,00	1.893,00	1.851,00	2.049,00	2.209,00
Ukupna instalirana snaga elektrana	(MW)	4.608,26	4.655,62	4.770,23	5.185,14	5.547,42
Termoelektrane na ugalj		2.157,85	2.157,85	2.157,85	2.057,85	2.057,85
Ukupno hidroelektrane		2.256,78	2.258,49	2.262,48	2.297,60	2.307,92
	<i>male hidroelektrane</i>	180,18	181,89	185,88	168,54	171,27
	<i>pumpne hidroelektrane</i>	420,00	420,00	420,00	420,00	420
Ostali obnovljivi izvori ukupno		193,62	239,27	349,90	829,35	1.190,28
	<i>vjetroelektrane</i>	135,00	135,00	135,00	219,00	272,50
	<i>solarne elektrane</i>	56,51	101,56	212,19	607,64	914,39
	<i>elektrane na biomasu</i>	1,12	1,12	1,12	1,12	1,12
	<i>elektrane na biogas</i>	0,99	1,59	1,59	1,59	2,27
Prijenosna mreža	(km)	6.492,42	6.493,42	6.494,78	6.516,02	6.520,83
	<i>400 kV</i>	865,93	865,93	865,97	865,97	865,97
	<i>220 kV</i>	1.520,09	1.520,09	1.520,81	1.526,23	1.526,23
	<i>110 kV</i>	4.106,40	4.107,40	4.108,00	4.123,82	4.128,63
Broj interkonektora		37	37	37	37	37
Instalirana snaga trafostanica	(MVA)	13.065,50	13.065,50	13.342,50	13.442,50	13.431,00
Kupci električne energije		1.570.415	1.590.197	1.607.251	1.618.585	1.623.815
	<i>Nerezidencijalni kupci</i>	125.895	128.354	130.649	131.571	133.086
	<i>Domaćinstva</i>	1.444.520	1.461.843	1.476.602	1.487.014	1.490.729
Kvalificirani kupci		1.570.415	1.590.197	1.607.251	1.618.585	1.623.815
Kupci koji su promijenili snabdjevača		12	7	4	4	3
Isporučena energija	(GWh)	235,55	251,34	22,90	14,96	18,00
Udio u ukupnoj potrošnji krajnjih kupaca	(%)	2,21%	2,34%	0,22%	0,15%	0,16%
Kupci za koje cijene nisu regulirane		9.910	13.442	14.723	39.412	41.175
Isporučena energija	(GWh)	3.851,16	4.234,31	3.834,69	4.353,63	4.836,44
Udio u ukupnoj potrošnji krajnjih kupaca	(%)	36,08%	39,43%	37,03%	40,21%	44,02%

PRILOG E: *Acquis* Energetske zajednice

Acquis Energetske zajednice (pravni okvir Energetske zajednice) prati razvoj pravnog okvira Evropske unije, tzv. *acquis communautaire*, u dijelu koji se tiče energije i srodnih sektora. Prilikom definiranja novog *acquis-a*, Ministarsko vijeće (MC) i Stalna grupa na visokom nivou (PHLG) svojim odlukama vrše određena prilagođavanja propisa EU-a institucionalnom okviru Energetske zajednice, vodeći računa i o vremenskim ograničenjima u regiji. Time se osigurava da ugovorne strane idu u korak s razvojem Evropske unije i kontinuirano usklađuju svoj pravni okvir s onim u EU-u.

Acquis Energetske zajednice obuhvata ključnu energetske legislativu EU-a u područjima električne energije, gasa, sigurnosti snabdijevanja, nafte, okoliša, obnovljivih izvora, energetske efikasnosti, infrastrukture, konkurencije i statistike. U *acquis* Energetske zajednice u novembru 2021. uključen je prvi, a u decembru 2022. preostali dio paketa *Čista energija za sve Evropljane*, odnosno kompletiran je *Paket za integraciju tržišta električne energije*. Tom prilikom usvojeni su i ambiciozni energetske i klimatske ciljevi do 2030. U decembru 2023. uključena je Uredba (EU) 2022/869 o smjernicama za transevropsku energetske infrastrukturu, a u decembru 2024. Provedbena uredba Komisije (EU) 2022/2299.

Napomena: Opći rokovi za prijenos propisa u nacionalno zakonodavstvo i njihovu provedbu navode se u zagradama.

Međusektorski *acquis*

- Uredba (EU) 2018/1999 Evropskog parlamenta i Vijeća od 11. decembra 2018. o upravljanju energetske unijom i djelovanjem u području klime, izmjeni uredaba (EZ) br. 663/2009 i (EZ) br. 715/2009 Evropskog parlamenta i Vijeća, direktiva 94/22/EZ, 98/70/EZ, 2009/31/EZ, 2009/73/EZ, 2010/31/EU, 2012/27/EU i 2013/30/EU Evropskog parlamenta i Vijeća, direktiva Vijeća 2009/119/EZ i (EU) 2015/652 te stavljanju van snage Uredbe (EU) br. 525/2013 Evropskog parlamenta i Vijeća, prilagođena Odlukom 2021/14/MC-EnC (rok: 31. decembra 2022.),
- Delegirana uredba Komisije (EU) 2020/1044 od 8. maja 2020. o dopuni Uredbe (EU) 2018/1999 Evropskog parlamenta i Vijeća u pogledu vrijednosti potencijalâ globalnog zagrijavanja i smjernica za inventare te u pogledu sistema inventara Unije i o stavljanju van snage Delegirane uredbe Komisije (EU) br. 666/2014, prilagođena Odlukom 2021/14/MC-EnC (rok: 31. decembra 2022.),
- Provedbena uredba Komisije (EU) 2020/1208 od 7. augusta 2020. o strukturi, formatu, postupcima dostavljanja i reviziji informacija koje države članice dostavljaju u skladu s Uredbom (EU) 2018/1999 Evropskog parlamenta i Vijeća i o stavljanju van snage Provedbene uredbe Komisije (EU) 749/2014, prilagođena Odlukom 2021/14/MC-EnC (rok: 31. decembra 2022.),
- Provedbena uredba Komisije (EU) 2022/2299 od 15. novembra 2022. o utvrđivanju pravila za primjenu Uredbe (EU) 2018/1999 Evropskog parlamenta i Vijeća u pogledu strukture, formata, tehničkih pojedinosti i postupka za integrirane nacionalne energetske i klimatske izvještaje o napretku, prilagođena Odlukom 2024/01/PHLG-EnC (rok: 15. marta 2025.),
- Uredba (EU) br. 1227/2011 Evropskog parlamenta i Vijeća od 25. oktobra 2011. o cjelovitosti i transparentnosti veleprodajnog tržišta energije, prilagođena Odlukom 2018/10/MC-EnC (rok: 29. maja 2020.).

Acquis o električnoj energiji

- Direktiva (EU) 2019/944 Evropskog parlamenta i Vijeća od 5. juna 2019. o zajedničkim pravilima za unutrašnje tržište električne energije i izmjeni Direktive 2012/27/EU, prilagođena Odlukom 2021/13/MC-EnC (rok: 31. decembra 2023.),
- Uredba (EU) 2019/943 Evropskog parlamenta i Vijeća od 5. juna 2019. o unutrašnjem tržištu električne energije, prilagođena Odlukom 2022/03/MC-EnC (rok: 31. decembra 2023.),
- Uredba (EU) 2019/942 Evropskog parlamenta i Vijeća od 5. juna 2019. o osnivanju Agencije Evropske unije za saradnju energetske regulatora, prilagođena Odlukom 2022/03/MC-EnC (rok: 31. decembra 2023.)
- Uredba Komisije (EU) 2017/2196 od 24. novembra 2017. o uspostavljanju mrežnog kodeksa za poremećeni pogon i ponovnu uspostavu elektroenergetskih sistema, prilagođena Odlukom 2022/03/MC-EnC (rok: 31. decembra 2023.),
- Uredba Komisije (EU) 2017/2195 od 23. novembra 2017. o uspostavljanju smjernica za električnu energiju uravnoteženja, prilagođena Odlukom 2022/03/MC-EnC (rok: 31. decembra 2023.),
- Uredba Komisije (EU) 2017/1485 od 2. augusta 2017. o uspostavljanju smjernica za pogon elektroenergetskog prijenosnog sistema, prilagođena Odlukom 2022/03/MC-EnC (rok: 31. decembra 2023.),
- Uredba Komisije (EU) 2016/1719 od 26. septembra 2016. o uspostavljanju smjernica za dugoročnu dodjelu kapaciteta, prilagođena Odlukom 2022/03/MC-EnC (rok: 31. decembra 2023.),
- Uredba Komisije (EU) br. 2016/1447 od 26. augusta 2016. o uspostavljanju mrežnih pravila za zahtjeve za priključivanje na mrežu sistema za prijenos istosmjernom strujom visokog napona i istosmjerno priključenih modula elektroenergetskog parka, prilagođena Odlukom 2018/04/PHLG-EnC (rok: 12. jula 2021.),
- Uredba Komisije (EU) 2016/1388 od 17. augusta 2016. o uspostavljanju mrežnih pravila za priključak kupca, prilagođena Odlukom 2018/05/PHLG-EnC (rok: 12. jula 2021.),
- Uredba Komisije (EU) 2016/631 od 14. aprila 2016. o uspostavljanju mrežnih pravila za zahtjeve za priključivanje proizvođača električne energije na mrežu, prilagođena Odlukom 2018/03/PHLG-EnC (rok: 12. jula 2021.),
- Uredba Komisije (EU) 2015/1222 od 24. jula 2015. o uspostavljanju smjernica za dodjelu kapaciteta i upravljanje zagušenjima, prilagođena Odlukom 2022/03/MC-EnC (rok: 31. decembra 2023.),
- Uredba Komisije (EU) br. 543/2013 od 14. juna 2013. o dostavi i objavi podataka na tržištima električne energije i o izmjeni Priloga I Uredbe (EZ) br. 714/2009 Evropskog parlamenta i Vijeća, prilagođena Odlukom 2015/01/PHLG-EnC (rok: 24. decembra 2015.),
- Uredba Komisije (EU) br. 838/2010 od 23. septembra 2010. o utvrđivanju smjernica koje se odnose na mehanizam naknade između operatora prijenosnih sistema i zajednički regulatorni pristup naplati prijenosa, prilagođena Odlukom 2013/01/PHLG-EnC (rok: 1. januara 2014.).

Nastavak na sljedećoj stranici ⇨

⇒ *Nastavak s prethodne stranice*

Acquis o gasu

- Uredba Komisije (EU) 2017/460 od 16. marta 2017. o uspostavi mrežnih pravila o usklađenim strukturama transportnih tarifa za gas, prilagođena Odlukom 2018/07/PHLG-EnC (rok: 28. februara 2020.),
- Uredba Komisije (EU) 2017/459 od 16. marta 2017. o uspostavi mrežnih pravila za mehanizme raspodjele kapaciteta u transportnim sistemima za gas, prilagođena Odlukom 2018/06/PHLG-EnC (rok: 28. februara 2020.),
- Uredba Komisije (EU) 2015/703 od 30. aprila 2015. o uspostavi mrežnih pravila interoperabilnosti i razmjene podataka, prilagođena Odlukom 2018/02/PHLG-EnC (rok: 1. oktobra 2018.),
- Uredba Komisije (EU) br. 312/2014 od 26. marta 2014. o uspostavi mrežnih pravila o uravnoteženju gasa transportnih mreža, prilagođena Odlukom 2019/01/PHLG-EnC (rok: 12. decembra 2020.),
- Direktiva 2009/73/EZ Evropskog parlamenta i Vijeća od 13. jula 2009. o zajedničkim pravilima za unutrašnje tržište prirodnog gasa i stavljanju van snage Direktive 2003/55/EZ, prilagođena Odlukom 2011/02/MC-EnC (rok: 1. januara 2015.),
- Uredba (EZ) br. 715/2009 Evropskog parlamenta i Vijeća od 13. jula 2009. o uvjetima za pristup mrežama za transport prirodnog gasa i stavljanju van snage Uredbe (EZ) br. 1775/2005, prilagođena odlukama 2018/01/PHLG-EnC, 2011/02/MC-EnC i 2022/01/MC-EnC (rok: 1. januara 2015.).

Acquis o sigurnosti snabdijevanja

- Uredba (EU) 2019/941 Evropskog parlamenta i Vijeća od 5. juna 2019. o pripravnosti na rizike u sektoru električne energije i stavljanju van snage Direktive 2005/89/EZ, prilagođena Odlukom 2021/13/MC-EnC (rok: 31. decembra 2023.),
- Uredba (EU) 2017/1938 Evropskog parlamenta i Vijeća od 25. oktobra 2017. o mjerama zaštite sigurnosti snabdijevanja gasom i stavljanju van snage Uredbe (EU) br. 994/2010, prilagođena odlukama 2021/15/MC-EnC, 2022/01/MC-EnC i 2025/09/MC-EnC (rok: 31. decembra 2022.).

Acquis o nafti

- Direktiva Vijeća 2009/119/EZ od 14. septembra 2009. o obavezi država članica da održavaju minimalne zalihe sirove nafte i/ili naftnih derivata, prilagođena Odlukom 2012/03/MC-EnC (rok: 1. januara 2023.).

Acquis o okolišu

- Provedbena uredba Komisije (EU) 2018/2067 od 19. decembra 2018. o verifikaciji podataka i akreditaciji verifikatora u skladu s Direktivom 2003/87/EZ Evropskog parlamenta i Vijeća, prilagođena Odlukom 2022/05/MC-EnC (rok: 31. decembra 2023.),
- Provedbena uredba Komisije (EU) 2018/2066 od 19. decembra 2018. o praćenju i izvještavanju o emisijama stakleničkih gasova u skladu s Direktivom 2003/87/EZ Evropskog parlamenta i Vijeća i o izmjeni Uredbe Komisije (EU) br. 601/2012, prilagođena Odlukom 2022/05/MC-EnC (rok: 31. decembra 2023.),
- Direktiva (EU) 2016/802 Evropskog parlamenta i Vijeća od 11. maja 2016. o smanjenju sadržaja sumpora u određenim tekućim gorivima prilagođena Odlukom 2016/15/MC-EnC (rok: 30. juna 2018.),
- Direktiva 2011/92/EU Evropskog parlamenta i Vijeća od 13. decembra 2011. o procjeni učinaka određenih javnih i privatnih projekata na okoliš, izmijenjena Direktivom 2014/52/EU, prilagođena Odlukom 2016/12/MC-EnC (rok: 1. januara 2019.),
- Direktiva 2010/75/EU Evropskog parlamenta i Vijeća od 24. novembra 2010. o industrijskim emisijama (integrirano sprečavanje i kontrola zagađenja), prilagođena odlukama 2013/06/MC-EnC i 2015/06/MC-EnC (rok: 1. januara 2018.),
- Direktiva 2004/35/EU Evropskog parlamenta i Vijeća od 21. aprila 2004. o odgovornosti za okoliš u pogledu sprečavanja i otklanjanja štete u okolišu, izmijenjena Direktivom 2006/21/EZ, Direktivom 2009/31/EZ i Direktivom 2013/30/EU, prilagođena Odlukom 2016/14/MC-EnC (rok: 1. januara 2021.),
- Direktiva 2003/87/EZ Evropskog parlamenta i Vijeća od 13. oktobra 2003. o uspostavi sistema trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih gasova unutar Unije i o izmjeni Direktive Vijeća 96/61/EZ, prilagođena Odlukom 2022/05/MC-EnC (rok: 31. decembra 2023.),
- Direktiva 2001/80/EZ Evropskog parlamenta i Vijeća od 23. oktobra 2001. o ograničenju emisija određenih zagađivača vazduha iz velikih uređaja za loženje, prilagođena Odlukom 2013/05/MC-EnC (rok: 31. decembra 2017.),
- Direktiva 2001/42/EZ Evropskog parlamenta i Vijeća od 27. juna 2001. o procjeni učinaka određenih planova i programa na okoliš, prilagođena Odlukom 2016/13/MC-EnC (rok: 31. marta 2018.),
- Član 4(2) Direktive Vijeća 79/409/EEZ od 2. aprila 1979. o zaštiti ptica (rok: 1. jula 2006.).

Acquis o obnovljivim izvorima

- Direktiva (EU) 2018/2001 Evropskog parlamenta i Vijeća od 11. decembra 2018. o promociji korištenja energije iz obnovljivih izvora, prilagođena Odlukom 2021/14/MC-EnC (rok: 31. decembra 2022.).

Acquis o energetskej efikasnosti

- Uredba (EU) br. 2017/1369 Evropskog parlamenta i Vijeća od 4. jula 2017. o utvrđivanju okvira za označavanje energetske efikasnosti i stavljanju van snage Direktive 2010/30/EU, prilagođena Odlukom 2018/03/MC-EnC (rok: 1. januara 2020.),
- Direktiva 2012/27/EU Evropskog parlamenta i Vijeća od 25. oktobra 2012. o energetskej efikasnosti, izmjeni direktiva 2009/125/EZ i 2010/30/EU i stavljanju van snage direktiva 2004/8/EZ i 2006/32/EZ, prilagođena Odlukom 2021/14/MC-EnC (rok: 31. decembra 2022.),
- Direktiva 2010/31/EU Evropskog parlamenta i Vijeća od 19. maja 2010. o energetskej efikasnosti zgrada, prilagođena odlukama 2009/05/MC-EnC i 2010/02/MC-EnC (rok: 30. septembra 2012.).

Nastavak na sljedećoj stranici ⇒

⇒ *Nastavak s prethodne stranice*

Acquis o infrastrukturi

- Uredba (EU) 2022/869 Evropskog parlamenta i Vijeća od 30. maja 2022. o smjernicama za transevropsku energetska infrastrukturu, izmjeni uredbi (EZ) br. 715/2009, (EU) 2019/942 i (EU) 2019/943 i direktiva 2009/73/EZ i (EU) 2019/944 te stavljanju van snage Uredbe (EU) br. 347/2013, prilagođena Odlukom 2023/02/MC-EnC (rok: 31. decembra 2024.),

Acquis o konkurenciji

U skladu s Aneksom III Ugovora o uspostavi Energetske zajednice, nisu dozvoljene i bit će procjenjivane u skladu s čl. 101., 102. i 107. Ugovora o funkcioniranju Evropske unije sljedeće aktivnosti:

- Sprečavanje, ograničavanje ili poremećaj konkurencije,
- Zloupotreba dominantne pozicije,
- Pružanje državne pomoći koja uzrokuje ili prijeti poremećajem konkurencije.

Poštovat će se odredbe Ugovora o funkcioniranju Evropske unije, posebno člana 106. koje se odnose na javna preduzeća i preduzeća kojim su data posebna ili isključiva prava.

Acquis o statistici

- Provedbena uredba Komisije (EU) 2019/803 od 17. maja 2019. o tehničkim zahtjevima u pogledu sadržaja izvještaja o kvalitetu evropske statistike o cijenama prirodnog gasa i električne energije u skladu s Uredbom (EU) 2016/1952 Evropskog parlamenta i Vijeća, prilagođena Odlukom 2020/03/MC-EnC (rok: 15. juna 2022.),
- Uredba (EU) 2016/1952 Evropskog parlamenta i Vijeća od 26. oktobra 2016. o evropskoj statistici cijena prirodnog gasa i električne energije te stavljanju van snage Direktive 2008/92/EZ, prilagođena Odlukom 2018/1/MC-EnC (rok: 1. marta 2018.),
- Uredba (EZ) br. 1099/2008 Evropskog parlamenta i Vijeća od 22. oktobra 2008. o energetske statistici, prilagođena odlukama 2012/02/MC-EnC, 2013/02/MC-EnC, 2015/02/MC-EnC, 2021/12/MC-EnC i 2022/01/PHLG-EnC (rok: 31. decembra 2022.).

Propisi koji se navode u ovom prilogu su dostupni u okviru internet prezentacije Državne regulatorne komisije za električnu energiju (www.derk.ba).

Dodatne informacije o radu i postupcima koje vodi Državna regulatorna komisija za električnu energiju mogu se naći u okviru internet prezentacije na adresi www.derk.ba, odnosno dobiti kontaktom na telefone 035 302060 i 035 302070, telefax 035 302077, e-mail info@derk.ba ili u sjedištu DERK-a u Tuzli, Đorđa Mihajlovića 4/II.

